

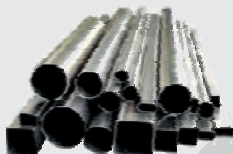
Občina Brda

BRŠKI Časnik

ŠTEVILKA 108 • LETNIK 26 • JESEN 2022

FERAPROM **ŽELEZNINA**

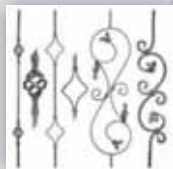
- * Cevi in razni profili
- * Vijačni material * Električno orodje

- * Kovano železo
- * Razrez materiala
- * Električno orodje

metabo

- * Barve SIKKENS

Industrijska cesta 7/b, Nova Gorica
(Industrijska cona MEBLO - v stavbi AGRO)
Tel.: 05 / 333 28 61, 05 / 333 28 60

Skrbimo za zdravje, pomagamo v bolezni.

MediGo

**MEDICINSKO TEHNIČNI PRIPOMOČKI
in NEGA BOLNIKA**

- SVETUJEMO
- IZDAJAMO (tudi v breme ZZZS)
- IZPOSOJAMO
- SERVISIRAMO
- IZDELUJEMO PRIPOMOČKE PO MERI
- DOSTAVA NA DOM

Gradnikove brigade 53, 5000 Nova Gorica
T: 05 330 46 15, 05 330 46 16
E: info@medigo.si, www.medigo.si

 **MITSUBISHI
ELECTRIC**
KLIMATSKE NAPRAVE ZA OGREVANJE

www.vitanest.si

Jesenske novosti

Jesen vedno prinese nekaj novega. Ko se narava odene v čarobne barve in dozori grozdje, se poleg trgatve začne tudi šolsko leto z novimi urniki in novimi spoznanji. Večkrat sem ugotavljala, da se več sprememb zgodi 1. septembra kot 1. januarja. Letošnja jesen nam je prinesla volitve. Prilagodili smo se jim, zato v vaše domove prihajamo nekoliko kasneje, kot nam je v navadi. V tej številki Briškega časnika predstavljamo kandidate za župane in stranke, ki se bodo potegovali za mesta v občinskem svetu. V skladu z zakonom o volilni in referendumski propagandi so vse predstavitve kandidatov za župana in političnih strank v Briškem časniku plačljive v skladu s cenikom, ki je objavljen na spletni strani Občine Brda.

Namenili smo jim srednje strani, kjer so si pripravili svoje predstavitve. Letošnje leto nam je kar trikrat naklonilo možnost odločanja. Že starogrški filozofi so vedeli, da je človek politično bitje. Živeti v skupnosti, drugače človek kot posameznik niti ne more živeti, zahteva neko obliko organiziranja, vodenja, odločanja in natanko to je naloga politike. Politične odločitve vplivajo na vsakega pripadnika skupnosti in vsak polnoleten državljan ima pravico sodelovati v političnem procesu. Tako nekako bi strnila svoj pogled na volitve; na občinske boste povabljeni tretjo nedeljo v novembru. O rezultatih pa bomo poročali v naslednji številki Briškega časnika.

V času, ko se sladkamo s kostanji, kakiji in na vrata že trka sv. Martin, se v Briškem časniku še spogledujemo z dogodki, ki smo jih obiskali v preteklih mesecih. Navdušeni smo, ker je storitev brezplačnih prevozov za starejše dostopna tudi v Občini

Brda. Mladi so podpisali prvo strategijo za mlade, ki je bila sprejeta v Občini Brda in predstavlja velik mejnik na poti razvoja mladinskega okolja. Njen namen je postaviti dolgoročno podporno okolje za nadaljnji razvoj mladinskega dela in mladinske politike ter mladinske dejavnosti.

Z veseljem poročamo, da je Glasbena šola Nova Gorica jeseni v Brdih odprla dislocirano enoto, oktobra pa so na občin podpisali pogodbo o gradnji največjega asfaltnega kolo-parka na Goriškem v Vipolžah.

Hvaležni smo gasilcem, ki so ob požaru na Krasu požrtvovalno priskočili na pomoč in opravili preko 800 prostovoljni ur. Letošnje poletje je bilo zaznamovano z izjemno sušo. Podnebne spremembe trkajo na vrata in pred njimi si ne smemo zatiskati oči, lahko pa smo zadovoljni, da letošnja suša zajetju Mrzlek ni prišla do živega, saj briške pipe niso usahnile niti za trenutek.

Prvega septembra je bila v Vili Vipolže predstavitev projekta »Skupno v skupnosti. Sedemdeset let zadružnih domov kot družbene infrastrukture«, s katerimi se je Republika Slovenija leta 2021 predstavila na 17. mednarodni razstavi arhitekture La Biennale Di Venezia. Na razstavi so bili predstavljeni tudi briški zadružni domovi.

Obeležili smo peti Masterclass brda Home of Rebula, kjer se je ponovno pokazalo, da je rebula sorta prihodnosti. Na vedno bolj prepoznavnem ekskluzivnem vinskem dogodku se je predstavilo 13 vinarjev z obeh strani meje.

Naši najmlajši so poleti uživali v poletnih dogodivščinah v sklopu počitniškega varstva. V Kojnem je oživela Poletna noč, ki je bila skoraj v celoti zaznamovana z domačimi briškimi kulturnimi ustvarjalci, športni park Rio Kojno pa je gostil Rock in Rio, kjer so nastopile tri rock skupine.

Oktobra je Vila Vipolže gostila tradicionalno srečanje gospodarstvenikov Primorske, ki se ga je udeležilo preko 150 predsednikov uprav in direktorjev podjetij, ki imajo sedež v zahodni polovici Slovenije.

Prav tu pa je bil konec oktobra posvet o smereh razvoja na področju kulture, ki je plod sodelovanja med Kulturnim društvom Perifigi in Zavodom za turizem, kulturo, mladino in šport Brda. Več o vsebini posveta in o Kulturnem društvu Perifigi ter njihovem projektu Stopinje bomo zapisali v zimski številki.

Vabljeni k branju in odkrivanju dogodkov, ki so se v tem času zvrstili na naših tleh. Preživite mirno jesen ter se naužite njenih barv in vonja.

Lucija Prinčič Terpin
odgovorna urednica

Ustanovitelj in založnik:
OBČINA BRDA

UREDNIŠTVO:
Anita Manfreda, glavna urednica
Lucija Prinčič Terpin, odgovorna urednica
Vanda Colja, redakcija, tehnično urejanje
Andrej Colja, fotografije
Ana Cukijati, lektura
Mateja Mavrič, tajnica uredništva

Člani
Milena Beguš, Monika Prinčič,
Goran Simčič, Iva Sivec,
Mateja Drnovšek, Erika Koncut

Oglasno trženje:
Tina Testen Kumar s.p.,
mobi: 040 475 676
e-pošta: tina.testen@gmail.com

Oblikovanje oglasov:
DESENIA Danijela Milašinović s.p.

Za lekturo oglašnih sporočil
so odgovorni naročniki oglasov

Naslov uredništva:
BRIŠKI ČASNIK,
Trg 25. maja 2,
5212 Dobrovo,
tel.: (05) 335 10 38,
031 220528

Računalniški prelom, litografija in tisk:
GRAFIKA SOČA

Briški časnik prejme brezplačno vsako
gospodinjstvo občine Brda.

issn 1318-8860

Naklada: 2650 izvodov
Po mnenju Urada vlade za informiranje je
javno glasilo Briški
časnik proizvod informativnega značaja iz 13.
točke tarifne številke 3
tarife prometa davka, po kateri se
plačuje DDV.

Briški časnik na internetu:
www.obcina-brda.si

Fotografija na naslovnici:
Damijan Simčič, ZOSO

Vila Vipolže

V znamenju primorskega gospodarstva

Vila Vipolže je 12. oktobra gostila tradicionalno srečanje gospodarstvenikov Primorske, ki se ga je udeležilo preko 150 predsednikov uprav in direktorjev podjetij, ki imajo sedež v

zahodni polovici Slovenije. Prisotne je v imenu Občine Brda pozdravil župan Franc Mužič in v uvodnem pozdravu dejal, da je od nekdaj velik podpornik združevanja regij.

Dogodka, ki je drugič zapored potekal v soorganizaciji GZS - Gospodarske zbornice Severne Primorske, GZS - Regijske zbornice Postojna in Primorske gospodarske zbornice, so se med številnimi uglednimi gosti udeležili tudi predsednik vlade dr. Robert Golob, minister za gospodarski razvoj in tehnologijo Matjaž Han, minister za Slovence v zamejstvu Matej Arčon in predsednik GZS Tibor Šimonka.

Udeleženci srečanja so se strinjali, da so potrebni hitri in odločni ukrepi vlade

Udeleženci srečanja so se strinjali, da so potrebni hitri in odločni ukrepi vlade, ki bodo naslovili in ublažili posledice vse bolj zaostrenih gospodarskih razmer tako zaradi energetske krize kot zaostrovanja na trgu energentov in materialov.

Na okrogli mizi so se minister Han in predsedniki vseh treh zbornic, ki so dogodek priredile - Boštjan Jerončič, Tadej Gosak in Goran Petek, pogovarjali o vlogi GZS, še posebej pa regijskih gospodarskih zbornic pri pripravi gospodarstvu prijazne zakonodaje.

Srečanja gospodarstvenikov Primorske se je udeležil tudi predsednik vlade dr. Robert Golob.

Prisotne je v imenu Občine Brda pozdravil župan Franc Mužič in v uvodnem pozdravu dejal, da je od nekdaj velik podpornik združevanja regij.

Vila Vipolže

Dotaknili so se tudi zakonov o skladnem regionalnem razvoju

Dotaknili so se tudi zakonov o skladnem regionalnem razvoju, socialnega dialoga in drugih aktualnih zadev. V razpravi so se dotaknili tudi problematike birokracije in umeščanja investicij v prostor, zaposlovanja tujcev in ustanavljanja pokrajin.

Kot navaja gospodarska zbornica, so gospodarske družbe na Primorskem v letu 2021 dosegle 50 tisoč evrov dodane vrednosti na zaposlenega, kar je rahlo nižji uspeh od slovenskega povprečja, pa vendarle zadovoljiv.

Sicer pa Primorska premore lep nabor uspešnih podjetij, ki so prepoznavna na globalni ravni.

Povzeto po GZS
Fotografije: Jure Batagelj

Srečanja gospodarstvenikov Primorske so se med številnimi uglednimi gosti udeležili tudi minister za gospodarski razvoj in tehnologijo Matjaž Han, minister za Slovence v zamejstvu Matej Arčon in predsednik GZS Tibor Šimonka.

Športni park Vipolže

Pričenja se gradnja največjega asfaltnega koloparka na Goriškem

24. oktobra sta župan Franc Mužič in predstavnik izbranega podjetja za izvedbo del Aliansa ASE d. o. o. Urška Drofenik podpisala pogodbo o izgradnji »pumptrack« proge (t. i. koloparka) v Športnem parku Vipolže. Z gradnjo bodo pričeli v kratkem, uporabniki pa se bodo po njej lahko zapeljali še pred letošnjim božičem.

»Asfaltna 'pumptrack' proga v Športnem parku Vipolže bo največja tovrstna na Goriškem. Merila bo skoraj 1000 kvadratnih metrov. Vrednost investicije znaša 88.397,99 evra,« pojasnjuje vodja oddelka za okolje in prostor, komunalno dejavnost in investicije na Občini Brda in vodja investicije koloparka v Vipolžah Dejan Rusjan.

Gradnjo nove športne infrastrukture je pozdravila tudi direktorica ZTKMŠ Brda Tina Novak Samec: »Poleg koloparka bodo v športnem parku v prihodnje urejeni tudi fitness na prostem, povezovalna tekaška pot, igrišče za odbojko in košarko, pa tudi igrala za naše

24. oktobra sta župan Franc Mužič in predstavnik izbranega podjetja za izvedbo del Aliansa ASE d. o. o. Urška Drofenik podpisala pogodbo o izgradnji »pumptrack« proge (t. i. koloparka) v Športnem parku Vipolže

najmlajše in zunanji prostor za organizacijo poletnih dogodkov. V nadaljevanju bodo urejena tudi parkirišča, med drugim tudi za avtodome. Sicer pa je že v izgradnji pokrito balinišče.»

Mladim prvič v roke participativni proračun

Mandat Občinskega sveta Občine Brda 2018–2022 se je zaključil z 29. redno sejo 11. oktobra 2022. Pred tem je svet odločal še na dveh sejah.

Julija se je odvila 4. dopisna seja, na kateri so se občinski svetniki posvetili drugi obravnavi odloka o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za območje Gornjače nad krožiščem ter sklepom o določitvi cene prilagojenega programa za predšolske otroke na Osnovni šoli Kozara Nova Gorica, o soglasju k sistemizaciji delovnih mest in organizaciji dela v razvojnem oddelku vrtca na Osnovni šoli Kozara Nova Gorica ter o sofinanciranju začasnih spremljevalcev učencev s posebnimi potrebami za šolsko leto 2022/2023. Občinski svet je imenoval Občinsko volilno komisijo za obdobje 2022–2026.

Dijaške vozovnice ne bodo udarile po žepih staršev

Svetniki so na 4. dopisni seji sklepali o subvencioniranju dijaških vozovnic za šolsko leto 2022/2023. Ta znaša dve petini od zakonsko določene cene subvencionirane vozovnice oziroma končne cene vozovnice, ki jo plača dijak. V ta namen ima občina v proračunu rezerviranih 13 tisočakov evrov. Subvencija nakupa vozovnice velja za dijake s stalnim prebivališčem v Občini Brda. Vozovnico kupijo pri izvajalcih prevoza v javnem linijskem prevozu potnikov v cestnem prometu in železniškem prevozu.

Prvo polletje še nekoliko zadržano

V začetku septembra se je občinski svet sestal na predzadnji redni seji, ki se je uvodoma pričela s poročilom o izvrševanju proračuna Občine Brda v prvem polletju 2022. Občina je v prvem polletju leta 2022 realizirala prihodke v višini nekaj več kot 3 milijone evrov, kar predstavlja slabo tretjino načrtovanih proračunskih prihodkov. Na odhodkovni strani je bilo realiziranih skoraj 2,5 milijona evrov, kar predstavlja slabo četrtno glede na plan ter izkazuje presežka prihodkov nad odhodki v višini skoraj 600 tisočakov. Na prihodkovni strani je bila manjša realizacija pri davkih na premoženje, predvsem iz naslova nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča (odločbe

s strani FURS še niso bile poslane), pri kapitalskih prihodkih, pri donacijah ter prihodkih prejetih iz državnega proračuna iz sredstev proračuna EU ter prejetih sredstev iz EU in iz drugih držav. Večja realizacija pa je iz naslova upravnih taks in pristojbin ter davkov na premoženje. Na odhodkovni strani pa je bila manjša realizacija pri investicijskih transferih ter investicijskih odhodkih. Večje investicije, ki so predvidene v letošnjem letu, so: kolesarska povezava Nova Gorica–(Italija)–Vipolže–Dobrovo, investicije in investicijsko vzdrževanje občinskih cest in pločnikov, obnova kanalizacije Dobrovo, investicije in investicijsko vzdrževanje vodovodnega omrežja.

Pripombe krajevne in vaških skupnosti

V drugi obravnavi je bil sprejet odlok o krajevni skupnosti in vaških skupnostih v Občini Brda. Prvi obravnavi odloka je zaradi pomislekov predsednikov KS in VS sledil sestanek s predstavitvijo novega odloka, čemur je nato sledil sklep, da predsedniki VS in KS skličejo svete in do števila članov zavzamejo stališče ter ga posredujejo na občinsko upravo. Predlogi so bili pri pripravi odloka za drugo branje v celoti upoštevani, zato se je spremenil 9. člen odloka glede števila članov. V drugi obravnavi se je premenil tudi 21. člen, ki se nanaša na izplačilo sejin predsednikom sveta KS in VS, ter 10. člen.

Zelena luč menjalni pogodbi z združno kletjo

Občinski svetniki so podali soglasje tudi k menjalni pogodbi med Kletjo Brda z. o. o. Dobrovo in Občino Brda. Občina Brda bo zemljišči v Kojskem v vrednosti 776.295 evrov zamenjala z zemljišči, ki so v lasti Kleti Brda v skupni vrednosti 818.149,48 evra, razliko v vrednosti zemljišč in objektov v skladu s ceno v znesku 41.854,48 evra pa bo občina plačala Kleti Brda. Pri tej točki velja izpostaviti, da se je svetnik, sicer direktor združne kleti, Silvan Peršolja izločil iz glasovanja.

Občinski svet je v nadaljevanju seje potrdil imenovanje Matiasa Kocijančiča v Svet zavoda Zdravstveni dom – Osnovno varstvo Nova Gorica ter ureditvi zaznambe javnega dobrega na nepremičnini v k. o. Biljana - vas Fojana in ukinitvi zaznambe javno dobro na parceli 2213 k. o. Biljana.

Občinski svet Občine Brda

Sprejet je tudi drugi letošnji rebalans proračuna

Svetniki so na zadnji seji mandata 2018–2022 11. oktobra 2022 sprejeli še drugi rebalans, ki glede na prvi prinaša spremembe v višini 0,03 odstotka tako na prihodkovni kot odhodkovni strani. Glavne spremembe se nanašajo na predstavitev del v naslednje proračunsko obdobje, novost pa je izgradnja koloparka v Športnem parku Vipolže, ki se bo izvedla še v letošnjem letu.

V nadaljevanju je občinski svet potrdil odlok o spremembah in dopolnitvah občinskega prostorskega načrta Občine Brda 05 in sklep o porabi presežka prihodkov nad odhodki iz preteklih let Javnega zavoda za gasilsko in reševalno dejavnost – Gasilska enota Nova Gorica.

Občina Brda bogatejša za strategijo za mlade

Svetniki so zeleno luč prižgali strategiji za mlade v Občini Brda. V lanskem letu je Občina Brda prvič pristopila k pripravi tega dokumenta. Na pobudo ZTKMŠ Brda je lokalno strategijo pripravila delovna skupina mladih, iz katere se je tudi oblikoval prvi Mladinski svet Brda. Strateški dokument, pri pripravi katerega so zastopani interesi mladih Bricev, je začrtan za obdobje petih let (2023–2027). Namen je urediti dolgoročno podporno okolje za razvoj mladinskega dela in mladinske politike ter mladinske dejavnosti v občini. Ob tem pa tudi zagotoviti pogoje za uspešno integracijo mladih v posamezne dele življenja lokalne skupnosti, predvsem pa spodbuditi čim učinkovitejše osamosvajanje mladih in njihovo aktivno družbeno participacijo v lokalnem okolju.

Okrepiti mladinsko organiziranje in mladinsko delo v občini ter participacijo mladih v občini; določiti vsebino in obseg ukrepov Občine Brda na posameznih področjih, ki vplivajo na življenje in razvoj mladih v občini; in nenazadnje opredeliti kazalnike za vrednotenje ter delovno telo za vrednotenje uresničevanja Strategije za mlade Občine Brda 2023–2027 so tako temeljni cilji dokumenta, ki je bil pri pripravi strokovno pregledan tudi s strani Inštituta za mladinsko politiko iz Ajdovščine. Tako je briška mladina še pred koncem tega mandata občinskega sveta pridobila strateški dokument, ki bo tlakoval njihovo udejstvovanje in življenje v Brdih. Naj izpostavimo, da je sprejetje tega dokumenta omogočilo uvedbo participatornega proračuna za mlade, kar pomeni, da bodo mladi v prihodnje lahko odločali, kateri projekti na področju mladih se bodo izvedli.

V nadaljevanju se je občinski svet opravil še tajne volitve elektorjev v volilno telo za volitve predstavnikov lokalnih interesov in kandidata za člana v Državnem svetu RS. Kot elektorja sta bila izvoljena Žarko Kodermac in Zvezdan Prinčič, kandidat za člana v Državnem svetu Robert Feri pa ni dobil zadostne podpore.

Na oktobrski seji je bila potrjena tudi ureditev zaznambe javnega dobrega na nepremičnini v k. o. Podsobotin.

Gradivo sej Občinskega sveta Občine Brda je na voljo na občinski spletni strani pod rubriko Organi občine – Občinski svet.

E. K.

Brezplačni prevozi

Motorji Prostoferja so se prižgali

Z veseljem sporočamo, da je storitev brezplačnih prevozov za starejše, t. i. PROSTOFER, na voljo tudi v Občini Brda. Vozilo je zagotovila občina, poskrbljeno je tudi za zavarovanje voznika in sopotnikov.

Brezplačne prevoze izvajajo prostovoljci, namenjeni pa so starejšim od 65 let z nižjimi mesečnimi dohodki, ki ne vozijo sami, nimajo sorodnikov in imajo na voljo slabše povezave z javnimi prevoznimi sredstvi. Brezplačna storitev uporabnikom omogoča lažjo dostopnost do nujnih opravkov, torej zdravniške oskrbe (tako do zdravstvenega doma ali bolnišnice), javnih ustanov, banke,

pošte, upravne enote, lekarne in drugih nujnih storitev. Invalidi in osebe s posebnimi potrebami pri prevozu ob sebi potrebujejo spremljevalca.

Kako poteka naročanje?

Na voljo je brezplačna telefonska številka 080 10 10. V komunikacijskem centru bodo zabeležili podatke uporabnika in lokacijo prevoza. Po najavi prevoza bo klicni center obvestil prostovoljnega voznika o naročenem prevozu in to sporočil tudi uporabniku.

Investicije

Podpisana pogodba za sanacijo poškodovanih cest

Prvega avgusta sta župan Občine Brda Franc Mužič in direktor družbe Kolektor CPG d. o. o. Kristjan Mugerli podpisala gradbeno pogodbo za sanacijo prometnih površin v Občini Brda v letu 2022.

Vrednost pogodbe znaša 230.584,40 evra (brez DDV), nanaša pa se na sanacije na naslednjih površinah: cesta v Barbano, posej pred trgov v Fojani, mulda Vipolže spodaj, posejki pred vasjo Vipolže, mulda Kozana, obnova

odcepa za Gmajno v Kozani, razširitev poti do zidu v križišču Drnovk, posej in plomba v Kozarnem, pot ob parkirišču pod cerkvijo, pod šolo in pri balinišču v Kojskem, plomba na Črtažah v Šmartnem, propust pri pokopališču v Šlovrencu, pot Veliko v Šmartnem, makadamska cesta Senik–Korada, Breg–Mlaka v Podsabotinu, pot v hrib v Cerovem (pri Furlanu) in sanacija poti v Cerovem pri Pušnarju.

E. K.

Gradnja uporabniških priključkov

V Občini Brda v naseljih Kojsko, Hum ter Gornje in Dolnje Cerovo poteka gradnja uporabniških priključkov. Ta se bo še letos začela tudi v naselju Biljana, kjer bo do konca tega meseca izgrajen še dodaten del omrežja med naselji, ki bo povezan z že obstoječo traso.

Posamezne bele lise (območja, kjer prebivalci nimajo možnosti pridobitve širokopasovnega priključka, saj za izgradnjo tovrstne infrastrukture ni komercialnega interesa), ki so v naseljih, kjer se je gradnja že ali se še bo izvedla, so bile že pokrite. Večji del belih lis pa bo pokrit v prihodnje. Trenutno potekajo dogovori med podjetjem RUNE Enia in Elektro Primorska za najem srednje napetostnih drogov na daljnovodu od Krasnega do naselja Golo Brdo. Tako bi vsa naselja, ki jih na tem območju zajema daljnovod, povezali na optično omrežje RUNE. Vključenost posameznih naslovov v projekt pa lahko občani Brd preverijo na naši spletni strani v aplikaciji za preverjanje naslovov.

Tina Ambrožič
Fotografija: RUNE

Gradnja omrežja med naselji iz Višnjevika proti Krasnem

Obvoznica Kojsko

Obvoznica Kojsko v izgradnji.

Kolesarska steza

Kolesarska steza Dobrovo-Vipolže v izgradnji.

Vila Vipolže

Trajnostni znak Zeleni ključ

Destinacija Brda je od petka, 19. avgusta, bogatejša za nov trajnostni znak Green key/Zeleni ključ, ki ga je pridobila Vila Vipolže. Najlepša slovenska renesančna vila se je trajnostno izkazala na kar štirih področjih, in sicer kot nastanitve (accommodation), atrakcija (attraction), konferenčna dejavnost (conference)

in kot gostinska ponudba (cuisine - restavracija Kruh in vino pod taktirko kuharskega mojstra Tomaža Kavčiča). Gre za dodatno potrditev, da vse dejavnosti v destinaciji sledijo načelom okolju in družbi prijaznega delovanja.

Direktorica Zavoda za turizem, kulturo, mladino in šport (ZTKMŠ) Brda je izjemno novico pospremila z besedami:

»Kot zavod si že vsaj od leta 2016 dalje prizadevamo in spodbujamo zeleno miselnost in zeleno zavezo v destinaciji. Takrat smo kot destinacija pridobili srebrni znak zelene destinacije Slovenia Green. Po štirih letih smo ob ponovnem certificiranju prejeli zlati znak, kar kaže na številne napredke v vseh smereh delovanja občine in zavoda ter lokalne skupnosti. Sicer smo se trajnostnemu zavezali že veliko prej, saj smo bili eni prvih, ki smo ponujali možnost izposoje e-koles in e-skuterjev. V Zavodu za turizem, kulturo, mladino in šport Brda smo vedno spodbujali in nadaljujemo s spodbujanjem lokalnih ponudnikov in skupnosti k zelenim ukrepom, trajnostnim aktivnostim in certificiranju. Smo tisti, ki spodbujamo zeleno miselnost tudi pri mladih. Lani smo preko zelene tematike spodbujali podjetniške ideje s podjetniškim inkubatorjem itd. Kot občina smo podpisali zeleno zavezo, naredili smo tudi konkretnije zelene korake, sprejeli odločitev in odlok, da so vsi dogodki pri nas brez plastike za enkratno uporabo. Vila Vipolže, ki jo upravlja zavod, pa sedaj najbolj celostno pokriva kar štiri področja: nastanitve, atrakcija, kulinarika in konferenčna dejavnost. Če strnem, smo izjemno veseli in ponosni, da tudi z aktivnostmi in delovanjem v Vili Vipolže prispevamo delček

Fotografija: ZTKMŠ Brda

Vila Vipolže se je v sedmih letih delovanja uveljavila kot lokacija mednarodnih in protokolarnih dogodkov, srečanj in poročnih slavi

k ohranjanju naravne in kulturne dediščine ter namenjamo posebno skrb za boljši jutri.«

Vila Vipolže se je v sedmih letih delovanja uveljavila kot lokacija mednarodnih in protokolarnih dogodkov, srečanj in poročnih slavi. Prejela je že vrsto priznanj, med njimi tudi prestižno priznanje Unesco klubov iz Italije Foglia d'oro za najlepše obnovljen kulturni spomenik, ki je bil dlje časa zapuščen, neuporaben in v zelo slabem stanju, sedaj pa žari v vsej svoji lepoti. Na ministrstvu za kulturo pa je prav Vila Vipolže večkrat izpostavljena kot primer dobre prakse uspešne revitalizacije obnovljenega kulturnega spomenika.

Tokrat pa se je Vila ponovno izkazala kot edinstven fenomen, saj je hkrati prejela kar štiri trajnostne

znake Zeleni ključ za štiri različna področja. Je tudi prva prejemnica znaka za zeleno konferenčno dejavnost v Občini Brda.

Spomnimo: obnova Vile Vipolže se je odvijala v letih 2013 do 2015. Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije je s pomočjo sredstev Evropske unije v celoti obnovilo zunanost in notranost Vile Vipolže. Investicija v obnovo vile je znašala dobrih osem milijonov evrov. 15 odstotkov vrednosti naložbe je zagotovilo ministrstvo, 85 odstotkov pa Evropska unija. Zahtevna konzervatorska dela so izvedli pod strokovnim nadzorom Zavoda za varstvo kulturne dediščine OE Nova Gorica. Občina Brda in njen Zavod za turizem, kulturo, mladino in šport Brda pa sta jo v upravljanje prevzela 17. julija 2015.

Suša 2022

Niti letošnja suša zajetju Mrzlek ni prišla do živega

V letošnjem poletju je ne samo zobe ampak tudi kremplje ponovno pokazala izjemna suša, ki je potrdila, da so podnebne spremembe izziv, pred katerim si ne moremo več zatiskati oči. Visoke temperature, kapljic dežja le za vzorec ali še manj, sušno obdobje, ki mu ni bilo videti konca ... V

Prvega vodovoda smo se v Brdih razveselili leta 1953, napajalo pa ga je zajetje v Prilesju. Vodovod je bil zapeljan do središča briških vasi, kjer so bile nameščene vaške pipe, na katerih so si vaščani natočili vodo. Kasneje je bilo omrežje dograjeno do skoraj vsake briške hiše, a marsikdaj nevšečnostim ni bilo videti konca. Še posebej v času trgov ali sredi poletja, ko je bila potreba največja, se je iz pipe komajda prikazala kakšna kaplja. Briška gospodinjstva so

marsikateri občini so bili zato primorani k varčevalnim ukrepom. Pa vendar briške pipe v letošnjem poletju niso usahnile niti za trenutek. Pitno vodo smo lahko, za razliko od drugih sosednjih občin, točili in uporabljali brez omejitev. Mrzlek ni klonil.

z vodovodnim podjetjem pričeli iskati ustrežnejše rešitve, kako v naši občini zagotoviti boljšo vodo,« se spominja župan Franc Mužič.

Na mizo je bilo postavljenih precej analiz. »Soočeni smo bili z vprašanjem, ali nameniti pol milijarde tolarjev za izgradnjo čistilne naprave v Prilesju ali zgraditi nov vodovodni sistem. Garancije, da bi čistilna naprava briškim gospodinjstvom zagotavljala jasno in neoporečno vodo,

Fotografija: Damijan Simič, ZOSO.

Vodno zajetje Mrzlek.

tudi po dan ali dva ostala »na suhem«. Nasprotno pa je ob večjih padavinah iz pip pritekla motna voda. V zadnjih letih pred izgradnjo zajetja Mrzlek so tudi analize pristojnih večkrat pokazale, da je bila voda iz Prilesja oporečna, na kar je novogoriško podjetje Vodovodi in kanalizacije d. d. večkrat opozarjalo in pozivalo uporabnike k prekuhavanju vode. »Takšnim nevšečnostim je bil soočen predvsem spodnji del Brd. Ko pa smo leta 1995 naredili dvojni vod od Biljane do Medane, se je ta preskrba neprimerno izboljšala, a žal ne pri kvaliteti vode. Takrat smo zato skupaj

mi ni hotel pa niti mogel dati nihče. Zato smo se odločili, da gremo v izgradnjo novega sistema in da bomo vodo v Brda pripeljali iz Mrzleka,« še dopolni župan.

Da so se besede realizirale, ni bilo potrebno čakati dolgo, potrjuje nekdanji direktor novogoriškega podjetja Vodovodi in kanalizacije Miran Lovrič. »Ko smo z županom dobili in se odločili za možno varianto, kako pripeljati vodo v Brda, je projektiranje projekta steklo že takoj dan zatem. Investicijo smo ovrednotili in tudi dokaj hitro dobili odobritev s strani države. Zmagala je stroka in pamet,

Suša 2022

pa tudi velja poudariti, da smo naleteli na visoko zaupanje, da bosta občina in vodovodno podjetje projekt znala izpeljati,« nadaljuje Lovrič in še izpostavi, da vse kontrole, ki jim je bil podvržen projekt, niso izkazale nobene nepravilnosti, kar je odprlo vrata, da je vodovodno podjetje, ki je koordiniralo zgodbo, pri naslednjem projektu pridobilo sredstva za izgradnjo čistilnih naprav in kanalizacije. »Tisto, na kar smo zadovoljni, pa je to, da ob letošnji suši v Brdih ni bilo nobenih omejitev. Tukaj je bilo vode na pretek, kar pomeni, da je bil projekt pravilno načrtovan. Količina in neoporečnost je bila zagotovljena čez celotno sušno obdobje,« poudari Lovrič in takoj pritrди vprašanju, da je takšen izid pred desetimi leti ob zaključku projekta tudi pričakoval.

Mnogi se bodo spomnili, da so Brda že imela izpostavljen sistem namakanja, in sicer v Kozlinku. Ta je bil pretežno namenjen nasadom breskev v dolini reke Reke vse do potoka Kožbanjšček.

Kaj so sicer bili največji cilji projekta Mrzlek? Lovrič kot prvega našteje zagotoviti pitno vodo za ljudi in tudi za živali. Drugi cilj je bil, da bi s stabilno vodo zagotovili razvoj občine, torej razvoj turističnih kapacitet in drugih storitev. Stabilna voda namreč odpira možnosti za dodatne investicije v prostor. Nenazadnje je potrebno poudariti, da je pri projektu občina zaupala v strokovnost lastnega podjetja. Je namreč solastnica novogoriškega javnega podjetja Vodovodov in kanalizacije d. d.

A vrnimo se k izgradnji, številkam. Možnosti tras je bilo precej, od vgradnje voda ob regionalni cesti Solkan–Plave, do vgradnje v temelje takrat načrtovane kolesarske steze ob bregu Soče, a ker do tega ni prišlo oziroma bi izvedbe poštene udarile po občinski blagajni, sta se vodovodno podjetje in briška občina odločili za črpanje kohezijskih sredstev. Naj omenimo, da je Slovenija do takrat zelo slabo črpala ta razpoložljiva sredstva Evropske unije. V projekt

Mrzlek so se poleg briške občine priključile še Mestna občina Nova Gorica in Občina Renče-Vogrsko, kasneje na pobudo iz ministrskih vrst pa še ajdovska občina. Odborenih je bilo kar 39 milijonov evrov kohezijskih sredstev, zaradi dampinških cen v obdobju izvedbe projekta pa je bil ta zaključen z za 5 milijonov evrov manjšim zneskom. Ne zgolj to, ustrezna ministrstva v prestolnici so občine prepričale, da tudi DDV ne morejo plačati občine, zato je država ta strošek prevzela nase z obrazložitvijo, da je del integralnega proračuna. »Za briško omrežje smo dobili približno 10 milijonov evrov, s katerim smo obnovili tudi nekaj primarnega in sekundarnega vodovodnega omrežja. Z zadovoljstvom povem, da od takrat ne čutimo več pomanjkanja pri preskrbi s pitno vodo,« pove Mužič. Zadnja vas, ki se je priključila na vodovodno omrežje, je bila Belo Senik, ki je do takrat črpala vodo iz vodohrana, ki je bil zgrajen še v času prve svetovne vojne.

Zanimiv je tudi razplet glede zelenih priključkov. Občina Brda je tudi na tem področju orala ledino v primerjavi s slovenskimi občinami, saj se je hitro tekom izvajanja projekta Mrzlek po Brdih ugotovilo, da Brici potrebujejo vodovodne priključke, ki se uporabljajo za zalivanje kmetijskih površin, zanje pa ni potrebno plačati pristojbin za čiščenje greznic in kanalščino. Prvi zeleni priključki so bili zgrajeni ravno v Brdih, danes pa so ustaljena praksa po celotni državi.

Nenazadnje pa Lovrič izpostavlja še, da je Občina Brda prehitevala trende že pred osmimi leti tudi na področju namakanja: »Čim je zaključila projekt Mrzlek, že je hotela tega nadgraditi z namakalnim sistemom. Vedela je, da je bilo za takratne potrebe vode dovolj, a obenem se je zavedala, da bo lahko čez desetletje in več zaradi večjih potreb in podnebnih sprememb te primanjkovalo. Že takrat je sledila misli, da je potrebno pitno vodo še bolj braniti. Zato je želela pristopiti k izvedbi študij glede možnosti za namakanje oziroma zaježitve vode v Brdih.« Pred osmimi leti so žal naleteli na gluha ušesa države.

Letošnja suša in prihodnji podnebni izzivi bodo gotovo pripomogli razpirati vrata podpori samostojnim težnjam občin, da kmetijski panogi zagotovijo ustrezne rešitve za razvoj namakalnih sistemov.

E. K.

Dan zlatih knjig

17. september je bil za prvošolce v Sloveniji ter otroke v slovenskem zamejskem in zdonskem prostoru poseben dan. Prvošolci in njihove družine so bili povabljeni k branju z darilno slikanico Kako sta Bibi in Gusti prevzijačila hrib pisateljice Ide Mlakar Črnic z ilustracijami Kristine Krhin.

Evropsko združenje za razvoj podeželja in obnovo vasi - ARGE v Brdih

Brda primer dobre prakse evropskega podeželja

Delegacija Evropskega združenja za razvoj podeželja in obnovo vasi - ARGE je 21. septembra v sklopu programa ogleda dobrih praks evropskega podeželja pričela dvodnevni obisk v Sloveniji, ki ga je namenila Občini Brda, slovenski predstavnici na natečaju ARGE 2020, ki je na natečaju

prejela zlato plaketo. Delegaciji so dobrodošlico v Sloveniji in Brdih izrekli predstavnica ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Alina Cunk Perklič, župan Občine Brda Franc Mužič in direktorica Zavoda za turizem, kulturo, mladino in šport (ZTKMŠ) Brda Tina Novak Samec.

Ob srečanju z delegacijo Evropskega združenja za razvoj podeželja in obnovo vasi - ARGE je župan Franc Mužič povedal: *»Veseli me, da tako pomembna institucija, kot je Evropsko združenje za razvoj podeželja in obnovo vasi, uvršča Občino Brda med dobre prakse razvoja podeželja v evropskem prostoru. Za nami so skoraj tri desetletja trdega in vztrajnega dela na področju izboljšanja kakovosti bivanja v naši občini: od izboljšanja preskrbe zdravstvenih in socialnih storitev do obnove komunalne in cestne infrastrukture, preskrbe s pitno vodo, vključevanja mladih in spodbujanja medgeneracijskega sodelovanja, nenazadnje ohranjanja in oplemenitenja kulturne ter naravne dediščine. Vzporedno ob osnovni gospodarski panogi v občini - kmetijstvu - smo razvijali turistično infrastrukturo in storitve, s čimer smo sklenili uspešen ekonomski krog in s tem spodbujali razvoj novih delovnih mest v domačem okolju, mladim pa odprli dodatne možnosti za podjetniške zgodbe v domačem kraju. Naša vizija, ki smo ji složno sledili*

Fotografija: ZTKMŠ Brda

čisto vsi v občini, od odločevalcev do občanov in podjetnikov, nam že nakazuje nove priložnosti, a ko pogledam prehojeno pot, lahko le rečem, da me navdaja z izjemnim zadovoljstvom. Globoko verjamem, da smo lahko z našo briško trmo in vztrajnostjo ter z rezultati zgled marsikateremu podeželskemu območju v Evropi in svetu.«

»Slovenski prostor v največji meri oblikujejo podeželska območja in gozd, podeželje pa je v procesu stalne preobrazbe. Vendar pa raznoliko slovensko podeželje odlikujejo številne krajinske po-

sebnosti, ki odločilno vplivajo na zmožnost in kakovost bivanja,« pa je uvodoma poudarila Alina Cunk Perklič iz kabineta ministrice za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter dodala željo, da znanje, kreativnost, inovativnost, podjetništvo in povezovanje postanejo gonilo napredka slovenskega podeželskega prostora. *»Zato podpiramo rešitve, ki spodbujajo dvig kakovosti življenja in krepitev gospodarske aktivnosti na podeželju. Hkrati pa te rešitve zmanjšujejo vrzeli med urbanim in ruralnim okoljem v smislu*

ARGE v Brdih

infrastrukture in dostopnosti do storitev. Preko različnih nacionalnih in evropskih podpor spodbujamo zaposlovanje, večjo socialno vključenost prebivalcev in lokalni razvoj podeželskih območij. Dolgoročna vizija za podeželska območja Evropske unije do 2040, ki jo je konec junija lani predstavila Evropska komisija, je pomembna horizontalna tema za Slovenijo in ključna pri pripravi na novo programsko obdobje 2023–2027,« je še v pozdravnem nagovoru izpostavila Alina Cunk Perklíč in zaključila z željo, da bodo na tokratnem obisku izmenjali izkušnje, kako še bolj kakovostno in uspešno razvijati slovensko podeželje.

Pogostitev z lokalnimi dobrotami

Dvodnevni obisk združenja v briški občini se je pričel v Vili Vipolže s predstavitvenim programom Brd in mreže podeželja, sledila je pogostitev z lokalnimi dobrotami in ogled kleti ter degustacija vin zadružne Kleti Brda. Zaključni dan je bil posvečen ogledu Gonjač in Šmartnega, kjer so se predstavili lokalni ponudniki.

Glasbena šola Nova Gorica

V Brdih od jeseni deluje dislocirana enota

Približno 80 briških učencev se v prostem času tudi glasbeno izobražuje pri različnih izvajalcih, dobra polovica teh v Glasbeni šoli Nova Gorica. Ta je jeseni v Brdih odprla dislocirano enoto, ki jo zaenkrat obiskuje 12 učencev.

»Število učencev, ki prihajajo iz Brd, že nekaj časa nakazuje smiselnost odprtja naše dislocirane enote v briški občini. Pogovore z županom Francem Mužičem, predsednico Pihalnega orkestra Brda Matejo Drnovšček in ravnateljem OŠ Alojza Gradnika Dobrovo Urošem Kobalom je pričel že moj predhodnik, to jesen pa je prišlo do realizacije projekta,« pojasnjuje v. d. ravnatelja novogoriške glasbene šole Aleksander Sluga. Razširitvi dejavnosti je moralo prikimati tudi pristojno ministrstvo. »Zaenkrat nam je odobrilo razširitev za štiri učence, ampak naj poudarim, da gre za dolgoročni projekt in računam, da bomo v roku petih let uspeli pokriti najnujnejše potrebe v Brdih,« dodaja Sluga. Novim štirim učencem ter že obstoječim so torej s to jesenjo ponudili, da pouk glasbe obiskujejo na Dobrovem. »Trenutno pouk v Brdih obiskuje 12 naših učencev, je pa potrebno razumeti, da je učencem z vzhodnega dela Brd vendarle bližje obiskovati pouk v matični šoli v Novi Gorici,« še pove Sluga.

Trenutno pouk poteka v dobrovski osnovni šoli in v Mladinskem centru Brda, kjer poteka tudi pouk koncertnega klavirja, ki so ga za ta namen preselili iz Nove Gorice, kar izjemno veseli Slugo. Glede prihodnjih korakov napoveduje, da je stekel prvi razred nauka o glasbi, učencem godbeniške šole pa so omogočili, da se pridružijo razredu. »Enako velja tudi za naše učence, torej: kdor želi, se lahko vpiše v ustrezen razred nauka o glasbi Godbeniške šole.« Vpis v glasbeno šolo za prihodnje šolsko leto bo objavljen v maju 2023.

POŠ Kojsko

Proslava ob dnevu državnosti in zadnji šolski dan

Proslavo ob dnevu državnosti so na POŠ Kojsko otvorili prvošolci, ki so zapeli slovensko himno. Sledil je nagovor vodje podružnice, učiteljice Helene Vendramin, nato pa so nastopile učenke z recitacijami o Sloveniji.

V drugem delu prireditve, s katero so zabeležili zadnji šolski dan, se je vsak razred predstavil s svojimi točkami, nato pa so razredničarke učencem podelile dragocena priznanja. Prireditve so zaključili petošolci, ki so z novim šolskim letom odšli na Dobrovo. Četrtošolcem so podelili nasvete glede obnašanja, upoštevanja pravil in negovanja pomembnih vrednot v naslednjem šolskem letu, ko bodo postali najstarejši učenci na šoli.

Poezija okusov

Belgijski kulinarični itinerarij po okusih mediteranske in kraške Slovenije

V Vili Vipolže se je v nedeljo, 2. oktobra, odvijalo kulinarično doživetje primorskih okusov največjega letnega kongresa združenja belgijskih agencij Selectair. 90 članov in partnerjev združenja se je konec tedna izobraževalo v Sloveniji, v osrčju Brd pa spoznavalo kulinarično poezijo mak-

ro destinacije mediteranska in kraška Slovenija, ki povezuje destinacije Brda, Vipavska dolina in Nova Gorica, Zeleni kras, Kras in Brkine ter Istro (Ankaran, Koper, Izolo, Portorož in Piran). Poezijo okusov je spesnil kuharski šef z Michelinovo zvezdo Tomaž Kavčič.

»Po uspešnem skupnem nastopu mediteranske in kraške Slovenije na EXPO v Dubaju smo tokrat spet stopili skupaj in se povezali pri promocijo našega prostora. V čast nam je že dejstvo, da se je po inšpekcijski turi v juniju naročnik iz Belgije odločil za lokacijo Brda in Vilo Vipolže. Z veseljem in veliko mero odgovornosti smo prevzeli organizacijo in koordinacijo vseh destinacij. Verjamemo, da smo goste očarali s tradicionalnimi okusi našega prostora, s kančkom inovativnosti in naše srčnosti. Skozi okuse smo predstavili pristnosti vseh okusov te makro regije z vinsko podporo ter animacijo različnih dejavnosti, ki so značilne za posamezno destinacijo,« izpostavlja koordinatorica dogodka v Vili Vipolže, direktorica Zavoda za turizem, kulturo, mladino in šport Brda Tina Novak Samec.

Udeleženci dogodka so v najlepši renesančni vili v Sloveniji okuse naše regije spoznavali preko petotočnega menija: Brda so se predstavila s polento z briško klobaso in vrzotami (ohrovtom), Kras s kraško jajčno firtaljo s pršutom, Vipavska dolina z vipavskimi njoki s hrustljivim rdečim radi-

Nastop Vipavke Tjaše Fajdiga, prve slovenke, ki se je šolala na Kraljevi akademiji za glasbo v Londonu.

V Vili Vipolže se je v nedeljo, 2. oktobra, odvijalo kulinarično doživetje primorskih okusov največjega letnega kongresa združenja belgijskih agencij Selectair.

Poezija okusov

čem, Istra z ribjim brodetom v krušni skodelici in Zeleni kras s sladoledom iz borovnic.

Enogastronomsko doživetje so oplemenitili z različnimi aktivnostmi, ki so prepoznavne v posameznih destinacijah: Brda so pripravila pokušanje oljčnega olja, Kras pa prikaz kamnoseštva, Zeleni kras je predstavil virtualen ogled medvedov, Vipavska dolina odkrivanje srednjeveškega življenja, Istra pa je v ospredje postavila šavrinko s šopki zelišč.

Mediterranska in kraška Slovenija je udeležence kongresa navdušila tudi z video predstavitvijo, glasbo, petjem in plesom v sodelovanju s Kobal production ter prvo Slovenko, ki se je šolala na Kraljevi akademiji za glasbo v Londonu, sicer Vipavko Tjašo Fajdiga. Nastop z naslovom *Let your senses be blown away (Naj se vaši čuti predramijo)* so izvedli ravno ob prvi skupni predstavitvi mediteranske in kraške Slovenije na dubajskem EXPU. Gre za prvoosebno

pripoved, katere rdeča nit je raziskovanje primorske makro destinacije s kolesom in ki sledi čutom, pristnim vtisom ter gosta popelje od morja čez istrske griče vse do kraške planote, preko znamenitih naselij, edinstvenih okusov in štirih vinorodnih okolišev.

»To doživetje v Vili Vipolže je gotovo eden izmed najpomembnejših promocijskih dogodkov za našo makro regijo, ki bo znatno pripomogel k širjenju prepoznavnosti avtentičnosti našega prostora. Selectair je namreč ena največjih verig potovalnih agencij v Belgiji s skupno 98 agencijami, ki delujejo pod tem imenom, poleg tega pa je Belgija za Slovenijo eden izmed pomembnejših trgov,« zaključuje koordinatorka skupnega primorskega predstavitvenega dogodka v Vili Vipolže Tina Novak Samec.

E. K.

Fotografija: Damijan Simčič, ZOSO

Humanitarnost

Občina Brda podprla dobrodelni projekt 212 občin

Župan Franc Mužič je 30. julija sprejel kolesarja Matjaža Hribljana, ki se je pogumno podal v lastni 13-dnevni dobrodelni kolesarski projekt 212 občin v podporo obolelim z boleznijo ASL (amiotrofično lateralno sklerozo). Namen akcije je bilo ozaveščanje o ALS in zbiranje sredstev za ALS obolele. Zbrana sredstva so bila namenjena sofinanciranju fizične pomoči na domu, nakupu električne postelje in stropnega dvigala. Hribljan je v sklopu akcije prekočesaril 2576 kilometrov in premagal kar 30.000 metrov višinske razlike.

Kaj je amiotrofična lateralna skleroza?

Gre za nevrolško bolezen, pri kateri mišice slabijo in usihajo.

Bolniki imajo težave s požiranjem hrane, govorjenjem, hojo in dihanjem, podvrženi so tudi mišičnim krčem. Na novo zbolita letno dve osebi na 100.000 prebivalcev, najpogosteje okoli 55. leta starosti. Sicer pa povprečno preživetje znaša tri leta. Najpogosteje bolniki umrejo zaradi odpovedi dihanja. Mogoče najbolj znan primer, ki je veljal za medicinski čudež glede časa obolevnosti, je veleum našega časa - angleški fizik, astrofizik, matematik in kozmolog Stephen Hawking, ki je bil na invalidski voziček priklenjen že v zgodnjih 20. letih, z njo pa sobival 53 let, medtem pa bil znanstveno aktiven. V Sloveniji se število obolelih za ASL giblje okrog 150.

E. K.

Fotografija: Arhiv Občina Brda

Briški gasilci ob požaru na Krasu opravili preko 800 ur

Gasilstvo v Sloveniji ima že dolgo tradicijo. Lahko se pohvalimo, da v naši občini deluje že od leta 1948. Kot v vsakem društvu so bili vzponi in pad-

ci, vedno pa smo poizkušali nuditi požarno varnost in drugo pomoč, kar je naše poslanstvo.

Ponosni smo na delo naših veteranov, ki so nam pustili to dediščino, ki jo zaenkrat kar dobro prostovoljno nadaljujemo. Da pa operativec lahko gre na pomoč, mora imeti veliko izobraževanja ter vaj.

V tej sestavi, ki je sedaj, gremo v peto leto. V tem času, med katerim nas je zaznamoval covid, smo vseeno uspešno nadaljevali z našo dejavnostjo ter se vedno odzvali na pomoč. Povprečno gremo na požar ali drugo pomoč od 50- do 60-krat letno. Za operativnost moramo biti usposobljeni in primerno opremljeni, kar zahteva zakon.

V letošnjem letu smo bili tudi priča največjemu požaru v zgodovini Slovenije, ki je bil na našem Krasu, pa tudi čez mejo. Izkazalo se je, kako smo v nesreči povezani. Naše društvo je bilo prisotno na požaru z dvaindvajsetimi operativci, ki so se menjavali prav vsak dan, drugače povedano: prisotni smo bili 850 ur. Pomoč smo nudili tudi na požaru na Ospu (Socerb) ter na Colu.

Intervencija na Krasu je Slovenijo ter tudi naše društvo še bolj povežala, hkrati je pokazala tudi nekatere pomanjkljivosti, ki se izražajo v opremi. Osebni opremo in malo orodje smo že v zadnjih petih letih nadgradili našim potrebam. Večji problem vidimo v podhranjenem avtoparku. Glede na velikost in specifiko naše občine ter zakonske potrebe bi

PGD Dobrovo

morali nabaviti nov kamion. Glede nabave tega smo že začeli pogovore na občini. Lahko rečemo, da smo do sedaj vedno lepo in dobro sodelovali z občino in si želimo, da bomo tudi v bodoče. Naše poslanstvo nadaljujemo tudi s tem, da smo v fazi iskanja mladih pionirčkov, mladincev, pripravnikov za nadaljevanje te humane dejavnosti.

Velik požar na Krasu je sprožil še nekaj, na kar ne smemo pozabiti. Dotaknil se je ljudi in njihovih src, kar so pokazali v obliki pomoči gasilcem v materialnem in finančnem donatorstvu. Dosti tega je prišlo tudi v naše društvo, zato bi se prav vsem iz srca iskreno zahvalili.

Zahvaljujemo se tudi vsem članom, ki so kakorkoli pripomogli k obstoju, delu in vzdušju v našem društvu. Naša želja je, da bomo lahko nadaljevali to humano dejavnost ter nudili požarno varnost in drugo pomoč.

Gasilski pozdrav NA POMOČ!

Egon Ivančič, Jure Polenčič

Fotografije: Arhiv PGD Dobrovo

Zahvala briškim gasilcem

Občina Brda se zahvaljuje gasilcem Prostovoljnega gasilskega društva (PGD) Dobrovo za izkazano požrtvovalnost ob letošnjem požaru na Krasu, ki se je po razsežnosti izkazal za največjega doslej v zgodovini Slovenije. Zahtevnost terena, veliko območje intervencije, veliko število požarišč, visoke temperature, spreminjajoči se vetrovi in nevarnost sprožitve neeksplozivnih ubojnih sredstev (NUS) iz prve svetovne vojne so od prisotnih gasilcev na intervenciji zahtevali izjemno mero previdnosti in strokovnosti, po čemer so se izkazali tudi briški gasilci. Veseli smo, da so bili pri intervenciji uspešni, gotovo pa tudi, da se v času gašenja ni huje poškodoval nihče iz briške ekipe.

Naj ob tem poudarimo, da smo na njihovo delo tako ob letošnjem požaru na Krasu kot tudi skrbi za požarno varnost v Občini Brda izjemno ponosni. Zavedamo se potreb društva po posodabljanju opreme, še posebej po novem vozilu. Potrjujemo lahko, da že iščemo ustrezne rešitve in smo stopili v kontakt z ustreznimi institucijami, da bo do nakupa prišlo v čim krajšem času.

Briški gasilci, hvala.

Občina Brda

Grški in slovenski ombudsman na obisku v Brdih

Varuha človekovih pravic spoznala priložnosti briškega prostora

Sredi julija sta Brda obiskala varuh človekovih pravic Republike Slovenije Peter Svetina in njegov grški gost ombudsman Andreas I. Pottakis, ki je obenem tudi predsednik evropske sekcije Mednarodnega inštituta ombudsmanov. Gosta so pri stolpu v Gonjačah v imenu Občine Brda sprejeli župan Franc Mužič, podžupan Žarko Kodermac, direktorica občinske uprave Anita Manfreda in direktor Kleti Brda ter občinski svetnik Silvan Peršolja. Pottakis in Svetini so orisali skoraj 30-letni razvoj briške občine, večje razvojne investicije, ki so bile storjene tudi s pomočjo evropskega denarja, briško pokrajino, gospodarstvo, ki sloni na visokokakovostnem trajnostnem kmetijstvu ter turizmu, kot tudi priložnosti, ki jih prinaša briški čezmejni prostor.

V nadaljevanju obiska so gostje spoznali vinarstvo

Kabaj v Šlovrencu ter si ogledali združeno Klet Brda, prvo trajnostno atrakcijo v Sloveniji.

E. K.

Fotografija: Damjan Simčič, ZOSO

Člani Društva Tačke pomagačke v Brdih

Delovni posvet v osrčju največje slovenske vinske kleti

Člani Slovenskega društva za terapijo s pomočjo psov Tačke pomagačke so si za lokacijo delovnega posveta o delu mentorjev in somentorjev izbrali Goriška brda. Gostiteljica delovnega in družabnega srečanja je bila v soboto, 8. oktobra, največja slovenska vinska klet Klet Brda. Pod strokovnim vodstvom vodje vinoteke Borisa Leskovarja, ki je tudi član društva, so si udeleženci ogledali vinsko klet ter izvedeli marsikaj zanimivega o pridelavi in ustekleničenju vrhunskih vin briških vinogradnikov. Srečanje je potekalo v prijetnem delovnem in družabnem vzdušju ter gostoljubju Kleti Brda.

CA

Fotografija: Breda Tesner

Solkanska brv

Simbol čezmejnega povezovanja

V Solkanu je bilo 14. oktobra še posebej veselo, saj se je končno odvilo dolgo pričakovano slavnostno odprtje tretjega mostu tromostovja čez smaragdno reko Sočo. Pridobitev je izjemnega pomena tako v luči varne in atraktivne premostitve regionalnih

kolesarskih poti, nove medmestne čezmejne povezave med obema Goricama, čezmejnega povezovanja vseh goriških občin kot tudi v luči prihajajočega projekta Evropske prestolnice kulture leta 2025.

Brv, ki jo je Evropsko združenje za teritorialno sodelovanje občin Gorica, Šempeter-Vrtojba in Mestne občine Nova Gorica gradilo v okviru projekta Soča-Isonzo programa Interreg Slovenija Italija 2014–2020, je pomembna tudi zato, ker predstavlja premostitev ozkega grla kolesarskih povezav ter pešpoti na osi sever–jug oziroma Posočje–Kras, zahod–vzhod, Furlanija (Italija)–Vipavska dolina.

Trak so na odprtju brvi in nove kolesarske povezave slovesno prerezali predsednik Evropskega združenja za teritorialno sodelovanje EZTS GO Paolo Petiziol, župan Mestne občine Nova Gorica dr. Klemen Miklavič, župan Občine Gorica Rodolfo Zibera in vodja organa upravljanja programa Interreg Italia-Slovenija Laura Comelli. Iz Kajak centra v Solkanu so se v spremstvu športnih društev sprehodili čez brv na desni breg reke Soče, kjer so se jim pridružili županja Občine Števerjan Franca Padovan, župan Občine Brda Franc Mužič, direktorica Zavoda za turizem, kulturo, mladino in šport Brda Tina Novak Samec in županja Občine Kanal ob Soči Tina Gerbec, s čimer je dogodek poudaril povezanost in sodelovanje sosednjih občin v čezmejnem prostoru. Odprtje brvi in nove kolesarske povezave so popestrila številna športna društva, klubi, plesalci in glasbeniki z obeh strani meje, med katerimi je bilo tudi briško Planinsko društvo Brda.

Iz Kajak centra v Solkanu so se v spremstvu športnih društev sprehodili čez brv na desni breg reke Soče, kjer so se jim pridružili županja Občine Števerjan Franca Padovan, župan Občine Brda Franc Mužič, direktorica Zavoda za turizem, kulturo, mladino in šport Brda Tina Novak Samec in županja Občine Kanal ob Soči Tina Gerbec.

Župan Franc Mužič je v pozdravnem nagovoru na desnem bregu reke Soče poudaril, da je briška občina vesela te nove pridobitve v goriškem prostoru ter izpostavil pomen sodelovanja, povezovanja in skupnih projektov. Povedal je še, da če se na levem bregu povezujejo občine Nova

Gorica, Gorica in Šempeter-Vrtojba, se na desnem bregu tudi dogajajo lepe čezmejne povezovalne zgodbe in projekti, saj se Brici povezujejo s pobratenima občinama Števerjan in Krmin.

Fotografiji: Mateja Pelikan in Klub Zagon

Zavod za turizem, kulturo, mladino in šport Brda

Poletno počitniško varstvo navdušuje

Naše poletne dogodivščine v sklopu počitniškega varstva postajajo v Brdih že prava stalnica. Pod okriljem Zavoda za turizem, kulturo, mladino in

šport (ZTKMŠ) Brda se je v vrtincu zabavnega šesttedenskega poletja (od 4. julija do 12. avgusta) zavrtelo skoraj 150 otrok.

Že tako pestremu in raznolikemu urniku smo tudi letos dodali še nekaj »sladkorčkov«, ki so naše najmlajše povsem navdušili in se jih bodo zagotovo spominjali še dolgo v jesen. Presenetili so nas policisti iz bližnje Policijske postaje Nova Gorica. Obisk so podrobno načrtovali in se s predstavitvijo potrudili, da smo ostali brez besed. Pripeljali so tri različna vozila s pripadajočo opremo, ki smo jo lahko preizkusili. Predstavili pa so nam tudi službenega policijskega psa in nam zaupali majhne skrivnosti urjenja. Odgovorni smo bili tudi za urejanje šolskega vrta. Dnevno smo vsa zelišča zalili, nato jih pa tudi obrezali in prekopali ter jih pripravili za sušenje. V najhujših trenutkih, ko so ognjeni zublji požirali našo kraško pokrajino, smo z mislimi in dejanji bili pri gasilcih. Pripravili smo majhno zbiralno akcijo in gasilce presenetili z okrepčili ter spodbudnim sporočilom. Veseli smo bili njihove odziva, predvsem pa ponosni na javno zahvalo, ki so nam jo namenili. Sami smo se preizkusili tudi v pripravi popoldanske malice. Izdelali smo domač sladoled in ustvarjali različne sladice, med izdelovanjem in čakanjem na rezultat pa bili nekoliko neučakani, ker nismo vedeli, ali nam bo uspelo. Na koncu pa je bilo vse odlično in naše kreacije smo z veseljem zmazali do zadnje drobtinice. Zavili smo tudi v zdravstveni dom, kjer nas je toplo sprejela zobozdravnica Urška. Božali in občudovali smo Larine domače ljubljence - kačo in želvo. V senci pod krošnjami smo postavili knjižni kotiček, se poizkusili v lovu na skriti zaklat in miselni igri. Skupaj z avtomehanikom smo zamenjali zračnico, dvigali in spuščali dvigalko za avto, si ogledali delavnico in vse orodje. In še in še ... Aktivnosti je bilo res na pretek. Petki pa so že tradicionalno bili namenjeni vodnim igram in popoldanskemu čofotanju v briških tolmunčkih reke Kožbanjšček.

Počitniške urice smo preživljali v senčnih koticih ob Osnovni šoli Alojza Gradnika ter v šolski telovadnici in jedilnici. Hvala vsem, ki ste nas to poletje v varstvu obiskali in poskrbeli, da tako otrokom kot tudi animatorka Brigiti in Anji nikakor ni bilo dolgčas.

Počitniške urice med ustvarjanjem.

Na poti v Kotline.

Zavod za turizem, kulturo, mladino in šport Brda

Zbiranje okrepčil za gasilce.

Jesen prinaša nove priložnosti za druženje in zabavo. Krompirjevo počitniško varstvo bo tokrat nekoliko krajše, zagotovo pa ne manj zabavno. Od srede, 2., do petka, 4., novembra, ponovno odpiramo vrata našega mladinskega centra za najmlajše. V čarovniškem kotlu

Policisti na obisku.

že kuhamo pravo krompirjevo poslastico, ki je vaši otroci nikakor ne smejo zamuditi. Sledite nam na facebook profilu MladinskiCenterBrda ali nam pišite na elektronski naslov mladinski.center@brda.si.

Mateja Drnovšček, ZTKMŠ Brda
Fotografije: ZTKMŠ Brda

**ZAVOD ZA
TURIZEM
KULTURO
MLADINO
IN ŠPORT
BRDA**

MIŠKINA POTEKANJA PO BRDIH

2022/2023

Gledališke predstave za otroke od 2. do 8. leta starosti (vrtec in prva triada)

ABONMAJSKE PREDSTAVE SEZONE 2022/2023 V VILI VIPOLŽE

2. PREDSTAVA, sobota, 12. 11. 2022, ob 17.00 KAPICA RDEČA VOLKECA SREČA	4. PREDSTAVA, sobota, 14. 1. 2023, ob 17.00 POTOVANJE PINGO PINGVINA
3. PREDSTAVA, sobota, 17. 12. 2022, ob 17.00 ČISTO (NE) NAVADNO DARILLO IN OBISK BOŽIČKA	5. PREDSTAVA, sobota, 18. 2. 2023, ob 17.00 OPIKA IN KAPITAN TAN-TAN
6. PREDSTAVA, sobota, 18. 3. 2023, ob 17.00 ZAJČEK SLADKO	

Cena posamezne vstopnice je 6 evrov.

Nakup vstopnic:
TIC Brda Šmartno, Vila Vipolže
ter uro pred začetkom predstave

INFO:
Tel: 08 20 55 421
Email: mladinski.center@brda.si

47. Trka na Prstenac v pobrateni občini Barban na Hrvaškem

Kot vrhunec izleta po Istri

Leto je naokrog in ponovno smo iz naše pobratene občine Barban na Hrvaškem prejeli vabilo na tradicionalno Trko na prstenac. Kot članica Komisije za čezmejno sodelovanje Občine Brda sem

Trka na Prstenac je za občino Barban izrednega pomena z vidika ohranjanja kulturne dediščine ter razvoja turizma. Vsakoletni pokrovitelj dogodka je predsednik Republike Hrvaške, kar pomeni, da se dogodka udeleži še vrsta eminentnih gostov in ministrov. Dogodek zato tudi v živo predvajajo na hrvaški nacionalni televiziji. Gre za igro, katere prve omembe segajo v leto 1696.

Članice društva Briške žene in dekleta smo se letos odločile za enodnevni izlet po Istri, čigar vrhunec je bilo navijanje za najhitrejšega konjenika Barbana. Izlet smo začeli v mestu Trsat nad Reko ter pot nadaljevali v jadransko Nico – Opatijo, kjer smo se odpravili na kratek sprehod ob morju. Popoldne smo sedli na barbanske tribune in navijali za 15 konjenikov, ki so se vse leto pripravljali na to tekmovanje, saj jim poleg slave prinese tudi zajetno denarno nagrado, kar 30.000 kun (približno 4000 evrov). Letos je prvo mesto z 8 točkami zasedel Petar Benčiča na konju z imenom Zen. Poleg jezdecov in konja ekipo sestavlja tudi kopjenoša, Benčičev je bil Erik Roža. Kot zanimivost – Petar Benčič je profesionalni kaskader in ima za sabo ogromno odigranih vlog z mnogimi znanimi hollywoodskimi igralci.

Pomembno je, da ohranjamo in negujemo odnose z našimi pobratenimi občinami, vendar moramo krepiti

imela ponovno čast, da se lahko udeležim te čudovite prireditve. Tokrat smo uradni obisk povezali z izletom po Istri, ki smo se ga udeležile članice društva Briške žene in dekleta.

Članice društva Briške žene in dekleta na izletu po Istri.

duha tudi znotraj domače občine in lastnih društev. Epidemija je pustila precej negativnih posledic, vendar je lepo, da smo se končno v društvu spet lahko skupaj odpeljali na izlet, na katerem se nam je pridružilo še nekaj zunanjih prijateljic. Saj veste kako se reče: v dobri družbi je vedno lepo in naj tako ostane še mnogo let.

Besedilo in fotografija: Silvestra Elen Brašnič Saffigna

Zaselek Stroga

»Barufa« za »angurju«

Zaselek Stroga je predmestje vasi Neblo in Hruševlje. Ko naši otroci uspešno zaključijo šolsko leto, se družine iz Stroge zberemo v prijetnem druženju. Medse povabimo tudi ženitvene emigrante iz bližnje vasi.

Že 25 let sledimo vrednotam druženja, držimo se tudi slovenskega običaja in se redko razidemo brez »barufe«.

Zavod za turizem, kulturo, mladino in šport Brda

Brda na promocijskih dogodkih doma in v tujini

Goriški sejem obrti in podjetništva (1. 9. 2022)
Fotografija: OOO Nova Gorica

77. Beljaški sejem - Villacher Kirtchttag
(1. 8. 2022 na slovenski dan)
Fotografija: ZTKMŠ Brda

Sejem Pliberk - Wiesenmarkt (2. - 5. 9. 2022)
Fotografija: Primož Kumar

Alpsko Jadranski Okusi v Celovcu
(23. 9. - 25. 9. 2022)
Fotografija: Kontrabant

Obmejni okusi - Gusti di frontiera
(29. 9. - 2. 10. 2022)
Fotografija: ZTKMŠ Brda

Prvega avgusta so se Brda predstavila na 77. Villacher Kirchtag. Gre za največji avstrijski tradicionalni festival, ki se odvija v Beljaku v prvem tednu avgusta že vse od leta 1936.

Občino Brda so predstavljali direktorica Zavoda za turizem, kulturo, mladino in šport Brda Tina Novak Samec, strokovna sodelavka ZTKMŠ Brda Erika Kovačič Marinič, ansambel Briška pomlad in Klet Brda.

V sklopu slovenskega dneva so z briškimi predstavniki na oder stopili tudi predsednik Alpsko-jadranskega centra za čezmejno sodelovanje Bernard Sadovnik, župan Občine Beljak Gunther Albel, župan Občine Bled Janez Fajfar, pa tudi predstavniki Občine Mengeš.

E. K.

Mladinski svet Brda

Čisto naša, ta prva strategija za mlade

Po 29. redni seji Občinskega sveta Občine Brda lahko ponosno povemo, da smo se mladi uspešno soočili z izzivom strategije. Strategija za mlade v Občini Brda je bila večinsko sprejeta in stopi v veljavo z letom 2023. Njeni cilji pa so zapisani za obdobje petih let. Mladina je v strategijo vložila veliko truda, dokument je odsev želja in potreb mladih. Strategija se dotika sedmih področij in za njo stoji Mladinski svet Brda (MSB), ki je skozi leto in pol popisoval in oblikoval želje mladih v strateške cilje.

**MLADINSKI
SVET • BRDA**

Dokument smo oblikovali mladi za mlade. To je prvi tovrsten dokument, ki je bil sprejet v obstoju Občine Brda in predstavlja velik mejnik za nadaljnjo pot razvoja mladinskega okolja v občini.

Kot Mladinski svet Brda smo prehodili nekaj ovir, da smo zasnovali dokument in ga pripeljali do točke sprejetja. Strategija se veže na obdobje petih let, torej od leta 2023 do leta 2027. Zavedamo se, da se pot tukaj ne konča, ampak šele dobro začenja.

Na tej poti pa nismo bili sami, na prvem mestu je tukaj vsa briška mladina, ki je pristopila in pomagala uresničevati dokument. Vzpodbudo pa smo imeli tudi s strani Občine Brda in Zavoda za turizem, kulturo, mladino in šport Brda.

Povod za snovanje strategije sega v leto 2019, ko je bil prvič organiziran posvet za mlade. V naslednjem letu je sledil ponovni posvet, kjer smo mladi zagnano začeli s delom. Naš glavni cilj je bila strategija, ki bo zajemala vse elemente, v katerih se mladi znajdemo. Ob sledenju cilja pa smo se tudi uradno ustanovili kot Mladinski svet Brda. Prvič smo hodili po nepoznani poti, ampak vzpodbude s strani mladine so nam dalje moč in danes ima Občina Brda prvo strategijo za mlade.

Namen Strategije za mlade Občine Brda je vzpostaviti dolgoročno podporno okolje za nadaljnji razvoj mladinskega dela in mladinske politike ter mladinske dejavnosti v občini. Ob tem pa tudi zagotoviti pogoje za uspešno integracijo mladih v posamezne dele življenja lokalne

skupnosti, predvsem pa spodbuditi čim učinkovitejše osamosvajanje mladih in njihovo aktivno družbeno participacijo v lokalnem okolju.

Temeljni cilji Strategije za mlade Občine Brda 2023–2027 so naslednji:

- okrepiti mladinsko organiziranje in mladinsko delo v občini,
- okrepiti participacijo mladih v občini,
- določiti vsebino in obseg ukrepov Občine Brda na posameznih področjih, ki vplivajo na življenje in razvoj mladih v občini,
- opredeliti kazalnike za vrednotenje ter delovno telo za vrednotenje uresničevanja Strategije za mlade občine Brda 2023–2027.

Strategija za mlade zajema sedem področij in ima 14 strateških ciljev. Vsak cilj ima enega ali več ukrepov, kazalnikov in akcijski načrt izvajanja. Področja v strategiji so participacija, informiranje, zaposlovanje in izobraževanje mladih ter stanovanjska problematika, mobilnost, mladinska organiziranost in zdrav življenjski slog. Za uresničevanje ciljev je odgovorna Občina Brda. Sprotno spremljanje in vrednotenje izvajanja strategije za mlade izvaja delovna skupina, ki jo je imenoval župan občine Brda. Delovna skupina je sestavljena iz predstavnika občinskega sveta Občine Brda, dveh predstavnikov Mladinskega sveta Brda, predstavnika občinske uprave Občine Brda in predstavnika Zavoda za turizem, kulturo, šport in mladino Brda.

Mladi člani MSB smo izjemno veseli, da smo v briški prostor prinesli novost. Dokument, ki načrtuje pot in bo omogočil boljši razvoj, podporo in obstoj mladih v Občini Brda. Odzvali smo se vzpodbudi in mladim dali glas. Verjamemo, da smo s sprejetjem strategije dosegli velik korak. Veselimo pa se novih izzivov, saj dokazujemo, da je briška mladina vsemu kos.

Mladinski svet Brda

Poletna noč v Kojskem

Večer filma in poezije

Poletna noč je svojo prvo izvedbo doživela leta 2019. Omejitve in časi epidemije so onemogočili ponovno izvedbo do letos, ko smo bili lahko spet priča pravljичnemu večeru pri Svetem križu. Večeru, posvečenemu kulturi, lepi besedi, gibljivim slikam, prijetni glasbi in čarobnemu pogledu na Brda.

Letošnja Poletna noč je bila skorajda v celoti zaznamovana z domačimi briškimi kulturnimi ustvarjalci. Celoten program sta s svojo edinstveno in preprosto, a obenem zelo osebno izvedbo popestrila glasbenika Tina Drnovšček in Tilen Šfiligoj. Z avtorskimi skladbami in sproščenim nastopom sta otvorila dogodek in mu čez cel večer dodajala lepo začinjeno glasbeno popestritev. Najprej smo lahko prisluhnili domačemu pesniku in zgodovinskemu navdušencu Vojku Rutarju. Nasmejali smo se ob njegovih poezijah v briškem narečju in presenečeno obstali, ko smo prisluhnili tudi drugim, precej dovršenim poezijam v knjižnem jeziku. Pesmim o lovu, ljubezni, briški pokrajini, ženskah ... Vojko Rutar je z interpretacijo poezije in preprostim pogovorom občinstvu podaril občutek pripadnosti, domačnosti. S pesmimi, v katerih so obiskovalci lahko prepoznali domače kraje in domače običaje, se je publiki zelo približal ter jo s ščepcem humorja z lahkoto osvojil. V drugem delu, ko je padel mrak, so se na filmskem platnu, uokvirjenim z lučkami iz Furlanske nižine, izrisale gibljive slike. Letošnja poletna noč je gostila ustvarjalce filma *Od neba* pozabljenega, dokumentarnega filma o Laščakovi vili na Rafutu, ki bi ga lahko označili z izjemno umetniškim karakterjem. Predstavitel filma in pogovor z ustvarjalci je vodila Nadja Velušček. Kot gostji pa sta se predstavili domačinki Neli Maraž, ki je pri filmu poskrbela za montažo, ter avtorica glasbe Ingrid Mačus. Režiser Fabris Šulin se je zaradi zasedenosti pri drugih projektih moral žal opravičiti. Z izčrpnim pogovorom sta ustvarjalci predstavili proces dela, povedali, kaj jih je pri tem vodilo in kje sta iskali navdih. Kot je izpostavila Nadja Velušček, sta filmu dodali posebno vrednost. Slike, ki se zrcalijo iz ene podobe v drugo, in glasba, ki v filmu ne prevzema glavne vloge, temveč ga v popolnosti dopolnjuje in krepi, predstavljajo Laščakovo vilo kot prostor zgodovine, arhitekturni biser, ki kljub številnim pajčevinam in razpokam še vedno blesti v svoji mogočnosti.

Vasilij Vendramin, predstavnik DKTŠ Kojsko in gostje Vojko Rutar, Tina Drnovšček in Tilen Šfiligoj

Nadja Velušček, Neli Maraž in Ingrid Mačus

Obe ustvarjalci sta izpostavili, da sta kar nekaj časa preživeli na vrtu omenjene vile, kjer sta iskali navdih. Ob tem Mačusova izpostavlja, da so jo posnetki režiserja in montaža le-teh presunili, saj izpostavljajo prav tisto, česar ob prvem pogledu ne opazimo in so ravno zaradi tega veliko bolj poetični.

Na poletno noč smo po ogledu filma, odlični glasbeni interpretaciji in hudomušni poeziji lahko večer nadaljevali z druženjem ob kozarcu vina in skromni pogostitvi. V toplini kresnic in pod sijem poletnega zvezdnatega neba pa lahko rečemo samo še: tovrstne noči bi morale trajati dlje, saj je število obiskovalcev pokazalo, da smo jih še kako veselili.

DKTŠ Kojsko
Fotografiji: Sara Ambrož

Srečanje v Kožbani

Podpis listine o pobratenju

V spomin na veliko predvolilno zborovanje, ki se je na jasi sredi gozda zgodilo 9. julija 1944, se vsako leto na istem mestu vrši dobro obiskano srečanje, ki ga je za dve pretekli leti prekinila pandemija. Letos pa se je v

nedeljo, 10. julija, ob tej priliki zgodil pomemben dogodek. Na prizorišče so najprej prikorakali praporščaki krajevnih združenj borcev za vrednote NOB, veteranov vojne za Slovenijo in ANPI.

V imenu Občine Brda in vseh treh krajevnih organizacij borcev za vrednote NOB – Dobrovo Kojsko in Medana je prisotne nagovoril podžupan Občine Brda Žarko Kodermac. Poseben pozdrav je namenil borkam in borcem NOB, partizankam in partizanom, praporščakom, veteranom vojne za Slovenijo, županu občine Brda Francu Mužiču, domačinom, svetnicam in svetnikom ter oblikovalcem programa in nadaljeval: »Naše že tradicionalno druženje v Kožbani bomo danes obeležili še s posebnim dogodkom, s podpisom skupne listine o pobratenju krajevnih organizacij borcev za vrednote NOB v Brdih z organizacijo ANPI iz Čedad. Nekajletno povezovanje, druženje in prijateljstvo, predvsem pa skupni in poenoteni pogledi na naš partizanski boj proti fašizmu in ohranjanje spomina nanj nam dobesedno ponujajo v podpis listino o pobratenju. To pomeni zavezo k nadaljevanju ohranjanja in razvijanja prijateljskih odnosov tudi v bodoče, zahvalo in spomin vsem, ki so vse do danes s spoštljivim odnosom ohranjali in dograjevali vezi in prijateljstva. Zahvala Eliu Nadaluttiju, Danilu Perčiču, Francu Črnuglju in številnim soborkam in soborcem, ki jih ni več med nami. Vsem nam pa je skupna dolžnost in obveza, spoštovanje in odgovornost, spominjati se in opominjati,

Podpisniki liste o pobratenju (na fotografiji od leve): Luciano Marcolini Provenza, predsednik ANPI Čedad, Žarko Kodermac, predsednik KO borcev za vrednote NOB Dobrovo, Karlo Passoni, predsednik KO borcev za vrednote NOB Kojsko, in Žarko Cukjati, predsednik KO borcev za vrednote NOB Medana.

predvsem pa izraz spoštovanja in hvaležnosti do vseh, ki ste in so oblikovali takratni čas in postavljali temelje bodoče skupnosti- države in domovine, ki je pred nekaj dnevi praznovala svojo 31. obletnico obstoja.«

Sledil je podpis listine o pobratenju. Podpisniki so bili Luciano Marcolini Provenza, predsednik ANPI Čedad, Žarko Kodermac, predsednik KO borcev za vrednote NOB Dobrovo, Karlo Passoni, predsednik KO borcev za vrednote NOB Kojsko, in Žarko Cukjati, predsednik KO borcev za vrednote NOB Medana.

V nadaljevanju programa je Gabrijela Kodermac predstavila brošuro o Edvardu Ferjančiču – Tarasu, briškem duhovniku, ki je imel pomembno vlogo tudi na predvolilnem srečanju v Kožbani leta 1944. Sledil je kulturni program, ki so ga izvajali Lana in Tibor z OŠ Alojza Gradnika Dobrovo, Trio Veteran z venčkom partizanskih in pevski zbor iz Rude v Furlaniji. Sledilo je prijateljsko druženje ob pesmi in klepetu.

Milena Beguš

Fotografija: Arhiv ANPI Čedad

Športni park Rio Kojsko je gostil Rock in Rio

Odzvanjal je domači rock

Rio Kojsko se je spet napolnil z dobro glasbo in zabave željnimi ljudmi, ki so prostor osmislili kot kraj druženja, zabave za vse generacije in pokazali, da še vedno znamo skupaj ustvariti nekaj dobrega, nekaj pozitivnega za vse.

Društvo za kulturo, turizem in šport Kojsko si je že ob začetku delovanja zadalo cilj, da bo v športnem parku Rio Kojsko poskusilo ponovno oživeti nekdanje plesne in zabave, ki so jih poznali naši starši in stari starši. Končno je prišel čas, ko je bilo potrebno zavihati rokave in ko se je vas združila ter organizirala dogodek, ki naj bi v Kojskem postal tradicija. Dogodek, ki je namenjen zgolj zabavi. Ki ni namenjen promociji vinarstva in drugih kmetijskih dejavnosti, kot je običajno značilno za briške dogodke. Temveč temelji na glasbi. Še večji pomen pa ima, če ta dogodek temelji na popularni rock glasbi lokalnih ustvarjalcev.

In se je odvil Rock in Rio. Na pokritem prizorišču so se na petkov večer 15. julija zvrstile kar tri rock skupine. Najprej je nastopila skupina The Muff, sledil je Matjaž Jelen & band, nazadnje pa še domača skupina Pigs Parlament. Med posameznimi skupinami pa je obiskovalce zabaval DJ Riki.

Koncert, ki namerava v Kojskem postati tradicionalen, je svojo prvo izvedbo uspešno preživel in organizatorji ter tudi obiskovalci že pričakujejo nove izzive in naslednji Rock in Rio.

Za uspešno izvedbo se organizatorji iskreno zahvaljujejo vsem donatorjem, med katerimi še posebej izpostavljajo Občino Brda, enoteko Mama Angela, vinarstvo Simčič, tatoo shop Persevera, podjetja Krismit, Kuplast, Norbit keramika in ogrevanje, Reservoir dogs, Pronega, E3, Business solutions, Gen-i ter Primorsko hranilnico.

DTKŠ KOJSKO

Fotografije: Giovanni Assirelli

Organizatorji dogodka

Pigs Parlament

Matjaž Jelen & band

Nova krožna tematska pohodna pot

Briški krog miru

Tam gori na skali visoki, kjer se roka s soncem rokuje in v daljavi Soča blešči, se telo hitro napolni in srce toplo drhti.

Veliko nas je takih, ki radi zahajamo v hribe, še več pa tistih, ki obožujemo naš Sabotin. Številne so poti, stezice in smeri, ki vodijo v samo osrčje pomembne in odmevne izletniške točke Goriške, priljubljene zlasti med pohodniki in kolesarji. Vzpon na Sabotin je prijeten v vseh letnih časih, tudi pozimi, ko ostale slovenske vrhove prikriva snežna odeja. Na Sabotinu skoraj vsak kamen, ostalina, razgled ponuja svojo bridko zgodbo; avstro-ogrsko in italijansko zgodbo o utrjevanju bojnih položajev. Danes se na tem mestu prepletajo bolj vesele, spodbudne in poučne zgodbe. V času prve svetovne vojne je bil Sabotin z vseh strani prevrtan in prepleten z rovi, jarki in kavernami, danes pa tu domuje urejen Park miru, ki spodbuja k premisleku o nesmiselnosti vojn in nasilja. Vzpon je vedno bogato nagrajen z osupljivim razgledom, ki seže od Svete gore, Vipavske doline in Brda, Krasa in Furlanske nižine, vse do Julijskih Alp.

Sredi pomladnega aprila je na Sabotinu zapihala sveža sapica. V prostorih nekdane obmejne stražnice je svoja vrata odprl inovativen multimedijски center za obiskovalce, ki z muzejem, info točko ter številnimi ostalinami predstavlja pomembno postojanko na Poti miru od Alp do Jadrana. Na veselje vseh ljubiteljev hoje so naša Brda od pomladi bogatejša za 11,5 kilometra novih pohodniških užitkov. 14. aprila smo se podali na prvo uradno odkrivanje nove krožne tematske pohodne poti, imenovane Briški krog miru. Pohodnik se na poti sreča z zgodovino soške fronte, pa tudi z bogato floro in favno zaščitene sabotinskega območja. Pot povezuje osem vmesnih postaj, ki jih bogatijo čudoviti razgledi, v globini vznožja pa veličastna smaragdna barva reke Soče. Vsaka postaja pohodnika prese- neti s posebnim doživetjem in mu ponudi svojo zgodbo. Tam zgoraj v skalni pečini, med rovi in jarki, si je svoj kotiček priborila tudi zgodba reke Soče. Na klopci počivajo znani verzi Gregorčičeve pesmi *Soči*. Sprehod do naslednje točke nas pouči o domovanju rastlinja in številnih plazilcev na skalnati, senčni strani Sabotina. Na drugi strani pobočja, na položni, osončeni strani pa nas pričaka povsem drugačna sredozemska pokrajina. Bujni travniki, obliti s sončnimi žarki, in pester živalski svet z več kot 3600 živopisnimi vrstami metuljev. Srečamo se tudi z zgodbo Sabotina v prvi svetovni vojni in gradnjo razvejane mreže podzemnih hodnikov, kavern. Ena od zgodb pripoveduje tudi o izredno težkem življenju v strelskih jarkih.

In ko sabotinska zgodba nekoliko zadiši po osvoboditvi, nas pot pripelje do piramid, simbola osvojenega Sabotina. Štiri velike in tri manjše kamnite piramide označujejo frontno črto med šesto soško bitko, v kateri je italijanska vojska avgusta

1916 osvojila Sabotin in s tem ustvarila pogoje za zavzetje Gorice. Naslednja postojanka opeva lepoto dežele na vznožju hriba, predstavi darove zemlje in njene znamenitosti. Brda se predstavijo v vsej svoji veličini. Popotovanje po briškem krogu miru se zaključi z zgodbo, ki nas nikakor ne pusti ravnodušne in nas ponovno opomni na našo zgodovino in dogodke zad-

Nova krožna tematska pohodna pot

njih stotih let. Ti dogodki so pisali življenja naših prednikov, vplivali pa tudi na naša. **Delim zanimiv zapis, vse bralce pa toplo nagovarjam, da se podate na sabotinsko tematsko pot in tudi v živo zaužijete vsebine, lepote, razglede, zgodovino in energijo, ki jo daje naš Sabotin.**

»Leta 1922 je italijanska vlada v spomin na medvojne dogodke in ogromen krvni davek, ki ga je terjala prva svetovna vojna, ustanovila več spominskih parkov, med drugim tudi na Sabotinu. Območje Sabotina je bilo proglašeno za t. i. sveto cono (»zona sacra«) in urejeno v muzej na prostem, ki je bil dobro obiskan do leta 1938, ko je ponovno zavel duh vojne. Druga svetovna vojna tu ni pustila večjih sledi, je pa po kapitulaciji Italije leta 1943 zapuščeno območje Sabotina postalo kraj vsesplošnega plenjenja. S podpisom pariške mirovne pogodbe leta 1947 je bila načrtovana nova meja z nevsakdanjim potekom po grebenu Sabotina, ki je spominski park razdelila med Jugoslavijo in Italijo. Na mejnih stražnicah se je izvajal nadzor, dostop do vrha hriba je bil mogoč le s posebno dovolilnico. V želji po zaznamovanju svojega ozemlja sta Italija in Jugoslavija na hrib postavili vsaka svoj napis iz kamnov, »W L'ITALIA« (»Živela Italija«) in »NAŠ TITO«. Potem ko je Slovenija leta 1991 razglasila samostojnost, so se obmejne karavle na Sabotinu izpraznile, zmanjšala se je tudi prisotnost italijanske vojske ob meji. Od vstopa Slovenije v EU leta 2004 in dokončnega padca meje leta 2007 je nekdaj razdeljeno območje simbolno spet združeno, danes tudi pod okriljem muzeja na prostem

Parka miru, ki je del (čezmejne) Poti miru od Alp do Jadrana.«

Tematska pohodna pot Briški krog miru je bila zasnovana in v naravi postavljena pod okriljem Zavoda za turizem, kulturo, mladino in šport Brda. Aktivnost je bila financirana iz projekta Walk of peace. Zaradi bogate vsebine na celotni trasi pohodne poti je projekt finančno podprla tudi Občina Brda. Pri pripravi terase in brežibni označitvi poti so nam tudi tokrat nudili pomoč člani Planinskega društva Brda, ki se jim še enkrat srčno zahvaljujemo.

Mateja Drnovšček, ZTKMŠ Brda
Fotografije: Damijan Simčič, ZOSO

Praznovanje sv. Roka v Kozani

V nogometu so se pomerile tudi ženske

Člani Kluba mladine Kozana so ob podpori VO Kozana prevzeli pobudo in pripravili dobro obiskano in veselo prireditev ob praznovanju svetega Roka. Pričela se je s sveto mašo v cerkvi sv. Hieronima ob zvočni kulisi domačega mešanega cerkvenega zbora. Na placu se je mladina živahno pomerila v igranju malega nogometa, ki so se ga (končno) aktivno udeležile tudi predstavnice

ženskega spola. Medtem ko so otroci pod vodstvom mladih izdelovali ljubke papirnate meduze, pa se je odvijal izjemno bogat srečelov. DJ Domači je ogrel publiko do energičnega nastopa priljubljenega Dejana Dogaja, fantje pa so vodili degustacijo briških vin. Sledil je ples do zgodnjih jutranjih ur z DJ Baromatom.

Predstavitev projekta »Skupno v skupnosti. Sedemdeset let zadružnih domov kot družbene infrastrukture«

Tudi zadružni domovi predstavljajo pomembno dediščino prostora

Prvega septembra se je v Vili Vipolže odvila predstavitev projekta »Skupno v skupnosti. Sedemdeset let zadružnih domov kot družbene infrastrukture«, s katerim se je Republika Slovenija leta 2021 predstavljala na 17. mednarodni razstavi arhitekture La Biennale di Venezia. Pri raziskovanju briških zadružnih domov je avtorjem raziskave pomagala podžupanja Občine Brda Teja Jelina.

Kako je prišlo do briškega sodelovanja?

»Poklicala sta me Martina Malešič in Blaž Babnik Romaniuk, se predstavila in povedala vse o projektu Skupno v skupnosti, ki ga želita s skupino izpeljati. Izrazila sta željo, da bi si prišla ogledat briške zadružne domove ter me zaprosila, če jima lahko kako pomagam pri organizaciji,« pojasnjuje uvodoma podžupanja Jelina, ki je hitro stopila v akcijo in v soboto, 10. januarja 2020, že organizirala prvo srečanje ter raziskovalce popeljala po Brdih. »Z Martino in Blažem smo se spoprijateljili in večkrat imeli stik na temo zadružnih domov, vendar le telefonsko ali preko elektronske pošte, ker nam je srečanja onemogočil covid. Projekt je zastal in šele po dobrem letu smo se ponovno srečali v Brdih. Brici in Brike, ki so bili in so še vedno na kakršenkoli način povezani z zadružnimi domovi, so sprejeli tudi povabilo k sodelovanju pri snemanju kratkega filma mladega režiserja Vida Hajnška, ki je bil del razstave.«

In kakšne so posebnosti briških zadružnih domov?

Raziskovalca pojasnjujeta, da je bil eden prvih terenskih ogledov, s katerim so začeli raziskovati zadružne domove, ravno v Brdih. »Raznolikost stavb, upravljalcev in uporabnikov nam je dala koristen vpogled v preteklost, sedanjost in prihodnost zadružnih domov. Veliko smo izvedeli o njihovi zgodovini, na primer kako aktivno je bila udeležena mladina pri gradnji doma v Medani, ogledali smo si tudi razstavo o živahnem družbenem dogajanju

doma na Humu, ki jo je pripravil Goriški muzej na Gradu Dobrovo. Prav na primeru Huma (Vsak patk disko) smo spoznali, kako različni so načini prilagajanja potrebi in duhu časa ter da dom pogosto preseže lokalni okvir in nudi vsebine, ki so pomembne za celo regijo. Nekdanji zadružni hlev v Cerovem nam je nudil vzorčni primer, kako pomembno je, da imajo svoj prostor vse generacije, da pri uporabi in vzdrževanju teh stavb sodelujejo skupaj in kako nujni so takšni prostori za mlajšo generacijo. Obisk Višnjevika pa nas je navdal z optimizmom. Le nekaj let stara gradnja novega doma pritrjuje k temu, da gradnja domov še danes poveže skupnost. V naših pogovorih in predstavitev smo se v Brda nenehno vračali prav zaradi bogastva vtisov, podob in zgodb. Vse to ne bi bilo mogoče brez izredne pomoči podžupanje Teje Jelina, ki je sestavila itinerar in našla številne sogovornike, tiste, ki zadružne domove uporabljajo, jih vzdržujejo in polnijo z bogato vsebino.« Pogovori z njimi, kot poudarjajo, so bili zanje najbolj dragocena izkušnja.

O razstavi

Avtorji razstave Blaž Babnik Romaniuk, Martina Malešič, Rastko Pečar in Asta Vrečko so z razširjeno ekipo sodelavcev pod okriljem Muzeja za arhitekturo in oblikovanje ter s podporo Ministrstva za kulturo Republike Slovenije v kratkem času izvedli obširno raziskavo, njene rezultate pa so predstavili na razstavi in v knjigi. Razi-

Predstavitev projekta »Skupno v skupnosti. Sedemdeset let zadružnih domov kot družbene infrastrukture«

skovali so zadružni dom – večnamensko javno stavbo, ki je praviloma postavljena na podeželskih območjih, v njej pa izvajajo različne upravne, gospodarske, društvene in kulturne dejavnosti. Zadružni dom je kot notranji javni prostor pogosto osrednji prostor krajanov, spodbuja družbene interakcije in pomeni pomembno stičišče različnih vidikov delovanja lokalne skupnosti.

Zadružni domovi so ostanek velikega jugoslovanskega projekta graditve zadružnih domov v času povojne rekonstrukcije in splošne družbene modernizacije. Akcijo so začeli decembra leta 1947 in v obdobju petih let na območju celotne države z množično mobilizacijo ter prostovoljnimi in udarniškim delom zgradili na tisoče zadružnih domov. Na območju Slovenije je bila načrtovana mreža 523 zadružnih domov, od teh je bilo, kot je pokazala raziskava, v kratkem obdobju nekaj let zgrajenih več kot 300 stavb. Centralno voden projekt je obsegal vodstvene organe na zvezni, republiški in okrajni ravni. Vodenje projekta je vključevalo tehnične kadre, arhitekta in umetnike, ki so sodelovali pri izboru primerne lokacije za gradnjo, pri pripravi tipskih načrtov zadružnih domov, vse do podajanja napotkov za postavitev odrske scenografije in ureditev prostora za filmski projektor. Izvedba obsežnega projekta je vključevala krajanke in krajanke ter borčevske, ženske in mladinske množične organizacije. Projekt graditve je bil jasno organiziran in skrbno dokumentiran. Spremljal jo je časopis *Zadružni dom*, v katerem so beležili dogajanje na gradbiščih ter objavljali informativne in izobraževalne članke ter arhitekturne načrte z napotki za gradnjo. Projekt je bil podprt tudi s snemanjem propagandnih filmov, sprotnim fotodokumentiranjem in izdajanjem priročnih knjižic za pomoč pri gradnji.

Zadružni domovi so bili prvotno namenjeni podpori novemu zadružnemu modelu kmetovanja in kot kulturno-izobraževalna središča vasi, v času svojega obstoja pa so sprejeli še mnoge različne uporabe in vloge.

Po sedemdesetih letih so mnogi zadružni domovi ohranjeni in še danes služijo svojemu namenu kot centri lokalne skupnosti, kot objekti javnega udejstvovanja in združevanja ob prostočasnih dejavnostih. Postali so javna infrastruktura, ki podpira življenje skupnosti v vsej njeni pestrosti – od lokalne politične dejavnosti preko kulturnih in umetniških dejavnosti do družabnih in športnih srečanj. Nekateri so bili privatizirani, drugi celo porušeni. Večina domov pa je še vedno ohranjenih in delujejo s prvotnim namenom, med njimi so tako obnovljeni kot takšni, ki na prenovi še čakajo. Tema zadružnih domov ponuja možnosti za razumevanje, kako lahko vzpostavimo notranje javne prostore kot družbeno infrastrukturo, ki bo krepila svobodno združevanje, sporazumevanje in opolnomočenje.

Briška občina na beneškem Biennalu

Lanskega septembra je bila podžupanja Teja Jelina objavljena na mednarodno razstavo arhitekture v Benetke »La Biennale di Venezia«, kjer je v slovenskem paviljonu zastopala Občino Brda. Letos poleti pa je podžupanja dobila še en pomemben klic. Režiser Amir Muratović jo je namreč seznanil, da želi nadaljevati zgodbo o zadružnih domovih v dokumentarnem filmu RTV SLO in je tudi njega povezala z nekaterimi sodelujočimi, ki so že posneli nekaj kadrov v Brdih. »*Sodelovanje Bricev in briška gostoljubnost sta pustila tako lep vtis na ekipo raziskovalcev, da se vedno znova vračajo v Brda, zato se vsem iskreno zahvaljujem za sodelovanje pri projektu,*« pove podžupanja Teja Jelina.

Teja Jelina in Martina Malešič
Fotografije: Jana Jocif

Glasba, pivo in rally v Brdih

Kvartopirci se radi vračajo v Brda

Po uspešnem koncertu in bučnem aplavzu preteklega leta so Kvartopirci ponovno prestopili briški prag in 19. avgusta s slovensko-dalmatinskim akustičnim programom poželi navdušujoč poklon občinstva. Večkrat nagrajena vokalna skupina, tudi na festivalu Melodije morja in sonca, vedno znova očara publiko s svojo kvalitetno izvedbo pesmi, iskrenostjo, karizmo in prepričljivim nastopom. Večni romantiki so na petkovo poletno noč napolnili dvorano Vile Vipolže do zadnjega kotička.

Koncert blues & beer v Vili Vipolže

V petek, 23. septembra, se je v Vili Vipolže odvijala vznemirljiva in nepozabna zabava, močan koktajl soula, bluesa in funka. Koncert Flavija Paludettija ob izjemni tehniki na kitari in glasu v kombinaciji z osupljivo virtuoznostjo Pietra Taucherja na orglah Hammond, grooveom Simoneja Serafinija na basu in ritmiko Andree Posocca na bobnih so eksplozivne sestavine tega kvarteta. Njihova energija je takoj osvojila občinstvo zahvaljujoč očarljivemu, sodobnemu zvoku, izvršilni zmogljivosti in globokemu glasbenemu razumevanju. Dogodek je izpeljal ZTKMŠ Brda v sodelovanju z društvom KUD Morgan in novogoriške pivovarne Reservoir Dogs.

Rally Nova Gorica na briški preizkušnji

Jubilejni MAHLE 10. Rally Nova Gorica je to jesen ponovno zavzel Goriško in se med 22. in 25. septembrom odvijal na različnih lokacijah. V soboto, 24. septembra, se je tudi po Brdih razlegal vonj po pregretyh gumah in izpušnih plinih. Novost letošnje dirke je bila hitrostna preizkušnja skozi vas Nozno s štartom pri Peternelu.

Mateja Drnovšček, ZTKMŠ Brda
Fotografije: Damijan Simčič, ZOSO

DARKO
KOVŠCA s.p.

GRADBENA MEHANIZACIJA

041-488-772

Osnovna šola Alojza Gradnika Dobrovo

Športno obarvan dan

Učenci in učiteljice 1. triade smo prvi jesenski dan izkoristili za športni dan. Dobili smo se na igrišču v Riu, kjer smo najprej razmigali telo. Ob pesmi Od glave do peta smo se dobro ogreli in se s pozitivno energijo podali v športno obarvan dan.

Razdelili smo se v dve večji skupini, znotraj teh skupin pa še na tri manjše. Nekateri smo se najprej odpravili na krajši pohod, kjer so nas čakale gibalne naloge. Po

opravljeni nalogi smo na listku prebrali del gesla, ki se je v celoti sestavilo šele na zadnji gibalni postaji.

Učenci, ki smo v prvem delu športnega dne ostali v Riu, smo se preizkusili v različnih dejavnostih: med dvema ognjema, metanju ploščkov, poligonu, padalu, plezanju in štafetnih igrah.

V drugem delu dneva smo zamenjali skupini, kar pomeni, da smo vsi učenci preizkusili vse dejavnosti.

Društvo To je Medana

Rožnca v Medani privabila več kot 500 ljudi

Tradicionalen praznik Marijinega vnebovzetja - Rožnca je za Medano posebnega pomena. Začne se s sveto mašo, nadaljuje s procesijo in od leta 2019 naprej nadaljuje z enogastronomskim ter zabavnim programom v organizaciji društva To je Medana.

Društvo zastopa medanske gostince in vinarje ter prostovoljno organizira zabavne, kulturne in enogastronomske dogodke, kot so prižig lučk in postavitve največje vinske jelke na osrednjem trgu v Medani, zabavni del praznika krajevne skupnosti in Rožnce. Korona nam je v letih 2020 in 2021 precej prekrižala načrte, saj smo izpustili kar tri dogodke, lahko pa smo ponosni na soorganizacijo lanskega Gira d'Italia.

V letošnjem letu smo se v celoti posvetili Rožnci, ki nam je prinesla rekordni obisk več kot 500 vaščanov, ostalih prebivalcev Brd in turistov. Vzdušje je bilo ob lokalnih ponudnikih hrane, medanskih vinarjev in zabavnem programu naravnost odlično.

Po poravnavi vseh stroškov bomo kot vedno celoten izkupiček namenili krajevni skupnosti. Do sedaj smo že uredili vhod na pokopališče, pomagali pri postavitvi igral za otroke, tokrat pa bo izpolnjena obljuba izpred treh let - ureditev osrednje table na trgu in tabel na vpadnicah v vas.

V kolikor bomo še naprej deležni naklonjenosti krajevne skupnosti, prebivalcev, vinarjev in gostincev, bomo z veseljem sodelovali tako pri prazniku krajevne skupnosti, Rožnci in prižigu lučk, ter tako nadaljevali naše poslanstvo vračanja izkupička v vas.

Robert Feri, Društvo To je Medana

svetovanje | izdelava | montaža | prodaja vseh vrst zaves, karnis in senčil
prijaznost | strokovnost | zanesljivost | kvaliteta | servis | garancija ...

BM ZAVESE +386 (0)5 333 03 22 www.bmzavesi.si
Obiščite nas na ulici Vinka Vodopivca 2, v Kromberku

Društvo Njblške mladine

Zaživelo igrišče v Čelu

Po nekaj letih premora je na novo ustanovljeno društvo, imenovano Društvo Njblške mladine, poskrbelo, da je igrišče v Čelu znova zaživelo. Organizirali smo tradicionalni nogometni in odbojcarski turnir ter zabavo z glasbeno skupino. V petek, 19. avgusta, se je dogajanje v Čelu pričelo pozno popoldne, ko so na nogometno in odbojcarsko igrišče stopile prijavljene ekipe. Na nogometni turnir se je prijavilo sedem ekip in prav toliko na odbojcarski. Za popestritev dogajanja smo poskrbeli tudi pri šanku, kjer je potekalo tekmovanje za Kralja šanka. Za glasbeno zabavo pa je poskrbel DJ Torta.

V soboto, 20. avgusta, je potekalo nadaljevanje nogometnega in odbojcarskega turnirja. Poskrbeli smo tako za lačna usta kot za suha grla ter napet boj za Kralja šanka. Tudi na najmlajše udeležence dogodka nismo pozabili, saj je bil popoldne čas za otroški program. Ustvarjali smo spominke, igrali otroško tombolo ter se okrepčali s priboljški. Za presenečenje so poskrbeli gasilci PGD Dobrovo, ki so otrokom pokazali svojo opremo, službeno vozilo in jim pripravili igre z vodo.

Ko so se dogajanja na igriščih zaključevala, se je na odru že slišalo glasbeno skupino Jastrebi. Poskrbeli so, da je bilo vzdušje pod šotorom res neverjetno in plesno obarvano. Ob polnoči se je zaključilo tekmovanje za Kralja šanka. Zmagovalci so bili nagrajeni s pršutom. Nagrade pa so dobili tudi udeleženci nogometnega in odbojcarskega turnirja: prve tri ekipe pokal za osvojeno mesto in penino, ostale ekipe pa so dobile penino. Proti nedeljskemu jutru je za glasbene ritme znova poskrbel DJ Torta. Iskreno se zahvaljujemo vsem sponzorjem, donatorjem in dobrim ljudem, ki so nas podprli. Hvala za vaš doprinos, vaš

čas, trud in sredstva. Dogodek, ki je bil več kot odlično sprejet, ne bi uspel brez vaše pomoči!

Tina Lango in Rok Mavrič

Društvo Ženske in vino Slovenija

15. obletnico bodo Brike praznovale doma

Društvo Ženske in vino Slovenija je med epidemijo praznovalo 15. obletnico in takrat se je porodila ideja, da jo bomo praznovale doma, v Brdih. Od takrat se je sestava vinark in deklet spremenila, saj so se Brikam pridružile vinarke z vse Slovenije.

Tako bomo v soboto, 3. decembra, od 17.00 dalje v Vili Vipolže obeležili spomin na našega DJ Cvereta, ki nam je bil vseh 15 let več kot zvest. Za vinarke pripravljamo tudi posebno predavanje in presenečenje, za vas, dragi gostje, pa izvrstno decembrsko soboto, odeto v paleto slovenskih vin, briške kuhinje in glasbe.

Spremljajte nas na naši facebook strani: <https://www.facebook.com/WomenWine-Slovenija-112452928804465>

Petra Rutar

Mladinsko društvo Hum

5. tradicionalno Poletje na Humu

Konec poletja, natančneje zadnji vikend v avgustu, smo mladinci iz Mladinskega društva Hum po dveh letih premora ponovno zbrali vse moči in

Mladinsko društvo Hum

Letošnja izvedba je namreč potekala v petek in soboto, pri čemer ni manjkalo ne športnega ne zabavnega programa. V petek popoldne se je začelo s turnirjem v malem nogometu, kjer je igralo šest ekip.

Nogometni turnir

Nogometni turnir je trajal do poznih večernih ur, v napetem finalnem boju pa si je zmago priigrala ekipa iz Cerovega.

Zmagovalci turnirja v malem nogometu

priredili že tradicionalen vaški praznik Poletje na Humu. To je bila sedaj že 5. izvedba tega dogodka, ki smo mu letos še nekoliko obogatili program.

Prva tri mesta v turnirju briškule

Vzporedno je v dvorani potekal turnir v briškuli, ki se ga je udeležilo kar 10 parov. Za zabavo in ples je poskrbel ansambel Prebrisani muzikanti, ki je igral dolgo v noč. Naslednji dan, v soboto, je bil uspešno izveden turnir v košarki.

Prva tri mesta turnirja v košarki

Tokrat je prvo mesto osvojila ekipa Renčeljica iz Renč. Tudi za najmlajše je bilo poskrbljeno, saj so se otroci lahko poigrali v otroškem kotičku. Letošnja noviteta pa so bile težko pričakovane kmečke igre. S pomočjo občine in donatorjev smo za dvorano uredili teren za izvedbo kmečkih iger, ki so pozele veliko zanimanja. Sodelovali so lahko vsi, zbralo se je kar sedem zagretyh ekip. Večinoma so bile ekipe sestavljene iz prebivalcev vaše skupnosti, poleg tega pa smo imeli še ekipo iz Renč in celo eno ekipo iz Maribora. Tekmovali so v 4 disciplinah: tek v žakljih, zabijanje žeblicev, slalom z jajcem na žlici in za zaključek vlečenje traktorja.

Mladinsko društvo Hum

Kmečke igre, vlečenje traktorja

Borba je bila res napeta, nobena ekipa se do zadnjega ni predala. Izstopali pa sta na koncu ekipi z izenačenim izidom. Za določitev zmagovalca je bilo zato potrebno izvesti še vlečenje vrvi, pri čemer je zmago dobila domača ekipa Jst.

Zaključek kmečkih iger

Športno dogajanje se je zaključilo. Sledila je sprostitve ob hrani in pijači z lokalnim ansamblom Briška pomad. Zahvaljujemo se vsem donatorjem, podpornikom in obiskovalcem.

Mladinsko društvo Hum

Dom upokoјencev Podsabotin

Pesem, ples in sprehod za zdravje

Ples je najlepše razvedrilo

Tačke pomagačke na obisku

Spominčice marsikoga osrečijo

Kot pravi naš briški pesnik Ludvik Zorzut v pesmi Naša beseda:

*Dušo našo vso prevzame,
ko domače zgodbe pravi,
s toplim dihom nas objame,
žalostne vedri in zdravi.*

Prav to se je zgodilo v našem domu v Podsabotin v času vročega poletja. Pesem, ples, sprehodi so žalostne vedrili in zdravili njih srce.

Romina Velušček

Vaška skupnost Vedrijan

Otroci so se razveselili vaše knjižnice

Vaška skupnost (VS) Vedrijan je z odprtimi rokami sprejela pobudo vaščanke, da bi v vaških prostorih uredili otroški kotic s knjižnico otroških knjig.

Postavljanje knjižnih polic je še v teku, a so medtem otroci že pričeli z obiskovanjem otroškega kotička, izposoja in prebiranjem knjig. Veliko otroških izdaj so podarili vaščani, kar nekaj škatel odrabljenih knjig pa je pristavila tudi Goriška knjižnica Franceta Bevka. »Za to

darilo se moramo zahvaliti Jani Movja, dolgoletni knjižničarki v goriški knjižnici,« ne pozabi omeniti predsednik VS Vedrijan Mark Jakin in dodaja: »Zaenkrat knjižnična izposoja ostaja omejena na vaščane vedrijanske skupnosti, puščamo pa odprte možnosti, da bi lahko v prihodnje projekt razširili in omogočili izposajo tudi širši javnosti.«

Če imate doma kakšno otroško knjigo, ki bi jo radi namenili projektu vedrijanske vaše skupnosti, lahko kontaktirate predsednika VS na elektronski naslov jakin.mark@gmail.com.

VS Vedrijan

Poletni oratorij v Biljani

V ospredju je bil sveti Ignacij

Letos se je v Biljani med 11. in 15. julijem odvijal že 18. oratorij, katerega tema je bil sveti Ignacij. Več kot 50 otrok je skozi zabavo in igre, za katere je poskrbela skupina animatorjev prostovoljcev, spoznavalo svetnikovo življenje in njegova načela. Od prvega dne, ko so otroci veselo prikorakali na dvorišče pred župnijo, pa do zaključne maše, ki so se je lahko udeležili tudi starši, smo poskrbeli, da nasmeški niso zapustili otroških obrazov. Dneve smo zapolnili z raznovrstnimi zanimivimi aktivnostmi: jutranjo katehezo, ki so ji sledile številne delavnice, od iskanja skritega zaklada, do gimnastične

in glasbene delavnice. Po kosilu so sledile velike igre, kjer so otroci v skupinah tekmovali med sabo. Smeha in zdrave mere tekmovalnosti zagotovo ni primanjkovalo. Da si dnevi ne bi bili preveč podobni, smo se v sredo odpravili na izlet na športno igrišče v Čelo, v četrtek pa so nas obiskali gasilci in v Biljano pripeljali vodne igre. Ko smo zadnji dan otroke razveselili s hladno poslastico, je bilo dvorišče polno lepih spominov in obljub, da se bodo prihodnje leto spet vrnili.

Maja Terpin

Sestavite paket po svoji meri

že od
2249€
na mesec

Akcijska cena ob vezavi dve leti za pro leto
Redna cena 29,99 €

*Akcijska cena se nanaša na prilagodljivi paket T2 TV+TEL. In velja za nove naročnike T-2 (ki v obdobju treh (3) mesecev pred naročilom paketa niso imeli sklenjene naročniške pogodbe s T-2) ter ob vezavi naročniškega razmerja za 24 mesecev. Popust velja za prvo leto obdobja vezave. Po izteku akcijskega obdobja se obračunava redna cena paketa po vsakokratnem veljavnem ceniku. T-2 si pridržuje pravico do zavrnitve naročila v primeru tehničnih omejitev, ali v primeru suma zlorabe ugodnosti za nove naročnike (npr. prenos naročniškega razmerja na drugo osebo znotraj istega gospodinjstva). Akcija velja do preklica. Akcija ne velja za poslovne uporabnike. Popusti iz različnih akcij se ne seštevajo. Za več informacij o ponudbi obiščite T-2 spletno stran www.t-2.net ali pokličite številko 064 064 064. Za ponudbo veljajo splošni pogoji, objavljeni na <http://www.t-2.net/splosni-pogoji-podjetja>. Vse cene so v EUR in vključujejo DDV.

OBIŠČITE NAS V NOVI GORICI

T2 SUPERNOVA MERCATOR T: 064 160 160

Prodaja – servis nove in obnovljene računalniške opreme

za vas od
1995

Bilaz

Bilaz d.o.o.
Sedejeva 8
Nova Gorica

T: 05 333 19 00
M: 041 614 944

E: info@bilaz.si
www.bilaz.si
www.pcpoceni.si

Nepozabno glasbeno doživetje

13. avgusta je v Vedrijanu pred cerkvijo že drugo leto potekal koncert belgijskih in nizozemskih glasbenikov, ki delujejo pod imenom The Bel Dutch Ensemble.

Hvala nastopajočim za podarjeno glasbeno doživetje. Hvala vsem, ki

ste prišli in z nami preživeli poletni večer. Hvala vsem, ki so na kakršenkoli način pomagali pri organizaciji in izvedbi večera. Hvala glasbenikom in Kmetiji Brikca za podarjeno vino, ki je naše druženje popeljalo še dolgo v noč.

dr. Karlo Peršolja – predstavitev kandidata za župana

Glede na to, da gre za vašo prvo kandidaturo ali se lahko na kratko predstavite?

Tako je, gre za mojo prvo kandidaturo. Osnovno šolo sem obiskoval na Dobrovem, kasneje sem se odločil za študij elektrotehnike v Ljubljani in ob delu pridobil naziv diplomirani ekonomist, magister managementa ter nazadnje postal še doktor pravnih znanosti. Star sem 59 let, večino svoje poslovne poti sem gradil izven domačega okolja. Ne glede na to sem se v Gonjače vedno rad vračal in staršem pomagal pri kmečkih opravilih, pri tem pa bil deležen vzgoje, ki temelji na delavnosti, poštenosti in marljivosti.

Nam lahko na kratko opišite vaše dosedanje delovne izkušnje?

Večino svoje poslovne poti sem gradil na področju energetike. Dobrih 26 let v podjetju Elektro Primorska, kjer sem bil direktor komercialnega sektorja, zatem direktor družbe za trgovanje z električno energijo E3, 11 let sem bil direktor slovenskega operaterja trga z električno energijo. Trenutno delujem v podjetju za izgradnjo sončnih elektrarn. Skratka, imam 39 let delovne dobe, večino tega pa sem bil vodstveni delavec.

Zakaj ste se pravzaprav odločili za kandidaturo?

Za kandidaturo za župana Občine Brda sem se odločil zato ker sem prepričan, ker znam, zmorem in si želim bistveno prispevati k nadaljnji, hitrejši in učinkovitejši rasti Občine Brda.

Katera politična stranka vas podpira pri vaši kandidaturi?

Pri svojem delu ne želim biti odvisen od politike, zato sem se odločil za kandidaturo kot neodvisen kandidat s podporo volivcev. Da je ta odločitev pravilna, se je pokazalo že pri samem zbiranju podpisov za vložitev kandidature. Le v nekaj dneh sem zbral nekajkrat več podpisov, kot jih je bilo sploh potrebnih. Za vsak glas se podpornikom najiskreneeje zahvaljujem in obljubljam, da jih ne bom razočaral.

Katera bo vaša prva poteza kot župan Občine Brda?

Najprej se bom temeljito seznanil z občinskim proračunom in se nemudoma lotil tistih aktivnostih, ki so potrebna za realizacijo mojega programa.

Ali nam lahko predstavite bistvene poudarke vašega programa?

Kot gospodarstvenik bom poskrbel za razvoj Brd na način, da bomo z obstoječimi sredstvi naredili več in bolje, brez nepotrebne drobljenja posameznih investicij z namenom prikazovanja nekega dogajanja. Korenito bom

spremenil način razmišljanja v občinski upravi in jih navadil na to, da mora biti na razpolago in korist občanov ter v pomoč pri iskanju rešitev, ne ovir. Pri svojem delu se bom zanašal na izkušnje starejših, na primere dobrih praks in skrbel za mlade, za njihovo vključitev v programe za razvoj Brd, za upoštevanje njihovih potreb in želja, za njihove socialne in stanovanjske potrebe, za mlade družine, za njihovo izobraževanje z željo, da bi se po končanem študiju vrnili domov in pridobljena znanja prenesli v domače okolje.

Zelo pomembno je seveda področje kmetijstva. Zavzemal se bom za to, da bo cena briškega grozdja, sadja ali olja dosegla višjo raven. Logično vprašanje je, kako to doseči, a odgovor na ta izziv zagotovo imam. Začel bom z zadevami, ki so odvisne od nas samih, da bodo brežine ob cesti lepo pokošene, otoki za odpadke urejeni, cestna, komunalna in informacijska infrastruktura primerna potrebam današnjega časa. Oblikovati nameravam sklad za pomoč kmetom pri izdelavi vodnih vrtin, ki jim bo v pomoč pri namakanju v najbolj ogroženih mesecih.

Grad Dobrovo bi dopolnil z etnološkim muzejem s posebnim poudarkom na razvoju vinogradništva in vinarstva v Brdih.

Pri vseh aktivnostih se bom zavzemal za uporabo oznake briškega porekla. Skratka, vsak gost, ki bo prišel v Brda, bo prepoznal našo občino kot urejen, čist, okolju prijazen življenjski prostor, ki je obkrožen s pridnimi, prijaznimi, delovnimi ljudmi, ponosnimi, da živijo v tem prečudovitem delu Evrope.

Na prvi pogled se zdi da, je to povezano z dodatnimi investicijami, kar seveda drži. Več svojega časa bom namenil temu, da skupaj s sodelavkami in sodelavci poiščemo vse možnosti za sofinanciranje projektov s pomočjo evropskih sredstev. Pri tem bom v čim večji meri koristil vse poslovne povezane, znanje in izkušnje, ki sem jih kot gospodarstvenik pridobil skozi leta svojega delovanja. Vedno poudarjam, da je sredstev v Bruslju več kot dovolj, le od nas je odvisno, v kolikšni meri bomo sposobni priti do njih.

Torej skrb za mlade, razvoj kmetijstva z višjo dodano vrednostjo ter večje črpanje EU sredstev?

Da, a ne le to. Ne morem mimo potreb upokojencev in pomoči potrebnim. Nujna je vzpostavitev centra za dnevno bivanje, večjo vključitev starejših v družbeno življenje. V Brdih potrebujemo večnamensko dvorano, potrebujemo knjižnico, dokončati moramo obrtno cono na Dobrovem, začeti z gradnjo servisne cone, urediti kolesarske poti. Seveda moramo poskrbeti za razvoj turizma na način, da se bo gost odločil ostati v Brdih več kot le 2-3 nočitve. Po dolgih letih čakanja bomo sicer dobili obvoznico v Kojskem a to ni dovolj, čas je da jo povežemo s severnim, Kožbanskim delom Brd in tudi temu predelu olajšamo vsakdanje življenje.

Torej podpirate briške terme?

Ne, na takšen način kot so predstavljene, jih ne podpiram. Ocenjujem, da od zastavljenega projekta term brici in brike ne bomo imeli nikakršnih koristi. Objekt bodo gradili zunanji izvajalci, strežnega in drugega osebja v Brdih ni, hrana ne bo avtohtona, ker predvidevam, da bodoče terme verjetno ne bodo zasledovale nadstandardne turistične nastanitve, kjer gostu ni težko dati za bivanje precej več, kot običajno. Morda bo ponujenega le nekaj briškega vina, da se upraviči lokacija term, a to je tudi vse. Ustvarjeni profit ne bo ostal v Brdih, ne bo ostal bricem in brikam, ne bo doprinesel k takemu razvoju turizma, na katerega bi bili ponosni ali lahko od njega živeli. Ostale nam bodo smeti in grenak priokus, da terme niso namenjene našemu razvoju, temveč imajo od briške zemlje koristi drugi. Zakaj dopustiti tovrstno dejavnost v osrčju briške krajine brez nikakršne koristi za lokalno prebivalstvo?

Kakšno sporočilo bi dali za zaključek?

Moje sporočilo je jasno in nedvoumno – čas je, da v Občini Brda zapiha nov, svež veter. Potrebna je nova energija, znanje, strokovnost, izkušnje, pripadnost in želja za to, da Občino Brda postavimo na sodobno, napredno, a obenem zeleno, unikatno mesto. Da pripada vsem nam, da bo v ponos nas vseh in željena destinacija obiskovalcev. Vsem volivkam in volivcem zagotavljam, da je sedaj pravi trenutek za to, da mi na lokalnih volitvah 20.11.2022 zaradi vizije drugačnega razvoja naše občine kot do sedaj, odločno podarite svoj glas ZA župana Brd.

Franc Mužič

Kandidat za župana občine Brda

Lista
Franca Mužiča

Pogumno in smelo naprej.

1

»V zadnjem mandatu bom zaokrožil moje poslanstvo.«

Ko je na mizi uspešna vizija, leta niso ovira, uvo doma pove Franc Mužič, ki tokrat kandidira za osmi, zadnji mandat. Županovanje zanj nikoli ni bilo zgolj obveznost na papirju, temveč poslanstvo, kateremu je namenil vse dni v tednu, nič koliko krat potrebam ljudi prisluhniti tudi pozno v noč. »Ne gre mi za podiranje rekordov, ampak da resnično zapišem piko za projekti, za katere sem si zadal, da se morajo zgoditi v Brdih in pripomoči k razvoju naše občine, da se razprejo dodatne priložnosti zaposlovanja v domačem okolju za našo mladino, pa naj si bo to v obliki zaposlitve ali samozaposlitve.«

Do vsakega doma od pitne vode do optičnega kabla

Osmi mandat bo priložnost, da se sklene krog Mužičevega krmiljenja briške občine, ki je v preteklih skoraj treh desetletjih pripeljalo do velikih razvojnih premikov v Brdih.

»Briška gospodinjstva lahko koristijo pitno vodo iz Mrzleka, ta vodovodni sistem pa se ni izneveril niti ob letošnji izjemni suši! Cestna infrastruktura, tako občinska kot državna, je v veliki meri obnovljena. K varnejši poti skozi Brda so pripomogla nova krožišča na Humu, Gonjačah, Dobrovem in Drnovku, za katera je država namenila kar precej milijonov evrov,« našteva Mužič.

Pogosto se je občina znašla v situaciji, ko je prišla na plan njena inovativnost. »Ledino smo recimo orali na področju zasebno-javnega partnerstva v projektih energetske sanacije šol na Dobrovem in Kojkem ter občinske stavbe. S prihrankom smo dejansko financirali projekt,« se pohvali Mužič. Že leta 2015 je občina na področju energetike dosegla izjemne rezultate in si med prvimi manjšimi občinami prislužila naziv Naj energetske občine, bila pa je tudi absolutna zmagovalka natečaja. Današnji energetski izzivi potrjujejo smotrnost aktivnosti občine, da se na področju energetske učinkovitosti intenzivno išče ustrezne rešitve, tudi v obliki energetskih zadrug.

Gospodarstvu in kmetijstvu je bilo s projekti kot Poslovna cona Dobrovo in podpora projektom, ki vlivajo elan prepoznavnosti briškega kmetijstva, postavljeno dobro hrbtišče, da se ta razvijata bok ob boku. K temu pripomorejo tudi vlaganja v prepoznavnost Brd preko Zavoda za turizem, kulturo, mladino in šport Brda, ki je v več kot 10-letnem delovanju veliko botroval k poskoku turističnega obiska v Brdih. »Danes lahko naštejemo preko 58 000 nočitev! To pomeni obisk in zaslužek briških gostinskih ponudnikov in vinarjev, muzejskih zbirk, trgovin in briških kmetijskih proizvajalcev,« poudari Mužič.

Zobu časa niso bili prepuščeni briški kulturni biseri Šmartno, Vila Vipolže in grad Dobrovo z zasteklenim paviljonom ter več malih muzejev, ki so bili obnovljeni in danes gostijo od zasebnih do poslovnih dogodkov, kongresov, seminarjev, porok tako domačih kot tujih gostov.

Na Dobrovem je bil zgrajen nov sodobni zdravstveni dom z dostopnejšimi parkirišči in v katerem delujeta dve splošni ambulantni, dve zobozdravstveni ambulantni, fizioterapija in patronažna služba. Briški starostniki imajo v domačem okolju dom upokoencev. »Na tem mestu velja izpostaviti, da je bil domačemu gostincu uspešno prodan objekt bivšega zdravstvenega doma v središču Dobrova, katerega kupnina bo ponovno vložena v briške zdravstvene storitve, gostinec pa bo v dveh letih odprl gostinski objekt, kar pomeni revitalizacijo Dobrovega.« K temu je potrebno prišteti še zagotovitev in podporo storitvam pomoči na domu in subvencioniranja raznih socialnih storitev, ki gotovo lajšajo vsakdan briških občanov. Prav

te jesenske dni je od besed k dejanjem prešel projekt Briški prostofer, ki preko prostovoljcev zagotavlja brezplačne prevoze za starejše.

»Vesel sem, da smo korake naprej naredili tudi na področju naše cenjene mladine. Odprli smo Mladinski center Brda in zagotovili vsakodnevno popoldansko ter počitniško varstvo čez celotno leto, s pomočjo ZTKMŠ Brda pa je briška mladina ustanovila Mladinski svet Brda ter pripravila Strategijo za mlade v Brdih. Sprejetje tega dokumenta je med drugim prižgalo zeleno luč participatornemu proračunu za mlade, tako da bo lahko briška mladina samostojno odločala o financiranju projektov, ki naslavljajo mlade v Brdih. Uvedbo participativnega računa za mlade je predlagala ravno naša Lista. Sicer pa smo tudi preko Briškega inkubatorja in Startup izzivov mlade spodbudili k pisanju podjetniških zgodb,« pojasnjuje Mužič. »Poskrbeli smo tudi za najmlajše, saj se otroci v Kojsem že igrajo v novih prostorih sodobnega vrtca, kmalu bo tako tudi za najmlajše na Dobrovem.«

Ne gre pozabiti na gradnjo širokopasovnega odprtega optičnega omrežja RUNE, ki bo internetno povezavo zagotovila blizu 3000 gospodinjstvom. Izvajalec Rune Enia d.o.o. je bil uspešen tudi na državnem razpisu GOŠO, preko katerega se bo omrežje zagotovilo še t.i. belim lisam v kožbanskem kotu in druge po Brdih.

Nenazadnje je uspešna zgodba tudi revitalizacija vasi Golo brdo.

Obvoznica Kojsko, nov vrtec, pediatrična ambulanta, športna dvorana, participatorni proračun za mlade...

V preteklih letih je Mužičeva ekipa tako dokazala, da je z racionalno rabo, načrtovanjem in strateškim koriščenjem razpoložljivih državnih ter evropskih sredstev mogoče izpeljati velike projekte. Kaj bodo strateški cilji v novem mandatu?

»V teku sta skoraj 8 milijonov evrov vredna Obvoznica Kojsko, pa tudi skoraj 2 milijona evrov vredna gradnja kolesarske steze Dobrovo-Vipolže, prva financirana pretežno iz državnih sredstev, druga z evropskimi. Na tem mestu velja omeniti, da je Direkcija RS za infrastrukturo v državni načrt vključila tudi mrežo kolesarskih poti v briški občini, ki bodo potekale izven glavnih cest. Trenutno poteka projektiranje tras. Med glavnimi projekti, ki se pričenjajo v kratkem je obnova Goriške ceste od Trga 25. maja do odcepa za Biljano, ki bo zagotovila večjo varnost pa tudi varnejši dostop do tukajšnja šole in vrtca, veseli pa smo tudi gradnje novega vrtca na Dobrovem, ki bo v polovici sofinanciran z EU sredstvi, prioriteta bo tudi zagotovitev pediatrične ambulante,« naniza Mužič.

Na področju športa bodo dokončali Športni park Vipolže z vključno pokritjem balinišča, ki bo obenem predstavljalo tudi večnamenski prostor. »Med večjimi izzivi, ki se jim bomo posvetili v novem mandatu, je tudi športna dvorana na Dobrovem. Če sem v preteklosti uresničil kopico velikih projektov, ni zlomka, da bomo v tem mandatu uspeli zagotoviti tudi sodobno športno dvorano,« zatrjuje Mužič.

Kot še poudarja, se bodo v novem mandatu zgodili tudi novo križišče v Neblem in obnova cestišča do tamkajšnjega mejnega prehoda, pa tudi novo težko pričakovano parkirišče v Šmartnem. Nadaljevali bodo z aktivnostmi za zagotovitev krajevne knjižnice in centra dnevnih aktivnosti za starejše.

Brda plemeniti tudi privatni kapital

»Prav gotovo pa v Brdih skrbimo tudi za privabljanje in spodbujanje privatnih investicij,« še pojasnjuje Mužič in naniza, da so se v briški občini v preteklih desetletjih zgodile številne zasebne investicije od izgradnje sodobnih kleti z visokotehnološko opremo, nočitvenih kapacitet, gostinskih in turističnih objektov ter raznih trgovin in storitev, ki so obogatile gospodarsko dejavnost in zagotovile številne nove zaposlitve ter razvoj v občini. »Da so Brda danes taka kot so, ni samo stvar župana in občinske ekipe, temveč je potrebno poudariti, da Brda tako prosperirajo, ker vzporedno z občinskimi aktivnostmi v Brda investirajo tudi delavni in podjetni Brici ter investitorji, ki verjamejo v razvoj briške občine,« poudarja Mužič. V pravo smer se odvija tudi projekt terme Spa Brda, in kot še napoveduje, primerne rešitve se bodo našle tudi za revitalizacijo vasi-ce Slapnik.

Optimizem, posluh za ljudi, zagnanost in predvsem vztrajnost

»Noben izmed projektov se ni zgodil čez noč. Marsikdaj je bilo dobro prisluhniti nasprotujočim se mnenjem, kritikam, četudi sprva ne ravno z zadovoljstvom, prespati zadevo in na novo uskladiti projekte. Koliko krat smo bili priča komentarjem kot „Kaj se pa vi greste?! Tega pa res ne boste uspeli izpeljati!“ Takratnim dvomljivcem lahko danes rečem, da je bil vsak projekt vreden časa in truda. Kot podeželska skupnost se lahko v Brdih ponašamo z rezultati, ki jih le malokatera slovenska, pa tudi evropska skupnost, premore. Zato, cenjeni Brike in Brici, gremo skupaj v 8. mandat naprej.«

Franc Mužič

Kandidat za župana občine Brda

Lista
Franca Mužiča

Utrip prihodnosti

TEJA JELINA

Kandidatka za županjo Občine Brda

“KER SO GORIŠKA BRDA TUDI MOJ DOM”

Modreci že stoletja trdijo, da so takrat, ko je ženska srečna, srečni tudi vsi tisti v njeni bližini. In mati dveh hčera, ki je v delu na močevi kmetiji našla ne samo izjemno priložnost poslovne kreativnosti, temveč danost družinskem miljeu v katerem je hkrati oboževana, prepoznavna in varovana obenem. Ostaja realna. Razgibano briško pokrajino je že zdavnaj vzela za svojo. Z lego, podnebjem, rodovitnostjo, hote ponuja priložnost zdajšnjim in prihodnjim generacijam. Prepričana je, da si mladi, kljub vedoželjnosti želijo ostati, le priložnost jim je potrebno ponuditi. V smislu aktivnega soustvarjanja, zaupanja in verjetja.

Megalomanski projekti, je ne zanimajo. Tisti nujni pač. TEJA. Težko se sprijazni z dejstvom, da so Goriška Brda, praktično edina goriška občina brez knjižnice, osnovne kulturne dobrine vsakomur.

Podoba športnega parka v Vipolžah, ki bolj spominja na neurejena skladišča kot prostor, kjer naj bi mladi, namesto pritiskanja na ekrane mobitela, prav z brcanjem žoge dobili priložnost, da morda nekoč, nogometni klub le preskoči večnost tretje lige. Starostniki naj bi končno zaživel v okolju dnevnega centra, ki bi jim spontano vrnil čarobnost druženja. Širitev stanovanjskih kapacitet, ter udejanjana skrb za čistejšo okolje, smiselnost postavitev, zelene in nujno dobrodošle tržnice, nujna. Trenutno precej ob rob potisnjenim vaškim skupnostim, vrniti možnost soodločanja, seveda s sprejeto odgovornostjo za kakovost opravljenega dela.

Kljub prostranostim, v večini vasi ostaja ključen problem, vse večjemu, zaradi narave dela in potreb, številu jeklenih konjičkov najti primeren prostor za parkiranje le-teh.

V Šmartnem na primer, ko še ob „normalnih“ dnevih nimaš kje pustiti avtomobila, kaj šele ob prireditvah. Urejanje nešteti pohodno-kolesarskih poti, prepotrebne dodatnega avto kampa, spodbujati najstnice in najstnike, da se kot bodoči strokovnjaki vrnejo domov, ter posledično z lastno, blagovno znamko pokrajine, naredijo prepoznavno in vsečno vsem in vsakomur. Kulinarični turizem, nadgraditi v perfekcijo, tako za premožne, kot vse tiste, ki pridejo v Brda, le za nekaj ur, a predvsem zato, ker se tam dobro počutijo.

Kot podžupanja, je v utripu kmetijsko-turistično-kulinaričnega in gospodarskega dogajanja vseskozi prisotna, aktivna udeleženka sprememb, verodostojna predlagalka izboljšav, ter čimvečjega izkoristka vseh danih možnosti in priložnosti. In slednjih je izjemno veliko. Za vse izvedljive ima rešitve, z nemogočimi se ne obremenjuje. Ne negira delo predhodnika, je pa prepričana, da bi sama marsikaj naredila drugače. V dobrobit vseh, vključujoč vse od podrobnosti urbanizma, prenosa kulturno-športnega dogajanja v centralno ustanovo, v obliki večnamenske dvorane-telovadnice, dobrodošlo celotnemu področju ter narediti učinkovit namakalni sistem za večjo rodovitnost prostranstev kmetijskih površin.

Še eno vrlino ima. Zna pozorno poslušati, tako starostnikom, ki si želijo druženja, kot učencem, katerim, nevsiljivo ponuja vrednote izobraževanja, realiziranega v domačem okolju, na podlagi slišane, ukrepa. Prepolna mladostnega elana, prinaša v briški politični prostor udejanjanje raznolikosti in predvsem vsem prilagodljiv pristop, ki vsem in vsakomur omogoča sodelovanje, zavedujoč se, da je brezskrbna prihodnost podarjena vsem.

TOP PONUDBA RABLJENIH VOZIL

Audi Q2 1.6 TDI

Letnik: 10 / 2018
76.500 km
diesel motor, 1598 ccm, 116 KM
ročni menjalnik

Cena: 20.990 €*

Volkswagen Golf 2.0 GTI

Letnik: 10 / 2019
31.200 km
bencinski motor, 1984ccm, 245 KM
avtomatski menjalnik

Cena: 27.499 €*

Audi A3 1.6 TDI

Letnik: 2 / 2019
133.800 km
diesel motor, 1598 ccm, 116 KM
ročni menjalnik

Cena: 18.499 €*

Renault Captur Energy Lux

Letnik: 10 / 2014
85.200 km
diesel motor, 1461 ccm, 90 KM
ročni menjalnik

Cena: 11.590 €*

Peugeot Partner

Letnik: 10 / 2017
165.350 km
diesel motor, 1560 ccm, 99 KM
ročni menjalnik

Cena: 11.690 €*

Volkswagen T-Roc 1.0 TSI Style

Letnik: 10 / 2018
105.100 km
bencinski motor, 999 ccm, 116 KM
ročni menjalnik

Cena: 18.780 €*

BMW 2 Active Tourer

Letnik: 2 / 2021
7.560 km
bencinski motor, 1499 ccm, 136 KM
ročni menjalnik

Cena: 24.590 €*

Mazda CX-5

Letnik: 9 / 2016
171.220 km
diesel motor, 2191 ccm, 150 KM
ročni menjalnik

Cena: 15.290 €*

Škoda Fabia Monte Carlo 1.0 TSI

Letnik: 10 / 2019
80.980 km
bencinski motor, 999 ccm, 95 KM
ročni menjalnik

Cena: 14.950 €*

* končna MPC cena za nakup preko Porsche financiranja.

A.B.C.

AVTO CENTER NOVA GORICA

Kontakt: David +386 31 725 652, Matej +386 51 337 250

Industrijska cesta 3a, Kromberk, 5000 Nova gorica

Lista Franca Mužiča

Pogumno in smelo naprej.

Franc Mužič

Kandidat za župana občine Brda

1

V **Listi Franca Mužiča** smo v preteklem mandatu do realizacije pripeljali veliko pomembnih projektov: uredili smo **sodobno Poslovno cono Dobrovo**, mladim priskrbeli **Mladinski center Brda**, odprli **krožišči v Gonjačah in Drnovku**, **protipoplavno zaščitili območje ob poslovni coni**, večini briškimi gospodinjstvom preko projekta RENE omogočili **širokopasovno odprto optično omrežje**, pridobili smo **dodatni zobozdravstveno in splošno ambulantno**, uvedli **brezplačne prevoze za starejše**, ustanovljen je tudi **Mladinski svet Brda** ter **sprejeta Strategija za mlade v Brdih**. Na pobudo naše liste bo mladim na voljo participatorni proračun za mlade. Podjetništvo pri mladih smo spodbudili z **Briškim inkubatorjem in Startup izzivi**. Razširili smo **šolsko igrišče ob podružnični šoli Kojsko**, **obnovili Grad Dobrovo** in z EU sredstvi **zastekli grajski paviljon**. Utrjevali smo čezmejne vezi in sodelovanja, ki so med drugim obrodili **obnovo Celovške hiše v Šmartnem**, v kateri domuje tudi **nova degustacijska soba briških oljkarjev**. Pripravljena je **nova Strategija turizma v Občini Brda**. Spodbujali smo **razvoj turistične infrastrukture in vključevanje v trajnostno certificiranje**. Finančno smo podprli briška gospodarstvo in kmetijstvo.

Poleg tega smo zagnali kolesja načrtovanih projektov, ki se bodo kmalu realizirali: **gradi se obvoznica Kojsko**, pričenja se **gradnja novega vrtca Dobrovo in cestnega odseka med Dobrovom in Biljano**. Poiskali smo ustrezno lokacijo za **dodatno parkirišče v Šmartnem**.

Pričeli smo z **gradnjo kolesarske povezave Dobrovo-Vipolže**, ki se povezuje na goriško in novogoriško kolesarsko mrežo. Direkcija RS za infrastrukturo je v državni načrt vključila **mrežo kolesarskih poti v briški občini**, ki bodo potekale izven glavnih cest. **Balinišče** v Športnem parku Vipolže bo to zimo pokrito.

V prihodnje si bomo prizadevali in vztrajali pri uresničitvi projektov:

- **INFRASTRUKTURA:** gradnja varnejšega dostopa do vrtčevskega parkirišča, prenova cestnega odseka od Dobrovega do Biljane, obnova križišča v Neblem ter širitev cestišča do mejnega prehoda Neblo.
- **ŠOLSTVO IN KULTURA:** gradnja novega vrtca na Dobrovem, celovita ureditev šolskih in vrtčevskih igrišč na Dobrovem, presoja širitve vrtčevskega igrišča ter prevetritev izgradnje športne dvorane na Dobrovem, za katere je občina že odkupila zemljišča. Iskanje primerne lokacije za krajevno knjižnico. Vpis Brd v UNESCOv seznam kulturne dediščine bo tudi med prioritetskimi nalogami.
- **ZDRAVSTVO IN SKRB ZA STAREJŠE:** uvedba pediatrične ambulante, iskanje primerne lokacije za center dnevnih aktivnosti (t.i. Hiša dobre volje).
- **ŠPORT:** celovita ureditev športnih aktivnosti in infrastrukture v Športnem parku Vipolže, spodbujanje izgradnje parkirišč za avtodome v

sklopu Športnega parka Vipolže in turističnih nastanitvah.

- **GOSPODARSTVO IN TURIZEM:** spodbujanje inovativnosti in trajnosti, podpora aktivnostim za čezmejno zaščito rebule, realizacija projekta Turistični kompleks Spa Brda, iskanje primernih investorjev za revitalizacijo vasi Slapnik, krepitev čezmejnih vezi in sodelovanj.
- **SOCIALNI UTRIP:** pomoč družinam in občanom v stiski, prisluh in prilagajanje infrastrukture in storitev ranljivejšim družbenim skupinam.
- **VAŠKE SKUPNOSTI:** spodbujanje aktivnosti in projektov.

VOLILNA ENOTA 1

1. Goran Simčič
2. Silvestra Elen Brašnič Saffigna
3. Zvezdan Prinčič
4. Petra Rutar
5. Damjan Koncut
6. Alijana Semenič
7. Herman Sitar
8. Matjaž Peršolja
9. Tjaž Mužič
10. Nataša Fikfak

VOLILNA ENOTA 2

1. Vilko Prinčič
2. Nataša Stres
3. Domen Drufovka
4. Sandra Jakin
5. Jože Koštrin
6. Tanja Saksida

BRIŠKA NEODVISNA LISTA

Volilna enota 1

①. dr. Denis Rusjan

②. Irena Benedetič

③. Miha Markič Anzelin

④. Ana Lesica

⑤. Marko Sirk

⑥. Barbara Gabrijelčič

⑦. Marjan Lesica

⑧. Karmen Kristančič

⑨. Matic Simčič

⑩. Martin Peresin

**VSE NAŠE DELO IN PRIZADEVANJE JE USMERJENO
V DVIG KAKOVOSTI ŽIVLJENJA BRICEV.
NAŠE TEMELJNE VREDNOTE SO:**

✓ PREUDARNOST

Gospodarno ravnanje z javnimi sredstvi. Stroškovno učinkovito izvajanje projektov. Participatorni proračun za projekte, ki jih predlagajo občani.

✓ LOKALNA NARAVNANOST

Glas občanov, vaških in krajevnih skupnosti se mora bolj slišati. Na prvem mestu je dobrobit Bricev, šele nato obiskovalcev. Stabilna finančna podpora aktivnim lokalnim društvom in skupinam.

✓ TRAJNOSTNO KMETIJSTVO

Ekonomsko donosno kmetijstvo, ki temelji na okolju prijazni pridelavi je osnovna butične blagovne znamke Brda, tako za vino, sadje, olje kot vse druge lokalne pridelke.

✓ NOVA DELOVNA MESTA

Vzpodbude za mlade in nove podjetnike, saj je vsako lokalno delovno mesto dragoceno. Odpiranje delovnih mest tudi izven kmetijstva. Ureditev obrtno-storitvene cone na Humu.

✓ VEČ MOŽNOSTI ZA MLADE

Dostop do gradbenih parcel po razumnih cenah za mlade briške družine. Kakovostne kulturne, športne in druge prostoračasne dejavnosti prvenstveno za lokalno prebivalstvo.

✓ VARNOST IN SKRB ZA STAREJŠE

Bolj kakovostna in dostopna zdravstvena oskrba. Organiziranje prevozov za starejše. Redna oskrba starejših občanov na domu in ureditev dnevnega centra. Zagotavljanje varnosti bivanja po vseh vaseh in zaselkih.

NE NA LEVO, NE NA DESNO
SAMO NAPREJ

4.

VERJAMEMO

→ v občino **Brda**

Kandidatke in kandidati za občinske svetnike Občine Brda:

VOLILNA ENOTA 1

- 1. Aleš Simčič**, Dobrovo
Kmetijski tehnik, 1970
- 2. Marija Reya**, Kozana
Dipl. inž. agronomije, 1964
- 3. Rok Mavrič**, Šlovrenc
Študent strojništva, 2000
- 4. Anja Simčič**, Dobrovo
Dipl. organizator turizma, 1999
- 5. Boris Srebrnič**, Plešivo
Ekonomski tehnik, 1949
- 6. Barbara Reya**, Kozana
Gimnazijski maturant, 1999
- 7. Aldo Prinčič**, Kozana
Komerčni tehnik, 1951

VOLILNA ENOTA 2

- 1. Mihaela Bregantič**, Gornje Cerovo
Univ. dipl. inž. kemije, 1976
- 2. Boštjan Mugerli**, Šmartno
Univ. dipl. geograf in profesor zgodovine, 1974
- 3. Majda Bizjak**, Gonjače
OŠ, 1961
- 4. Stanislav Vuga**, Vedrijan
OŠ, 1944

V Novi Sloveniji si bomo še naprej prizadevali za enakomeren razvoj Brd ter za nadaljnji razvoj kmetijstva, turizma, podjetništva in servisnih storitev.

Naše geslo: »**MANJ BESED - VEČ DEJANJ!**« bo uslišano, če nam zaupate svoj glas. Hvala.

N.Si

Narodni svet

KMETIJSKA
**ZADRUGA
TOLMIN**

**Market z
Oštarijo Brda**
Dobrovo v Brdih

**DRUŽINA NAKUPUJE,
DA V OŠTARIJI
ZASTONJ OBEDUJE**

Ob nakupu nad **100 €** v
Marketu Brda vam podarimo
4 kosila v Oštariji Brda.

Akcija velja v mesecu novembru,
pijača ni vključena.

**IZJEMNA
PONUDBA**

Slika je simbolna.

TEJA JELINA

Kandidatka za županjo Občine Brda
 🌐 www.tejajelina.eu

3

Kandidati za občinski svet Občine Brda

VOLILNA ENOTA 1

1 Damjan
Birtič

2 Nika
Prinčič

3 Franko
Trakonja

4 Romana
Velišček

5 Borut
Miklavc

6 Nina
Beč

7 Aleksander
Bužinel

8 Sonja
Erzetič

9 Simon
Marinič

10 Valter
Fabricijo

VOLILNA ENOTA 2

1 Teja
Jelina

2 Miloš
Protič

3 Valentina
Tobijas

4 Bojan
Mavrič

5 Judita
Maver

6 Uroš
Prinčič

SDS s podporo **N.Si**

3

Nadja Šfiligoj, Branko Filej,
Sindi Rutar Erzetič, Žarko Kodermac,
Nika Sirk, Severin Peršolja, Denise Sirk,
Radoš Golob, Miran Šibav, Joško Zamar

Dominik Rusjan, Darja Djordjevič,
Karlo Passoni, Janja Saksida

Zate, za Vas, za vse.
Vedno SD.

GROMAP d.o.o.
Cankarjeva 62
5000 Nova Gorica
t: 05 333 0 100
m: 041 259 128 (Brda)
031 325 929 (Kras)
e: gromap@siol.net
www.gromap.si

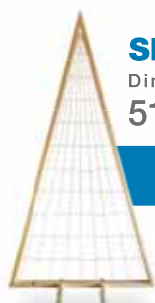
*Z vami že več kot
20 let.*

- UREJANJE MEJ
- PARCELACIJE
- GEODETSKI NAČRT
- ZAKOLIČBE
- VPIS STAVB
- BONITETE ZEMLJIŠČ
- SODNO IZVEDENIŠTVO
- SVETOVANJE

Kjer se srečata Strokovnost in Prijaznost

trajnostna SMREKA

Naj letošji prazniki zasijejo
v soju trajnostne smreke
blagovne znamke **i7170**,
ki je izdelana iz slovenskega
lesa. Drznite si biti drugačni.

SMREČICA

Dimenzija smrečice:
51x34 cm

DARILO

VELIKA SMREKA

Dimenzija smreke: (d/š/v)
163x87x7,5 cm
Debelina podstavka: 23 cm

99,90 €
cena z DDV

INDE
Salonit Anhovo d.o.o.

član skupine Salonit

.....
drugačni z razlogom

OB NAKUPU VELIKE
SMREKE PODARIMO MALO SMREČICO
Led trak ni vključen v ceni.

Poština 12,00 €

LISTA ZA BRDA

ENOTA 1

① **Robert Feri**
ZA Brda po meri prebivalcev in turistov.

② **Lilijana Kastelic**
ZA ureditev naravnih znamenitosti v Brdih.

③ **Boris Srebrnič**
ZA prepoznavnost Brd na zemljevidu najboljših turističnih, kulinarčnih in vinskih destinacij.

④ **Monika Benedetič**
ZA boljšo prihodnost mladih kmetov.

⑤ **Edbin Erzetič**
ZA ureditev povezovalne infrastrukture v zgornjem delu Brd.

⑥ **Katja Bužinel**
ZA nadaljnjo širitev enogastronomskega turizma v Brdih.

⑦ **Aneja Kodermac**
ZA omogočanje razvoja potencialnih idej, ki povezujejo ljudi.

⑧ **Luka Prinčič**
ZA večji nabor športnih dejavnosti.

⑨ **Jožica Zalatel**
ZA dejanja, ne obljube.

⑩ **Žiga Konavec**
ZA reševanje stanovanjske problematike mladih v Brdih.

ENOTA 2

① **Karlo Peršolja**
ZA vključitev mladih v boljši jutri naše občine.

② **Anja Pertovt**
ZA kakovostno preživljanje prostega časa vseh generacij.

③ **Dušan Bevčar**
ZA razvoj mladinskega športa v Brdih.

④ **Tamara Kumar**
ZA raznolik in kakovosten razvoj kulture v Brdih.

⑤ **Matias Kumar**
ZA privlačno gospodarsko okolje Goriških Brd.

⑥ **Bernarda Konjedic**
ZA čista in urejena Brda. Brda so naš dom, zato ne bodi packon in vrži smeti v tapravi bidon.

ZA SODOBNO IN UREJENO JAVNO INFRASTRUKTURO

ZA UREDITEV VAŠKIH JEDER

ZA ZELENI IN DIGITALNI PREHOD BRD

ZA BRDA PO MERI MLADIM

ZA CELOVITO UREDITEV ŠPORTNEGA PARKA VIPOLŽE

ZA TESNO SODELOVANJE Z VAŠKIMI IN KRAJEVNO SKUPNOSTJO

ZA VKLJUČEVANJE DRUŠTEV, ZAVODOV IN ZAINTERESIRANE JAVNOSTI V POLITIKO OBČINE

ZA POSPEŠENO ČRPAJNE DRŽAVNIH IN EVROPSKIH SREDSTEV

Lista ZA Brda
info@zabrda.si

SVOBODA!

za Brda

1

S svojim delom bomo skrbeli za ključna razvojna področja naše občine:

- ZA zeleno preobrazbo
- ZA participativni proračun
- ZA pospešeno vlaganje v promocijo BZ Brda
- ZA izgradnjo večnamenske dvorane
- ZA postavitev občinske knjižnice
- ZA večjo perspektivo in vključenost mladih v občinsko življenje.

Več o programu in kandidatih preberite na spletni strani **gibanjesvoboda.si**

Naše aktivnosti lahko spremljate na družbenih medijih.

@GibanjeSvoboda

@gibanje.svoboda

@Gibanje_Svoboda

@gibanje.svoboda

Kandidati za občinske svetnike

Glasure za!

Jurij Špacal, David Saksida, Boštjan Koncut, Tanja Baša Jasnič, Jana Movja, Tomaž Kumar, Mari Orel, Adriano Roj, Duška Prinčič Domenis, Barbara Marinič, Jure Leban, Martin Bužinel, Matteo Bottosso, Ksenija Bottosso, Milena Dornik, Alesia Saksida

Muzejska zbirka grofa Silverija de Baguerja z Gradu Dobrovo

Bogato zbirko predstavili na mednarodni konferenci

Med 22. in 24. junijem je v organizaciji Umetnostnozgodovinskega inštituta ZRC SAZU v Ljubljani potekal mednarodni simpozij z naslovom Umetnostna in arhitekturna dediščina plemstva med starimi in novimi režimi. Na njem je sodelovalo 25 predavateljev iz Anglije, Avstrije, Češke, Finske, Hrvaške, Italije, Madžarske, Portugalske, Španije, Združenih arabskih emiratov in Slovenije.

Zaradi velikega števila prijavljenih predavateljev, so jih kar 20 zavrnil in Slovenijo smo predstavljali le trije predavatelji.

Atraktivna tema muzejske zbirke na Gradu Dobrovo, ki je bila del Goriške grofije in jo je postavil španski diplomat, pa je prav zaradi »mednarodne« povezave požela zanimanje in bila sprejeta v program. Že Marko Vuk, kustos Goriškega muzeja, je leta 1982 v svojem prispevku o Gradu Dobrovo omenil muzejsko zbirko, ki jo je na Gradu Dobrovo konec 19. stoletja hranil grof Silverio de Baguer. To vedenje je bilo z raziskavami in zbiranjem kustosa Herka Saksida ter postavitvijo razstave Grajska zbirka – poskus rekonstrukcije leta 1998 še dopolnjeno. V eni od sob v prvem nadstropju je postavljena simbolična rekonstrukcija tega muzeja. Predstavljena je s predmeti, ki jih je Herko Saksida zbral po letu 1991, ter s predmeti, ki simbolično predstavljajo nekaj sklopov Baguerjevih zbirk. Navzoče na simpoziju je pritegnilo dejstvo, da je španski diplomat grof Silverio de Baguer na podeželju Goriške grofije postavil muzejsko zbirko, ki je prikazovala tako zgodovino lokalnega okolja kot tudi zanimivosti in posebnosti, zbrane na vseh kontinentih. Predavanje na konferenci je pripravila dr. Tanja Gomiršek, ki se je s tematiko začela ukvarjati z namenom, da bi na Gradu Dobrovo dopolnili obstoječo muzejsko zbirko.

Muzej grofa de Baguerja je bistveno večji kot to odraža tiskani katalog iz leta 1885.

Kitajski čevlj; zgornji del je iz rdečega usnja z resicami iz rumene in vijolične svile, ohranjen v Musei Provinciali di Gorizia (ERPAC – Servizio Musei e Archivi Storici, Fototeca Musei Provinciali di Gorizia, PROT-GEN-2022-2140).

V pokrajinskem arhivu v Gorici hranijo zanimivo dokumentacijo iz leta 1927, ki kaže, da je grof z oporoko večji del zbirke daroval takratnim goriškim Pokrajinskim muzejem. Grof de Baguer je ob donaciji zahteval le, da se ob njegovih predmetih zabeleži, da gre za »darilo španskega diplomata Silverija de Baguerja«. Ob predaji je nastal seznam darovanih predmetov ter kratek opis zbirke. Giovanni Cossar, kustos Pokrajinskega muzeja, ki je zbirko pregledal in ocenil, je zapisal, da je muzej dejansko obsegal okoli 2000 predmetov. Poleg tiskane kataloga, ki ga je grof de Baguer izdal leta 1885, sta obstajala namreč še dva druga v obliki rokopisa. Slednja sta se izgubila med prvo svetovno vojno, ko so na Gradu Dobrovo bivali italijanski vojaki. Na podlagi seznama si lahko zelo živo predstavljamo, kaj vse je muzej na Dobrovem nekoč obsegal. Največji delež so predstavljali predmeti, ki jih je Silverio de Baguer, pa tudi že njegov oče Jaime, dobil kot diplomatska darila, ali kupil na potovanjih širom po Evropi in severni Afriki. Drugi večji sklop so predstavljali arheološki predmeti, zbrani tako na območju takratne Goriške grofije, ob izkopavanjih v Ogleju, pa tudi ob Baguerjevem bivanju v Rimu. Prav tako je pomemben delež pomenila zbirka mineralov in fosilov. V času, ko so bila potovanja in fotografiranje luksuz, je bila pomembna tudi zbirka fotografij, zlasti Rima in južne Italije. Sledile so zanimivosti iz sveta narave, arhivsko zgodovinsko gradivo, med katerim so bili tudi orožje in srednjeveški oklepi, stari tiski ter zbirka umetniških del.

Muzejska zbirka grofa Silverija de Baguerja z Gradu Dobrovo

Muzej se je glede na vpise v knjigi obiskovalcev odprl že leta 1881

Muzej se je glede na vpise v knjigi obiskovalcev odprl že leta 1881, saj se je septembra tega leta v vpisno knjigo prvi podpisal španski ataše. Do njegovega zaprtja si ga je letno ogledalo kar nekaj obiskovalcev, največ leta 1906, ko je bilo zabeleženo, da jih je bilo 249. Zbirko na Dobrovem so si ogledale tudi druge pomembne osebnosti, španski vicekonzul vitez E. Carbonaro, politik Nikolaj Tonkli, cesarsko kraljevi državni svetnik in namestnik na Primorskem Theodor Rinaldini, zdravnik Gaetano Perusini, poštni inšpektor Angelo Pojani ... Med drugimi pomembnimi osebnostmi naj omenimo še avstrijskega zgodovinarja, statistika in etnografa Karla Czoerniga, ki je muzej obiskal kar petkrat. Septembra 1889 ga je obiskal »konservator I. sekcije na Kranjskem« Simon Rutar. Muzej so obiskovali številni plemiči goriške grofije iz družin Coronini, Locatelli, Teuffenbach, Ritter, Attems, Strassoldo, Christalnigg, Colloredo Moels, Formentini ... Pogosti so bili obiski in vpisi Baguerjevih sorodnikov. Dobrovski muzej je pritegnil številne briške pa tudi druge učitelje, duhovnike in semeniščnike iz goriške okolice in Krasa. Obiskali so ga visoki cerkveni dostojanstveniki, med drugim tudi goriški nadškof Alojzij Matija Zorn. Poseben zapis je dobil obisk nadškofa in kardinala Jakoba Missije leta 1899. Muzej pa verjetno ni odprl vrata komurkoli, temveč so si ga lahko ogledali le prijatelji in sorodniki družine de Baguer ter pomembne osebnosti oziroma bolj izobražen sloj podeželskega prebivalstva.

Zbirka v osmih vitrinah

Njegova donacija je - vsaj kar se tiče predmetov, zbranih z vseh kontinentov, gotovo obogatila zbirko Pokrajinskih muzejev v Gorici. V stavbi pod goriškim gradom, preurejeni v Museo della storia e d'arte, je bil v 60. in 70. letih prejšnjega stoletja v sobi z imenom Sala della raccolta Baguer predstavljen del donirane zbirke. Rekonstruiramo ga lahko na podlagi vodnika, ki so ga leta 1970 izdali Pokrajinski muzeji in je doživel še tri ponatise. Vodnik je podroben in opisuje posamezne prostore ter tudi predmete po vitrinah. Tako si lahko ustvarimo sliko, kakšna je bila Baguerjeva zbirka predmetov zbranih širom po svetu. Predmeti so bili razstavljeni v osmih vitrinah, katerih vsebino zaradi zanimivosti in raznolikosti predmetov predstavljamo v nadaljevanju. V prvi vitrini so razstavili: dva arabska pometača za muhe, pahljačo iz rastlinskih vlaken, poslikano keramično skledo za sadje iz maroškega območja, vazo v obliki gondole iz obdelane medenine, kapico španskega bikoborca, košaro iz ratana, pozlačeno kovinsko ohišje v obliki školjke iz templja Nikko (Japonska), v katerem so hranili svete

Pahljača iz Maroka iz nekdanje muzejske zbirke na Gradu Dobrovo in danes v Pokrajinskih muzejih v Gorici (ERPAC – Servizio Musei e Archivi Storici, Fototeca Musei Provinciali di Gorizia, ERPAC – Servizio Musei e Archivi Storici, Fototeca Musei Provinciali di Gorizia, PROT-GEN-2022-2140).

Brahmanski koledar Patra s kataloško številko muzeja na Dobrovem (ERPAC – Servizio Musei e Archivi Storici, Fototeca Musei Provinciali di Gorizia, ERPAC – Servizio Musei e Archivi Storici, Fototeca Musei Provinciali di Gorizia, PROT-GEN-2022-2140).

predmete za Budove vernike. Sledili so: dva maroška tamburina Azemur-Dukala, dve egiptovski terakotni vazi z dvema ročajema z geometričnimi vzorci, prenosna svetilka iz zelene emajlirane terakote iz območja Maroka in enak terakotni emajliran čajnik. Poleg tega so bili v vitrini še: usnjen škorenjček iz Tibeta, rdeč usnjen čevlj z resami iz Pireja - Aten, usnjeni copati z vezeninom, copat z rdečimi usnjenimi vrvicami, čevlj iz slame iz Tibeta ter druga slabša eskimska obutev ter obutev iz Kitajske in Maroka ... V vitrini so poleg posodja in vaz iz Maroka in Egipta razstavili tudi posušeno bolivijsko bučo za shranjevanje koke. V drugi vitrini, ki je bila obešena na steni, so postavili ukrivljen čerkeški meč, azteški koledar iz apnenca ter razne vzorce ročno izdelanega in vezene-

Muzejska zbirka grofa Silverija de Baguerja z Gradu Dobrovo

ga tekstila, ki so bili izdelek ljudstev iz Peruja.

V tretji vitrini so obiskovalci lahko občudovali lesen glavnik iz Tlat Dukala iz Maroka, razne okrašene kovinske zapestnice za ženske, islamski koledar, ruski knut, koničast meč z leseno nožnico, leseno mizico z arabskim napisom, tri kose mozaika, vazo iz terakote, črnilnik iz majolike iz Maroka, zvonček iz Aljaske iz plemena Flinghit. Četrta stenska vitrina je vsebovala belo koralo z obale Jave, biserno školjčno lupino iz Rdečega morja, nekaj školjk iz Indijskega oceana, rdeče lakirano kitajsko terakotno vazo z lutko, nojevo jajce, egipčansko terakotno krtačo za čevlje v obliki krokodila in egipčanski predpražnik, kitajsko igračo, ki je bila izdelana kot rikša s kočijo in mladoporočenci, dve igrački iz tekstila v obliki ptičev iz Vzhodne Indije, knjigo s kitajskimi pismenkami in vzorec vlaken japonskega drevesa za izdelavo papirja.

V peti in šesti vitrini so bili prikazani predmeti, povezani s Kitajsko in Japonsko: star kitajski dežnik z bambusovim ročajem, majhen japonski meč imenovan lamuri z majhnim nožem za obredni samomor – harakiri, miza z amuleti proti boleznim, mizica s pisalom za pisanje, kitajski namizni pljuvalnik iz črno lakiranega bambusa z zlatimi okraski, porcelanast kipec Bude, japonska verska knjiga, zemljevid in drugi podobni dokumenti. Izpostavljeno je bilo orožje, ki se je po obliki in okrasju razlikovalo od evropskega: sulice s helebardami, okrašenimi z roževino in biserovino, meč z ročajem iz roževine in zgodovinsko bodalo.

Sedma vitrina je imela razstavljen tibetansko versko knjigo, dve mizici, nekaj pahljač iz rastlinskih vlaken, brahmanski koledar Patra, amulet Saupah ter druge podobne predmete. Izpostavljena sta bila zanimiv samurajski nazobčani meč ter malajsko bodalo. Zadnja vitrina je vsebovala strelno in hladno orožje.

Razstavna vitrina s keramiko z različnih kontinentov sestavljena s predmeti iz Baguerjeve donacije (ERPAC – Servizio Musei e Archivi Storici, Fototeca Musei Provinciali di Gorizia, ERPAC – Servizio Musei e Archivi Storici, Fototeca Musei Provinciali di Gorizia, PROT-GEN-2022-2140).

Božanstvo templja Zenko-ji v Kjotu na Japonskem na tiskovnem listu iz leta 1850 (ERPAC – Servizio Musei e Archivi Storici, Fototeca Musei Provinciali di Gorizia, ERPAC – Servizio Musei e Archivi Storici, Fototeca Musei Provinciali di Gorizia, PROT-GEN-2022-2140).

Naj posebej omenimo dve avstrijski lovski puški iz 19. stoletja, ki sta pripadali družini Baguer, dolgocevnno puško z obdelanim in intarziranim kopitom (verjetno s področja Maroka), dolgocevnno pištolo z obdelanim kopitom, lok z dvema puščicama, majhen meč z roževinastim ročajem, dva piratska (arabska) meča ter napoleonsko-francosko sabljo, dobljeno po francoski okupaciji na Gradu Dobrovo.

Eden prvih zasebnih muzejev na območju Goriške

Glede na analizo v Pokrajinske muzeje oddanih predmetov lahko sklepamo, da je bila posebej bogata zbirka predmetov zbranih po vsem svetu, ki je imela poseben položaj. Pomembna je bila za obdobje od konca 19. pa do konca 80. let 20. stoletja. Takrat večini prebivalstva daljna potovanja niso bila dostopna in so seveda tovrstni predmeti vzbujali posebno zanimanje. Takšna zbirka predmetov z vseh celin je gotovo nastala prav zaradi diplomatskih potovanj in številnih osebnih povezav grofa Silverija de Baguerja, njegovega očeta Jaimeja in brata Arthura. Glede na dogodke med drugo svetovno vojno in po njej, ko je bil ukraden ves inventar Gradu Dobrovo, moramo biti raziskovalci hvaležni za bogato zbirko gradiva, ki ga hranita Deželni zgodovinski arhiv - Archivio storico provinciale in zbirka, za katero skrbijo Pokrajinski muzeji. Eden prvih ali celo prvi zasebni muzej na območju nekdanje Goriške grofije pa si gotovo zasluži posebno pozornost in predstavitev ter novo postavitve, po možnosti v prostorih Gradu Dobrovo. Simbolično ga namreč lahko štejemo za predhodnika današnjega muzeja.

dr. Tanja Gomiršek,
Goriški muzej

Društvo oljkarjev Brda

Soba za ocenjevanje in degustacije oljčnih olj odslej v Šmartnem

Društvo oljkarjev Brda je poleti v Šmartnem uradno odprlo sobo za ocenjevanje in degustacije oljčnega olja. Gre za pomembno pridobitev briškega oljarskega društva, s katero bodo spremljali kakovost briškega olja, obenem pa gre za obogatitev ponudbe v najbolj obiskani turistični točki v Brdih. Soba se nahaja v kletnih prostorih Celovške hiše umetnikov na spodnjem vaškem trgu.

»Soba za ocenjevanja in degustacije v Šmartnem je novost v delovanju briškega oljarskega društva. Gre za prenos opreme in aktivnosti iz prostorov v Višnjeviku v prenovljen kletni prostor 'avstrijske hiše' v Šmartnem. Oljkarji smo dobili prostor v najbolj obiskanem naselju v Brdih, naselje pa je dobilo vsebino, ki bo gotovo obogatlilo turistično ponudbo. V resnici smo sobo začeli uporabljati takoj, ko so to omogočali predpisi NIJZ v zvezi z epidemijo,« pojasni predsednik društva Božidar Slivnjak, ki še dodaja: »Soba v Šmartnem bo, poleg ocenjevanju olj, namenjena za degustacije za zahtevnejše goste in tudi za druge promocijske namene. Člani društva, ki veliko svojega časa vlagajo v aktivno življenje društva, bodo dobili možnost promocije svojih olj. Ta prostor nam daje možnost, da bomo lažje uresničevali temeljno poslanstvo našega društva: skrbeti za kakovost, izobraževanje članov in potrošnikov ter promocijo briškega oljčnega olja.«

Na slavnostnem dogodku je prisotne nagovoril župan Občine Brda Franc Mužič, ki ne skriva zadovoljstva ob razvoju in kvaliteti briškega oljkarstva: »Briško oljkarstvo je doživelo hud udarec ob pozebi pred nekaj manj kot sto leti. Takrat so v Brdih pozeble skoraj vse oljke. Bruno Podveršič je verjel, da to drevo mora ponovno pridobiti svoje mesto med briškimi griči, ob boku češnji in trtam. Občina Brda je podprla pobudo in Bricem simbolično podarila približno deset tisoč dreves, ki so posajena ob javnih površinah. Pa tudi skozi vsa ta leta redno podpiramo aktivnosti oljarskega društva. Danes briški oljkarji s svojim oljem žanjejo uspehe širom po svetu, od New Yorka do Tokia, briška krajina in turistična ponudba pa je gotovo posebna tudi zaradi tega. Oljkarstvo obenem postaja vse bolj zanimivo tudi za mlade kmete. Tukaj gre poklon briškemu oljarskemu društvu, ki poleg rednih aktivnosti tudi izobražuje in promovira to kmetijsko dejavnost. V zadovoljstvo mi je tudi, da smo v lanskem letu okronali sodelovanje s celovško občino z obnovo

Slovenski ocenjevalci kakovosti oljčnega olja

Celovške hiše v Šmartnem, v kateri je dom dobila tudi soba za ocenjevanje in degustacije briških oljkarjev. Na občini smo podprli ta prenos iz Višnjevika v Šmartno, saj smo menili, da bo ta krasna srednjeveška vasica, ki smo jo obnovili tudi skupaj z evropskimi sredstvi, gotovo pravo mesto za okušanja in ocenjevanja visokokakovostnih briških oljčnih olj.«

Na odprtju sobe za ocenjevanje smo pričakovali tudi občinskega svetnika in direktorja Kleti Brda, domačina in oljkarja Silvana Peršoljo, pa so ga zadržale druge obveznosti. Klet Brda je namreč z investicijo v novo oljarno pred tremi leti pomembno pozitivno posegla v briško oljkarstvo in pričakovati je, da bo v bodoče intenzivirala aktivnosti na tem področju.

Dodaten elan briškemu panelu

Preselitev sobe je vdahnila dodatnega elana tudi komisiji za senzorično ocenjevanje oljčnega olja Društva oljkarjev Brda (t. i. panel), ki je nastala v sklopu čezmejnega projekta UELIJE II. To je do lanskega leta vodil Davis Prinčič, ki je štafetno palico sedaj prepustil Jadranu Jakončiču. Slednji je kot prvi in edini Bric doslej postal član nacionalnega panela (Nacionalnega referenčnega laboratorija za področje kemije in senzoričnega oljčnega olja pri Inštitutu za oljkarstvo ZRS Koper). Briški panel je pred kratkim med svoje vrste pridobil nekaj zelo dobrih novih članov, ki prihajajo z različnih koncev briške občine.

»Ne smemo zanemarjati pomena briškega tehničnega panela. Ta nam omogoča, da imamo sami kontrolo nad kakovostjo briškega oljčnega olja. Briški panel je nepogrešljivi akter v delovanju društva. Dejansko si niti ne predstavljam, da bi si dovolili, da bi izgubili osebe, ki je

Društvo oljkarjev Brda

strokovno usposobljeno za ocenjevanje kakovosti oljčnega olja. Veseli me, da so člani panela različnih generacij, zelo strokovni in z različnih koncev Brd,« izpostavlja predsednik društva Božidar Slivnjak, ki je tudi sam član briške ocenjevalne skupine.

Člani briškega oljarskega društva imajo na voljo brezplačno oceno olja, saj si je društvo zadalo nalogo usmerjati briške oljarje k čim boljši in kakovostnejši pridelavi oljčnega olja.

Slavnostni dogodek priložnost tudi za letni zbor vseh slovenskih »panelistov«

Odprtja sobe za ocenjevanje in degustacije oljčnega olja v Šmartnem so se poleg članov komisije za senzorično ocenjevanje oljčnega olja Društva oljkarjev Brda udeležili še člani nacionalnega referenčnega laboratorija za področje kemije in senzoričnega preskušanja oljčnega olja pri Inštitutu za oljkarstvo ZRS Koper in komisije za senzorično ocenjevanje oljčnega olja Goriškega oljarskega društva. Organizacija letošnjega srečanja članov ocenjevalnih komisij oziroma panelistov je namreč pripadala ravno briškemu oljarskemu društvu.

»Iz vseh treh slovenskih ocenjevalnih skupin se nas je zbralo več kot 30. V sodelovanju z Društvom za razvoj pивske kulture – Sommelier Slovenije smo na Turistični kmetiji Štanfel v Podsabotinu pripravili degustacijo briških penin, za kar se zahvaljujemo Davorinu Škarabotu, ki nas je strokovno vodil skozi degustacijo zelo zanimivih penin,« je povedal Slivnjak.

Klet Brda je za vsakega udeleženca srečanja pripravila darilo – steklenico njihove peneče rebule.

Sicer pa so se člani Društva oljkarjev Brda 1. julija zbrali tudi na rednem občnem zboru društva.

Božidar Slivnjak

Fotografija: Darjo Mohorič

Rotary klub Medana-Goriška

Rotary trgatev v slovo našemu članu

Četrta dobrodelna rotarijska trgatev je imela v klubu Medana-Goriška poseben čustveni naboj, saj smo se javno poslovili od našega prijatelja in ustanovnega člana, odvetnika Antona Preglja - Tonija, ki bo marsikateremu briškemu vinarju in gostincu ostal v večnem spominu.

Osrednji dogodek Rotary kluba Medana-Goriška je vsakoletna dobrodelna trgatev, ki se letos žal zaradi vremenskih razmer ni odvila v Rotary vinogradu, ampak na posestvu našega člana Vojka Juriča. Vsa zbrana sredstva vsako leto namenimo reševanju socialno ogroženih otrok v lokalnem okolju, tokrat pa smo ustregli poslednji želji družine našega Tonija, ki nas je popolnoma nepričakovano zapustil julija letos. Vsa zbrana sredstva v višini več kot 3500 evrov bodo tokrat donirana skladu za odkrivanje prirojenih srčnih bolezni pri otrocih na pediatrični kliniki UKC Ljubljana.

Toni, še enkrat hvala za prijateljstvo in ves tvoj čas, ki si ga vedno

Anton Pregelj

nesebično delil z nami, ter za vse pogovore, modre misli in nasvete.

Člani Rotary kluba
Medana-Goriška

Rotary trgatev

Promocije in nagrade vinarjev

Gambero Rosso prvič preizkusil in ocenil briška vina

Poročilo o nagrajenih vinarjih pričenjamo z nagrado ustanove Food And Travel Italia, ki je kot mednarodno vino leta v začetku letošnjega oktobra razglasila Chardonnay Opoko 2019 Marjana Simčiča. V oktobru je bil objavljeno tudi prvo ocenjevanje briških vin ustanove Gambero Rosso International. Komisija je

V septembru pa je rezultate objavila tudi ustanova Vinibuoni d'Italia. Med slovenskimi vini so t. i. krono (»Corona«) pridobili Aljoša Jakončič za vino Carolina Cosana I Classe Rebula 2017, Marjan Simčič za Doma-

poskusila 190 različnih vin, najvišjo nagrado »**Tre bicchieri 2023**« so si zaslužila štiri vina, in sicer **Rebula Cru Selection 2019 Marjana Simčiča, Rebula Orbis 2018 Vinarstva Erzetič, Bela Carolina 2019 Vinarstva Jakončič in Chardonnay Sotto la Chiesa Bigliana II Cru 2019 Vinarstva Noüe Marinič**.

ine – Rebula cru selection 2020 in Noüe Marinič za Eri-gone Anne Cerou Superiore I Classificazione Jakot 2020.

V začetku septembra se je v Beogradu odvil prvi mednarodni vinski sejem s približno 400 razstavljavci. Med njimi sta bila tudi briška vinarja Marjan Simčič in Movia, pri katerih je vina okušal tudi srbski predsednik Aleksandar Vučić.

Konec avgusta se je v Novi Gorici odvil vinski dogodek Park Wine Party, na katerem se je predstavilo 25 vinarjev iz sedmih vinorodnih dežel ter sedem kuharskih šefov. Briške okuse so predstavljali vinarstva Prinčič, Marjan Simčič, Ščurek, Piro, Klet Brda, Valter Sirk, Belica, Bjana in Aleksander.

V septembru pa velja izpostaviti mariborsko vinsko srečanje Salon VinDel, na katerem so se predstavljali Danilo Mavrič, Klet Brda, Aleksij Mavrič, Nebó Winery, Dominik Sosolič in vinarstvo Ščurek.

Na 48. odprtem državnem ocenjevanju vin – Vino Slovenija Gornja Radgona in 12. ocenjevanju BIO vin v okviru sejma AGRA – 60. mednarodnega kmetijsko-živilskega sejma v Gornji Radgoni, katerih ocenjevanje je potekalo od 11. do 13. julija, so bila nagrajena tudi briška vina. Med šampione sta se zapisala vini Merlot selekcija 2020 Kleti Brda v kategoriji rdeča suha vina mlajša od treh let, v kategoriji rdeča suha vina starejša od treh let pa Cabernet Sauvignon Bagueri 2018 ravno tako Kleti Brda. Naziv prvaka Briške vinske turistične ceste si je zaslužilo vino Rebula Bagueri 2019 Kleti Brda. Slednja se je okronala tudi s petimi zlatimi in 15 srebrnimi medaljami, Vinarstvo Karol, Igor in Marijan s petimi zlatimi in enajstimi srebrnimi medaljami, Vinarstvo Zalatel z eno zlato in tremi srebrnimi medaljami, Konjedic Ubald z eno zlato in dvema srebrnima medaljama ter Vina Markočič z eno srebrno medaljo.

V začetku septembra se je v Beogradu odvil prvi mednarodni vinski sejem s približno 400 razstavljavci. Med njimi sta bila tudi briška vinarja Marjan Simčič in Movia, pri katerih je vina okušal tudi srbski predsednik Aleksandar Vučić.

Promocije in nagrade vinarjev

Pa še ena zanimivost: julija je Slovenijo že drugič obiskal svetovno znan igralec John Malkovich, ki je ponovno navdušil slovenske obiskovalce na Festivalu Ljubljana, in sicer na glasbeno-gledališki predstavi Glasbeni kritik. A tudi sam je ostal navdušen nad Velikim rdečim 2003 vinarske hiše Movia in navdušujočim pojasnilom glave vinarstva Aleša Kristančiča.

E. K.

Fotografiji: Facebook objave vinarjev

Zacvetela agava v Cerovem

Po skoraj 25 letih je v Cerovem, kjer sta si ustvarila dom Rosanda in pokojni Picina (danes imajo tam apartmaje Pic.Ros), zacvetela agava. Sovaščani in gostje sob so lahko občudovali skoraj 7 metrov visok cvet, ki so ga obletavale čebelice. Najmlajša gostiteljica apartmajev Pic.Ros Ramona Velišček je vsem ponosno razkazovala neverjeten in redek cvet.

Promocijska akcija

Cepljenje proti klopnemu meningoencefalitisu uspešno

Oktobra je Občina Brda v sodelovanju z Zdravstvenim domom Osnovno varstvo Nova Gorica prvič izpeljala promocijsko akcijo cepljenja proti klopnemu meningoencefalitisu (cepljenje proti KME). Akcija je bila, kot sporočajo, uspešna, saj je bila udeležba nad pričakovanji. Ob tej priložnosti napovedujejo ponovitev akcije spomladi prihodnje leto.

FASADNI SISTEMI
OMETI
TLAKI
MAVČNI SISTEMI
HIDROIZOLACIJA TERAS
ZUNANJA UREDITEV
TRGOVINA Z GRADBENIM MATERIALOM

Gradite z NAMI

ELKOR
Naj bivanje postane užitek.

www.elkor.si

05 30 32 140 ali 041 366 768

Nikole Tesle 12a, ŠEMPETER PRI GORICI

Klet Brda

Spremljanje škodljivcev v vinogradu na daljavo

Digitalizacija vinogradništva osrednja tema letošnje tradicionalne novinarske konference v Kleti Brda. Strokovna služba Kleti Brda je v sodelovanju s komisijo za kmetijstvo Občine Brda

V okviru pilotnega projekta lahko vinogradniki na daljavo spremljajo stanje škodljivcev v svojih vinogradih in pri tem prejema napoved gibanja škodljivcev za 14 dni vnaprej. Na ta način lahko pravočasno ustrezno ukrepajo in vinograde zaščitijo, še preden pride do škode. Vinogradniki tako optimizirajo škropljenje tako, da škropijo samo tam in takrat, ko se škodljivec pojavi. To pa pomeni bistveno zmanjšanje uporabe fitofarmaceutskih sredstev in bolj trajnostno pridelavo. V okviru letošnje novinarske konference ob zaključku trgatve smo novinarjem predstavili rezultate pilotskega projekta in prednosti, ki jih prinaša za vse vinogradnike, ki imajo vinograde na območju Trapview postaj.

Matjaž Princič, mladi prevzemnik kmetije: »Sklop avtomatske mreže Trapview vsekakor sodi v smer razvoja preciznega kmetijstva in digitalizacije. Z uporabo mobilne aplikacije lahko zelo natančno določimo koncentracijo škodljivcev na lokaciji in s tem smotrnost potrebe po opravljenem zatiranju. Vsako tretiranje manj pomeni prispevek k varstvu okolja in zmanjšanju stroškov pridelave.«

Silvan Peršolja, direktor Kleti Brda: »Nove tehnologije v smeri digitalizacije in preciznega kmetovanja so

ter partnerji, podjetjem EFOS in Telekomom Slovenije izpeljala pilotni projekt spremljanja škodljivcev v posebej izpostavljenih vinogradih s pomočjo 24 Trapview postaj.

dobrodošlo orodje pri naravi prijaznem pristopu pridelave grozdja in vina, četudi gre za tradicionalno, nekaj tisoč let staro panogo.«

O trgatvi 2022, kot je ne pomnimo

Za nami je sezona, kot je ne pomnimo. Vse je kazalo na količinsko šibak letnik in zgodnjo trgatve. Kljub ekstremnim vremenskim razmeram so letošnje prevzete količine skorajda normalne, izpad pridelka bo navkljub zgodovinski suši le 15-odstoten.

V tako skrajnih vremenskih razmerah, kot smo jih bili deležni letos, se posebno izkaže pomen trajnostne pridelave, ki je temeljno vodilo briških vinogradnikov. Trajnostna pridelava v Brdih ni modna muha ali trendovski pojem, ampak pristop k delu in življenju. Začne se z izborom pravih vinogradniških leg, temeljito pripravo zemlje z zadostnim vnosom organskih snovi ter izborom pravih podlag in klonov, nadaljuje pa pri vsakodnevnih obdelavi vinogradov v sožitju z naravo. Dosledno upoštevanje teh pravil je letos pripomoglo, da je izpad pridelka manjši, kot je bilo pričakovati. Problemov nista povzročala niti peronospora niti oidij. Vinogradniki pa

Trgatev z novinarji

Ogled postaje Trapview v vinogradu

Klet Brda

so zelo zaskrbljeni zaradi škode, ki jo povzročajo divji prašiči in jeleni. Glede tega bo potrebno najti učinkovitejšo rešitev, saj niti električni pastirji ne zaležejo.

Enologi napovedujejo, da si bomo letnik 2022 zagotovo zapomnili po rdečih vinih.

Letos so v Kleti Brda pridelali 6300 ton grozdja, kar je 15 % manj od povprečno pričakovanega letnega pridelka, ki znaša 7500 ton. Bolj so bile prizadete izpostavljene lege na vrhovih gričev, kjer je pridelek tudi za 40 % nižji, na nižjih legah pa je bil izpad manjši. Enologi napovedujejo, da si bomo letnik 2022 zagotovo zapomnili po rdečih vinih, saj so tudi pozne rdeče sorte tehnološko in fiziološko povsem dozorele.

30 let odličnosti z vini Bagueri Superior

Letos obeležujemo 60 let od prve polnitve peneče rebule in 30 let od uvedbe linije Bagueri Superior, ki je pomenila prelom. Izbor grozdja z elitnih vinogradov na elitnih legah je bil nadgrajen s posebno steklenico in podobo, ki je še danes razpoznavni znak linije. Za svojo konsistentno kakovost in ekskluzivnost so vina Bagueri Superior v 30 letih prejela že več kot 250 medalj na domačih in mednarodnih vinskih ocenjevanjih. Ob

Krožnik in Bagueri

obletnici linije Bagueri Superior so v Kleti Brda z vrhunskimi kuharji iz prestižnih restavracij v Sloveniji, Italiji, na Hrvaškem, v Srbiji in v Združenih državah Amerike posneli 10 videospotov z recepti za jedi, za spremljavo katerih so zbrali vina Bagueri Superior. Vabljeni k ogledu receptov na klet-brda.si/bagueri.

Neja Ožbot

KLET BRDA
Družinski vinogradi

Bagueri
30
ANNIVERSARY

Praznujte z nami 30 let
Bagueri Superior

Zgodbe in recepte najdete na:
www.klet-brda.si/bagueri

Dejan Mastnak,
Tri lučke

Sebastjan Kovačič
Hiša Torkla

Luka Potočnik,
Gostilna Čubr

Toni Draguzet,
Gostilna Boccaporta, Hrvaška

Tomaz Kavcic
Tomaž Kavčič,
Gostilna pri Lojzetu

Mauro Dal Din,
Bastia Vecchia, Italija

Priljubljena vinska spremljava vrhunske kulinarike.
Prisoten v 29 državah sveta.

"MINISTER ZA ZDRAVJE OPOZARJA: PREKOMERNO PITJE ALKOHOLA ŠKODUJE ZDRAVJU!"

Jesen 2022 / Briški časnik / 59

5. Masterclass Brda Home of Rebula

Rebula je sorta prihodnosti

Na peti izvedbi prestižnega dogodka Brda – Home of Rebula Exclusive Wine Experience, ki s čezmejno avtohtono vinsko sorto rebulo združuje vinarje ene regije iz dveh držav - Slovenije (Brda) in Italije (Collio), je letos svoje najboljše interpretacije terroirja

predstavilo 13 vinarjev z obeh strani meje: **Marjan Simčič, Edi Simčič, Dolfo, Ferdinand Wines, Ščurek, Klet Brda, Zanut, Moro, Medot, Erzetič iz Slovenije ter Kristian Keber, Gradis'ciutta in Jermann z italijanske strani Brd.**

Vedno bolj prepoznaven ekskluzivni vinski dogodek se je začel na dan prvih trgateg v Brdih, predvečer pa je prinesel tudi težko pričakovani dež, tako da je bilo za uvod v letošnje strokovne teme, povezane s podnebnimi spremembami in trajnostnimi vidiki vinogradništva, poskrbljeno tudi v praksi. A dež ni prinesel le globokega vdiha zemlji in hrane koreninam, temveč je kot nalašč le obkrožil prizorišče uvodnega neformalnega srečanja v vinski kleti Ferdinand, kjer so gostje za prvi vtis okušali rebule svežih letnikov 2021, ter postregel s fantastičnimi kulisami zahajajočega sonca nad skoraj celotnim terroirjem, saj gre za eno najvišje ležečih domačij.

Ročno obiranje, majhni vinogradi, nizka obremenitev trt

Strokovni udeleženci iz Japonske, Velike Britanije, Italije, Hrvaške, Bosne in Hercegovine ter Srbije so dan začeli z neposredno jutranjo izkušnjo v vinogradu, kjer jim je eden najpomembnejših akademskih poznavalcev terroirja Brda in rebule **dr. Denis Rusjan, izredni profesor na oddelku za agronomijo na Biotehniški fakulteti Univerze v Ljubljani**, predstavil značilnosti, zaradi katerih so briška vina edinstvena. Najprej so se lahko z vožnjo med strmimi terasami, po ozkih strminah, ki so jih komaj premagovali z vozili

na štirikolesni pogon, prepričali, zakaj je vse grozdje v Brdih obrano ročno, kako majhni so vinogradi in kako nizka je obremenitev trt. Denis Rusjan je udeležencem med vidnimi plastmi zemlje na eni izmed teras pokazal značilne kamnine, med njimi seveda *opoko*, ki rebulam daje prepoznavno mineralnost. Pojasnil je tudi vpliv padavin na koreninski sistem trt v globinah zemlje, da so se udeleženci lahko prepričali o pripravljenosti briške zemlje na prihajajoče izzive podnebnih sprememb. K temu prispevajo tudi endemične drevesnice, ki jih ohranjajo v okolju, saj so prilagojene lokalnim razmeram, njihov velik pomen pa

je v tem, da v poletnih vročinah znižujejo temperature, pozimi pa jih zvišujejo, obenem pa dajejo dragoceno zavetje živalim. V celotni regiji je prisotno visoko zavedanje in spoštovanje trajnostnega razvoja: *»Ko govorimo o trajnosti, gledamo okoljske, ekonomske in socialne značilnosti, šele ko so vse v ravnovesju, smo na področju trajnosti lahko uspešni. V Brdih je število vinogradov stabilno že stoletja, zadnjih 30 let je tu število vinogradov ostalo enako, glede na ostale regije v Sloveniji,«* je poudaril dr. Rusjan in za konec pokazal še tradicionalni briški vez trt z vrbovimi vejami, bakami.

Uroš Peterc, direktor Konzorcija Brda, je goste pozdravil v Vili Vipolže pred pričetkom osrednjega dela ekskluzivnega vinskega dogodka, težko pričakovano vertikalno degustacijo rebul 2018–2021. *»V Brdih imamo 1900 hektarjev vinogradov in pridelamo osem milijonov litrov vina,*

med katerimi dobro četrtno predstavlja prav rebula. Kar 28 odstotkov prebivalstva se ukvarja s proizvodnjo vina. Tukaj z vinom živimo in imamo rebulo res radi,» je povedal Peterc in poudaril tri pomembne zgodovinske trenutke za rebulo – prvega predstavlja prva omemba rebule v

5. Masterclass Brda Home of Rebula

rimskih časih, drugi je letnica 1787, ko je bila izdelana cesarska klasifikacija rebule, ki je opredelila devet različnih razredov, in zadnja je leto

2017, ko se je pred petimi leti prvič zgodil Masterclass, ki je letos v svoji peti izvedbi postal visoko prepo-

znaven ekskluziven vinski dogodek enega najvznemirljivejših terroirjev za bela vina na svetu – Brda.

Kjer se srečata dve klimi

Sledila je vertikalna degustacija izbranih vin sodelujočih vinarjev Masterclass, ki sta ga vodila Gašper Čarman, eden najvidnejših vinskih strokovnjakov v Sloveniji, lastnik vinske distribucijske mreže, uvoznik tujih vin in najboljši sommelier Slovenije v letih 2013 in 2015, in **Caroline Gilby, Master of Wine iz Velike Britanije, priznana avtorica s področja vinarstva, specializirana za vina Srednje in Vzhodne Evrope**, ki sta pred degustacijami vsa vina

natančno predstavila. Uvodoma sta izpostavila pomen ogleda vinogradov pred pričetkom degustacije: *»Strma rastišča zahtevajo ogromno dela, iz vinogradov dobijo le 34 hektolitrov, tako da se v vinu čuti, kako malo so trte obremenjene. V tem delu sveta se srečata dve klimi – gorski in sredozemski vplivi dajejo vinu preplet svežine, vibrantnosti in mineralnosti,«* je povedala Gilby in poudarila, da so vina iz rebule postala del globalnega standarda, izjemen napredek

v zadnjih treh, štirih desetletjih pa dokazujejo tudi visoke nagrade na najprestižnejšem vinskem ocenjevanju Decanter. *»V tem močno sušnem obdobju je tukaj večina vinogradov zelenih. Korenine rebule globoko v zemlji iščejo vodo same, kar je pomemben dejavnik za prihodnost kot odgovor na izzive narave. Rebula je podpis regije, Zvonimirju Simčiču se lahko zahvalimo, da se je ohranila. Je zaklad preteklosti in prihodnosti,«* je še dodala.

Predstavila sta najprej štiri klasične rebule: Klet Brda – Rebula Quercus 2021, Dolfo – Rumena Rebula 2021, Moro – Rebula 2020, Zanut – Rebula 2019, sledila so zrela vina: Gradišciutta – Sveti Nikolaj Rebula 2019, Jermann Brda Rebula 2018, Ferdinand Rebula Época 2020, Medot Rebula Golden Époque 2020, Ščurek Rebula Up 2020, Edi Simčič Rebula Fojana 2019, Klet Brda – Rebula Bagueri Superior 2019, Erzetič Orbis Rebula 2018, za konec pa so predstavili še dve vini, za katere je značilen podaljšan stik s kožico Marjan Simčič – Rebula Opoka Medana Jama Cru 2019 in Kristian Keber Brda 2019.

Luca Gardini prejel priznanje častnega ambasadorja rebule

Na vseh dosedanjih izvedbah se je Masterclassa redno udeleževal **Luca Gardini**, danes najvplivnejši italijanski vinski kritik, najboljši sommelier na svetu leta 2010, priznan avtor vinskih člankov za več italijanskih in mednarodnih publikacij, lastnik platforme **gardinotes.com**, ki se je med prvimi izpostavil in prepoznal potencial slovenske rebule leta 2017. Njegov prispevek k utrjevanju poti do mednarodnega uspeha rebule je neprecenljiv, trend, ki je sledil, pa potrjujejo številni priznani vinski pisci in mediji. Zaradi njegovega izjemnega vpliva na prepoznavnost rebule v svetu je prejel posebno priznanje častnega ambasadorja rebule.

5. Masterclass Brda Home of Rebula

Mali jubilej z odpiranjem starih letnikov in najstarejše rebule letnik 1957

Gala večer je bil posvečen odpiranju velikih polnitev in starih letnikov v štirih sklopih: penina kot aperitiv (Medot: Millésime 2012; Dolfo: Spirito), letniki od 2019 do 2016 (Moro: Margherita 2019, Jermann: Visvik 2016, Edi Simčič: Fojana Rebula 2017, Gradišciutta: Collio Reserva 2017; Kristian Keber: Brda 2017), letniki od 2013 do 2007 (Ščurek: Rebula Up 2013; Marjan Simčič: Rebula Opoka Medana Jama Cru 2012; Erzetič: Amfora Belo 2011; Zanut: Rebula 2011; Ferdinand: Rebula Época 2007) ter najstarejša rebula v Brdih letnik 1957. Zaključno večerjo z rebulami velikih letnikov je posebej za to priložnost ustvaril Uroš Fakuč, kuharski mojster in lastnik vrhunske restavracije DAM v Novi Gorici z zvezdico Michelin. Mednarodni vinski gurui so uživali v kulinaricnem sozvočju z različnimi slogi

Gala večer je bil posvečen odpiranju velikih polnitev in starih letnikov

rebule ter se prepričali, da so vina pridelana iz grozdja rebula primer- na tudi za dolga staranja in imajo

izjemen potencial, s tem pa se je še potrdilo prepričanje udeležencev, da je rebula tudi sorta prihodnosti.

Rebula ima potencial in se še razvija

Vrhunec večera je bilo odprtje najstarejše rebule v Brdih, letnik 1957. Ob tej priložnosti je spregovoril **župan Občine Brda Franc Mužič**, ki se spominja trgatve tega letnika, ko je bil še otrok: *»To so bili časi, ko so bile trgatve precej kasneje v letu - oktobra, bilo je mraz in trgali smo v bundah. Pri letniku 1957 se spominjam, da so takrat kmetje prvič pripeljali grozdje v klet, tam pa so ga predelali v prvo vino v kleti.«* Rebula letnik 1957 je prva letniška rebula ohranjena v Kleti Brda, nastala pa je pod taktirko očeta rebule Zvonimirja Simčiča z domačije Medot, ki je bil dolgoletni direktor zadružne kleti. Bil je med prvimi, ki je videl v rebuli potencial in verjel v njo ter ostal zapisan kot zaslužen za ohranitev sorte – prav to je bila njegova prva steklenica.

Izkušene in spretne roke enologa Kleti Brda Darinka Ribolice in vodje sommelierjev večera so odprle tri steklenice rebule letnika 1957. Vznemirljiv trenutek je bil vrhunec večera, udeleženci letošnjega jubilejnega masterclassa pa so imeli izjemno priložnost okušanja. *»Teško je opisati vino, ki je starejše od tebe. Izjemna*

Izkušene in spretne roke enologa Kleti Brda Darinka Ribolice in vodje sommelierjev večera so odprle tri steklenice rebule letnika 1957.

lastnost tega vina je, da je še živo in se še razvija. Ko je bilo to vino stekleničeno, ni bilo namenjeno staranju, ni bilo tako pripravljeno. To pomeni, da je kakovost rebule pomagala temu vinu preživeti tako dolgo časa, in hkrati kaže, da ima rebula potencial, da se razvija. Kislost je še tu. Vonj je seveda drugačen, kot bi pričakovali, a je moč- no, zaokroženo vino, ki je doseglo tako visok nivo, da bo še dolgo ostalo v tej kondiciji,« je povedal Ribolica ob zdravici z najstarejšo rebulo, ki jo je mogoče okušati.

5. Masterclass Brda Home of Rebula

»Moji vtisi ob okušanju te steklenice so enkratni. Tako stara vina so običajno rdeča, Madeira, Porto, morda sladek tokaj, zagotovo pa ne suha bela vina. Okušati avtohtono sorto, ki ni iz Italije, Francije, Španije, je izjemno. Čutim veliko spoštovanje do ljudi, ki so to vino naredili, in to v tistih časih. Vemo, da ni bilo lahko, tudi politične okoliščine temu niso bile naklonjene. To je bilo herojsko dejanje, tako v vinogradu kot tudi v kleti. Za mene je to poseben dogodek. Ko sem odprl steklenico, sem se počutil spektakularno,« je povedal Gašper Čarman.

Gianni Autogali, Gambero Rosso: »To vino ni bilo narejeno za arhiv, narejeno je bilo za pitje v letu ali dveh od nastanka. Rekel bi, da ima

morda 20 do 30 let, nikoli pa 65. Resnično veliko presenečenje. V čast mi je, da sem ga lahko okušal. Kapo dol. To vino resnično kaže, kako velik potencial ima rebula. Danes se lahko vsi počutimo ambasadorji tega vina, ko vidimo, kaj lahko iz njega nastane.«

»Verjamem v rebulo, ljubim rebulo, delam rebulo,« pa je ob sklenitvi večera in s tem petega masterclassa Brda – Home of Rebula Exclusive Wine Experience povedal predsednik konzorcija Brda Marjan Simčič. »Že dvakrat sem imel priložnost piti vino rebula letnik 1957 in lahko rečem, da ko še tretjič pokušaš takšno vino v tako eminentni družbi in vidiš, kako navdušeni so nad njo tudi drugi, ki niso čustveno poveza-

ni s to sorto, kot mi, ki z njo živimo, je to izjemen navdih za vse nas. Vino v takšni kondiciji, s tako živostjo in eleganco nas lahko le navdihuje. Upam, da se v Brdih ponovno vidimo, če bomo tako vztrajali še naprej, pa verjamem, da se bo o rebuli slišalo še mnogo dlje,« je še povedal Marjan Simčič.

Edinstven tovrstni vinski dogodek pri nas, ki se je prek meja že uveljavil kot eden najbolj vidnih vinskih dogodkov, organizira Konzorcij Brda s trinajstimi priznanimi briškimi vinskimi hišami v sodelovanju z Zavodom za turizem, kulturo, mladino in šport Brda.

Eldina Domazet

Fotografije: Damijan Simčič, ZOSO

Po primorsko, več kot le dogodek

Povezovanje odličnih slovenskih podjetij

V mesecu, ko obeležujemo vrnitev Primorske k matični domovini, primorska živilska podjetja in zadruga v slovenski lasti izpostavljajo pomen povezovanja, ki postaja vse bolj pomembno za ohranitev zdravega slovenskega podeželja, kmetijstva in gospodarstva ter domačih blagovnih znamk. Po primorsko ni samo dogodek. Je izmenjava informacij in medsebojna pomoč v dobro celotne skupnosti.

Septembra je skupina Po primorsko priredila novinarsko konferenco na Cerju, kjer so predstavili pomen povezovanja in sodelovanja slovenskih živilskih podjetij.

Po primorsko, več kot le dogodek

V okviru skupine Po primorsko sodeluje enajst primorskih živilskih podjetij in zadrug: poleg Mlinotesta d. d. še Mlekarna Planika d. o. o., Pivka perutninarstvo d. d., Delamaris d. o. o., Kras d. o. o., Vinakoper d. o. o., Vinakras z. o. o., Sežana, Klet Brda z. o. o. Dobrovo, Kmetijska zadruga Tolmin z. o. o. Tolmin, Kmetijsko-gozdarska zadruga Idrija z. o. o. in Kmetijska zadruga Agraria Koper z. o. o. Pobudnica tega povezovanja je **Anka Lipušček Miklavič, do nedavnega direktorica Mlekarnice Planika.**

Direktorji na Cerju

Primorska živilska podjetja in zadruge v sodelovanju z GZS – Zbornico kmetijskih in živilskih podjetij že tradicionalno organizirajo kulinarčno promocijsko doživetje Po primorsko, ki od leta 2015 poteka v središču Ljubljane, običajno v tednu, ko obeležujemo dan vrnitve Primorske k matični domovini.

Na brezplačni degustaciji, ki so jo letos zaradi slabega vremena names-to 15. septembra izpeljali 6. oktobra, so postregli izbrane dobrote iz mesnih jedi in mesnin, mlečnih izdelkov, ribjih jedi, testenin, zelenjave in sadja ter sonca polna primorska vina.

To poudarjajo tudi direktorji primorskih živilskih podjetij in zadrug: »Po primorsko povezuje primorska živilska podjetja, ki jih poleg zavezanosti h kakovosti združuje skupen cilj ohranjanja slovenske živilske industrije, kmetijstva in delovnih mest. Dogodek je odraz našega dobrega medsebojnega sodelovanja, priložnost krepitev partnerskih vezi ter prispevanja k lokalnemu razvoju in samooskrbi, ki se je zlasti v zadnjih treh letih izkazala za izjemno pomembno,« izpostavlja tudi **Matic Majcenovič, član uprave Mlinotesta.**

Utrinek z dogodkov Po primorsko

Ohranjamo vrednote trajnosti in lokalne pridelave

»V Brdih pridelujemo vino že iz rimskih časov in za vinogradnike je trajnost pravzaprav način življenja. V času globalizacije in poplavi blaga od vsepovsod postaja lokalno pridelano na tradicionalen način iskano blago. V pobudi Po primorsko je skupina podjetij, ki deli vrednote trajnosti in lokalne pridelave, in to želimo s ponosom sporočati najširšemu krogu potrošnikov,« pravi **Silvan Peršolja, direktor Kleti Brda.**

Primorska živilska podjetja in zadruge, ki so povezane v projektu Po primorsko, so konec leta 2021

ustvarila preko 240 milijonov evrov prihodkov, kar predstavlja skoraj desetino (natančneje 9,69 %) vseh prihodkov živilskih podjetij v Sloveniji in 58 % vse primorske živilsko predelovalne industrije. Zaposlovala so 1776 zaposlenih, kar je nekaj več kot 12 % vseh zaposlenih v živilskih podjetjih v Sloveniji. Primorska živilska podjetja in zadruge povezujejo in sodelujejo z več kot 850 kmetijami ter s tem prispevajo k ohranjanju in razvoju slovenske pridelave in predelave hrane.

Neja Ožbot

POŠ Kojsko

Kojskovizija 2022

Prvi poletni dan smo si na POŠ Kojsko popestrili s Kojskovizijo. V zadnjem mesecu so v podaljšanem bivanju učenci pridno vadili svoje točke za naši prireditve. Videli smo veliko plesnih, pevskih in gimnastičnih točk ter tudi mažoretne in klavirski nastop.

Prilagajanje na nove razmere v kmetijstvu

Namakanje kot rešitev

Kot posledica spreminjanja klime so se suše oziroma neenakomerno razporejene padavine preko leta že dalj časa pojavljale. Podobne razmere smo beležili v letu 2003, ko nekih relevantnih

Sušo lahko ublažimo z uvedbo namakalnih sistemov, ki so v sedanjem času že skoraj neobhodni za tržno pridelavo vrtnin in v intenzivnem sadjarstvu. Ne smemo pa zanemariti tudi vseh drugih ukrepov, kot so:

- pravilna priprava tal pri obnovi

Pri novih obnovah je nujno potrebno globoko prekopati (min. 1,2 metra) talni profil, s tem omogočimo, da se ob padavinah voda na tem območju uskladišči in je rastlinam dostopna (rezervoar).

- uporaba odpornejših podlag na sušo in izbor zgodnejših sort

V zadnjih letih je pri večini rastlinskih vrst prišlo do razvoja bolj šibkih podlag z namenom povečanja intenzivnosti pridelave. S povečanjem števila sadik po hektarju je posledično potrebno imeti šibkejšo podlago, le-ta pa ima plitvejši koreninski sistem. Z uporabo bujnejših in na sušo odpornih podlag gre koreninski sistem globlje in jo zato bolje prenaša. Ne smemo pa zanemariti tudi na možnost uporabe zgodnejših sort, ki bi bile suši krajši čas izpostavljene.

Vodni zadrževalnik

- uporaba metod za povečanje organske snovi v tleh

Pridelovalec bi vedno moral skrbeti, da se organska snov v tleh povečuje. Več kot je organske snovi v tleh, boljša je kapaciteta tal za vodo, boljše je skladiščenje hranil za naše rastline. Velik korak k temu je bil prehod na trajno zatravitev. Vendar tudi po vzpostavitvi zelenega pokrova je potrebno površino pravilno negovati, prepre-

padavin ni bilo že od jesenskega časa. Posledica tedanjega sušnega stresa je v naslednjih letih bil zmanjšan pridelek in v ekstremnih primerih celo propad posameznih dreves.

čevati zbitje (npr. z uporabo podrahljača) in pravilno gnojiti. V kolikor so tla prerevna z organsko maso, lahko uporabimo različne oblike hlevskega gnoja ali še boljše zeleno gnojenje. Kot zeleno gnojenje smatramo sejanje namenskih mešanic z namenom, da jih nato pokosimo in zadelamo v tla. Na ta način lahko spravimo v talni profil tudi do 45 ton zelene mase (npr. ogrščica).

Namakanje

Zeleni priključek - vodovod, filter in razvod

Za izvedbo namakanja moramo vedeti, od kje bo voda sploh prišla, načinov je več.

Vodni viri

Vodovod (zeleni priključek) je za manjše parcele ob primerni infrastrukturi tudi najcenejši in najenostavnejši način izvedbe. Zaradi stalnega pritiska ne potrebujemo nobenih črpalk, praktično samo namenski števec, osnovni filter in razvod. Pri takem načinu je najpogostejši način namakanja kapljični namakalni sistem, kjer imamo cevi po tleh ali na žicah.

Akumulacija - deževnica ali meteorna voda je kot vodni vir uporaben, v kolikor imamo veliko lovno kapaciteto vode, nato pa še kapaciteto skladiščenja. Skladiščimo lahko v rezervoarjih, ali pa izdelamo bazene prekrите s folijo.

Prilagajanje na nove razmere v kmetijstvu

Podtalnica (vrtina) kot vodni vir je zelo uporaben način pridobivanja vode, izvedbo zelo olajša prisotnost elektro infrastrukture zaradi delovanja potopnih črpalk in možnosti postavitve več rezervoarjev ali bazenske akumulacije. Najprej je potrebno pridobiti dovoljenje za raziskavo podzemnih vod, v dovoljenju je navedeno, na kakšen način se lahko izvede raziskava. V enem mesecu po zaključku raziskave se pridobljene podatke preda Agenciji RS za okolje (ARSO), ki nato poda mnenje o ustreznosti vode za namakanje. Pomembno je, da je voda kakovostna in neškodljiva za naše rastline.

Vodotok je izjemoma lahko vodni vir za namakanje, predvsem v času višjih vod, ko se višek lahko zadržuje v nekem tipu akumulacije. Ali je zadevni vodotok primeren za takšno rabo, je potrebno na ARSO podati zahtevo oz. informacijo, ali ima izbrani vodni vir dovolj vode oz. ni rezerviran za koga drugega.

Zakonodaja

V slovenski zakonodaji ureja področje namakanja več pravnih podlag. Te so:

- zakon o kmetijskih zemljiščih (določeni so pogoji, kaj je mali oz. velik namakalni sistem, pogoji uvedbe in dolžnosti investitorja),
- zakon o urejanju prostora (vezano na lokacijsko informacijo, pristojna občina da investitorju informacijo o zadevnih parcelah, kjer je namen izvesti namakalni sistem),
- gradbeni zakon (pogoji o tem, kdaj je potrebno pridobiti gradbeno dovoljenje),
- zakon o varstvu okolja (merila, ali je potrebno opraviti presojo vpliva na okolje, predhodni postopek, ali to sploh ni potrebno),
- zakon o vodah (ureja upravljanje z vodami, postopek pridobivanja vodne pravice, ki je v primeru namakanja vodno dovoljenje, ter vodnega soglasja, ki ga potrebujemo pri gradnji namakalnega sistema).

Praktični primer

V večini primerov – do 10 ha namakalnih površin – imamo opravka z malim namakalnim sistemom (MNS). Do te površine ni potrebno izvesti presoje vpliva na okolje, prav tako ne predhodnega postopka. Po posvetu s svetovalcem temeljito preučimo potrebo po namakanju gojene kulture, upoštevamo tip namakanja (kapljično ali razpršilce) in tako določimo predviden odvzem vode.

Na občini podamo zahtevek (lokacijsko informacijo) za zadevne parcele, kjer se bo namakanje izvajalo. V lokacijski informaciji so navedene omejitve glede gradnje objektov, odmiki in ostali varovalni ukrepi.

V praksi lahko kot vodni vir uporabimo podtalnico, deževnico, meteorno vodo ali vodovod. Za koriščenja podtalnice je potrebno pridobiti dovoljenje za raziskavo podzemnih vod in izvesti poizkusno vrtino. Izvajalec nato rezultate poda na ARSO, ki izda odločbo o ustreznosti. V primeru vodovoda mnenje o ustreznosti izda javno podjetje Vodovodi. S pozitivnim mnenjem se v obeh primerih vloži vloga za vodno dovoljenje na ARSO. Za deževnico in meteorno vodo vodno dovoljenje ni potrebno.

Vodno soglasje je potrebno pridobiti, v kolikor se izvaja poseg v prostor, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim in stanje voda. Potrebno ga je pridobiti na priobalnih območjih in na območju, ki je opredeljeno kot varovalno (erozija - Brda), kar je razvidno iz lokacijske informacije. V kolikor bi morali urediti nek tip zajetja (zadrževalni bazen) ali vkopane rezervoarje, lahko to storimo brez potrebe po gradbenem dovoljenju (do 250 m³), morali pa bi pridobiti vodno soglasje.

Ko pridobimo potrebna dovoljenja, vložimo še vlogo za pridobitev odločbe o uvedbi zasebnega namakalnega sistema (lokalnega, če je več uporabnikov).

Financiranje

Naložbe v kmetijstvu, predvsem sklop podnebnih sprememb, bodo tudi v obdobju Skupne kmetijske politike 2023–2027 bile podprte v obliki razpisov za nepovratna sredstva. Ker prve razpise pričakujemo v drugi polovici leta 2023, je sedaj že pravi čas za pričetek urejanja dokumentacije.

Matjaž Prinčič

Kmetijsko svetovalna služba

Dobrovo

KGZS – Zavod Nova Gorica

Osnovna šola Alojza Gradnika Dobrovo Petošolci so uživali na Debelem Rtiču

Dalmatinski večer s klapo Šufit in klapo Semikantá

Dalmatinske, istrske in slovenske pesmi v objemu vile

V Društvu žuristi Crwvo (DŽC) smo zelo ponosni na izpeljavo tako obiskanega in tudi nam organizacijsko drugačnega dogodka. V našem mladinskem društvu se radi preizkušamo v različnih izzivih. Tokrat smo si želeli ustvariti dogodek na višjem kulturnem nivoju. Recept za zmago je bilo sodelovanje s številnimi Brici in Brikami ter povabilo izjemnih skupin klapskega petja.

V Vili Vipolže sta 11. septembra nastopili dve dalmatinski klapi: ena izmed najbolj priznanih in nagrajenih dalmatinskih klap, vodilna po številu nastopov v Sloveniji, Klapa Šufit (najbolj je poznana po veliki uspešnici Ne diraj moju ljubav, ki presega kar 34 milijon ogledov na spletnem kanalu YouTube) ter primorska Klapa Semikantá, katere repertoar poleg dalmatinskih obsega tudi istrske in slovenske pesmi. Marsikdo od nas si večkrat zapoje njihovo Šavrinko.

Ideja organizacije dalmatinskega večera se je oblikovala v predkoronskem času, ko nas je Fabio Hlede pozval, da njegovi prijatelji iz Klope Šufit želijo obiskati in nastopiti v Brdih. Ideja je zorela in pravočasno dozorela prav ob 30-letnici delovanja Klope Šufit. Skupaj s predstavnico klope Lidijo Benko smo prišli do skupne zamisli, da se spleta tako obletnico dodatno obogatiti. Ker so Brda vinsko bogata in kraljuje naša rebula, je napitnica takšnemu delovanju obvezna. Tako je v Kleti Brda nastala posebna edicija Quercus rebule z etiketo v čast 30-letnici Klope Šufit. Etiketo je oblikovala naša članica mladinskega društva Valentina Jurič. Rujna kapljica nas je ob petju in pitju prijateljsko povezala že tedne pred samim dogodkom.

Ob objavi dogodka smo v nekaj urah prodali preko 50 vstopnic, potem pa v nekaj tednih, brez velike promocije, razprodali čudovit ambient Vile Vipolže. Rezultati prodaje so takoj nakazali zmagovalno kombinacijo primorsko-dalmatinske naveze.

Dalmatinski večer so sestavljali glasba, petje, pijača in hrana. Še podrobneje: glasba omenjenih klapskih zasedb, petje, vi - dragi obiskovalci, pijači rebula Q30let Šufit ter vinjak KuBrata zBrd, hrana v ponudbi ročno rezanega pršuta najmočnejše desnice v Brdih Vasje Benedetiča in zavitkov idejne vodje dogodka.

Prizorišče se je (pre)hitro napolnilo. Potek večera je uvodno napovedala Megi Rožič, sledil je nastop Klope Semikantá, večer pa je zaključila Klapa Šufit. Glede na odziv vas obiskovalcev si lahko nadejamo podobnih večerov tudi v prihodnje.

DŽC Crwvo – Mladinski klub Cerovo
Fotografije: Marjan Feri

DŽC in klapa Semikantá

Klapa Šufit

Klapa Semikantá

Festival srednjeveške in renesančne glasbe

12. Flores Musicae tudi v Brdih

Festival srednjeveške in renesančne glasbe *Flores Musicae*, sprva znan pod imenom *Dnevi stare glasbe*, je letos doživel svojo dvanajsto edicijo. Festival poteka v organizaciji Kulturnega doma Nova Gorica v sodelovanju s festivalom Musica Cortese iz sosednje Furlanije - Julijske krajine ter z društvom DRAMSAM Centro Giuliano di Musica Antica.

Sporede oblikuje umetniški vodja festivala, v Švici živeči slovenski kitarist in lutnjist Bor Zuljan. Dva izmed letošnjih petih koncertov sta potekala v dvorani graščine v Vipolžah.

V četrtek, 22. septembra, je nastopil Ensemble Rahli, ki ga tvorijo izvrstna pevka Carla Babelegoto, temperamentna multiinstrumentalistka in virtuoziinja na tolkalih Miriam Encinas Laffitte, vsestranski pevec in mojster na godalih in piščalih Giovannangelo De Gennaro ter virtuozi na lutnji in drugih brenkalih Peppe Frana.

V soboto, 24. septembra, pa je nastopil eden trenutno najbolj prepoznavnih kantavtorjev v mednarodnem prostoru

Piers faccini gas

- v Franciji živeči Anglež italijanskih korenin, navdušenec nad ljudskimi izročili in glasbami sveta - Piers Faccini. Pevcu, ki se spremlja s kitaro, orglicami in tamburinom, se je na odru pridružil maroški glasbenik Malik Zaid, ki prav tako spretno prebira po strunah svojih glasilk, lutnje in tudi tradicionalnega maroškega, kitari ali bendžu podobnega brenkala, imenovanega guembri.

Tomaž Gržeta

Fotografija: Janko Lipovšek

Brda Contemporary Music Festival v Šmartnem

Muziciranje in odkrivanje glasbenih krajin onkraj utečenih poti

12. festival kreativne in improvizirane glasbe Brda Contemporary Music Festival, ki se je odvil med 15. in 17. septembrom v Šmartnem, je po dveh letih improvizacij zaradi koronavirusa ponovno udaril s polno močjo. Mladi slovenski ustvarjalci so v medigri z izkušenimi

svetovnimi mojstri spet ustvarjali. Trije dnevi so ponudili improvizacije med glasbeniki, ki so se večinoma prvič srečali na odru. Tako tudi za naprej ostaja vodilo festivala neposredno muziciranje in spoznavanje glasbenih krajin onkraj utečenih poti.

Trio Alex Dorner, Tomaž Grom, Zlatko Kaučič

Delavnica pod vodstvom Per-Ake Holmlanderja

V dolini potoka Kožbanjšček znova odmeval rock

Rock Kotline na odru sredi potoka

DŽC Crwvo – Mladinski klub Cerovo

Po skoraj desetih letih je bila sprejeta revolucionarna poteza. Rock Kotline so nazaj!

Mateja Srebrniča in Pigs Parlament, ki so prvotno samoorganizirali Rock kotline, je dolgo srbela ideja o obuditvi prireditve. V preizkušeni navezi Pigs Parlament in DŽC Crwvo se dokazano rodijo dobri žuri. Tudi tokrat se je izšlo, kot smo želeli.

V nedeljo, 28. avgusta, se je po kosilu ali po »vndimi«, za tiste ki so trgali, v prelepem ambientu Kotlin ob potoku Kožbanjšček zgodil poseben dogodek. Kotline so obiskovalce »ofrišale« z rock, ska, punk in metal glasbo. Na odru dobesedno sredi potoka so nastopali briški glasbeniki, hišni band Kotlin – Ne vjm band, Pigs Parlament in Lintver. Zadovoljna več stoglava množica obiskovalcev je nastopajoče bučno nagrajevala.

Da so kotline nazaj, je v veliki meri zaslužna družina

Ko dogodek organizirata DŽC Crwvo in Pigs Parlament, se moramo vsi skupaj »malo puhno« potit. Zato smo si življenje »zagrenili« s postavitvijo odra direktno na Kotlinah.

Kocina, ki je takoj in ravnodušno pristala na organizacijo dogodka na njihovi parceli ob potoku. Njihova pomoč je dodala dodaten zagon idejam, da se območje dogodka ohrani brez smeti. Ker je ta del naših Brd edinstven, je treba zanj skrbeti celo leto. Naj še kdo reče, da rokerji ne poskrbijo za naravo. Zelena nit dogodka je bila tudi žuranje brez smetenja Kotlin in pri tem smo bili več kot uspešni.

Dogodek ima potencial, da Kotline kmalu postanejo premajhne.

DŽC Crwvo - Mladinski klub Cerovo

Fotografiji: Marjan Feri

Društvo briških likovnih ustvarjalcev Dablo

Poletno slikanje in druženje

Umetniki za Karitas združujejo umetnike s cele Slovenije, ki teden dni preživijo na Sinjem vrhu nad Ajdovščino. Nastala dela donirajo Karitasu, ki jih proda, izkupiček pa namenja družinam v stiski. Letos sva bila del te zgodbe kar dva Dablovca: Igor Zimic in Alda Grudina. V ospredju gre za dober delen moment, verovanje v to, da boš nekoga razveselil.

Udeležili smo se dogodkov ex tempore doma in v tujini: v Gorici, Štaranu, Kanalu, Novi Gorici, Gradini in drugod. Obzorja smo širili na strokovni ekskurziji v Budimpešti, na razstavi francoskega slikarja Henrija Matisa. Obiskali smo še Benetke z bienalom, ki smo ga odložili na čas po trgatvi.

Pripravljamo se na martinovo z novo razstavo in dogodkom ex tempore v Šmartnem. Pridite na ogled.

Alda Grudina

Društvo briških likovnih ustvarjalcev Dablo

Ambasada umetnosti Koroške v Brdih

Dablovci smo skupne dejavnosti prekinili le v najhujšem času pandemije. Mogoče se to obdobje izraža na naših slikah, v barvah in razpoloženju, ki verjamem, da ga občuti tudi gledalec.

Umetniška ambasada Koroške, ki ima sedež v Vipolžah na kmetiji pri Morotu, je spet odprla vrata zgodbi Triangolare, ki je že tradicionalna in povezuje umetnike treh dežel: Koroške, Furlanije in Goriških brd. Letos so se srečali Elisabeth Perberger, Ingeburg Hauranek in Marijan Milanič, član Društva briških likovnih ustvarjalcev Dablo.

Trije avtorji so prikazali svoja dela, ki so si zelo različna, skupaj pa so oplemenitila dogodek, razstavni prostor in radostno druženje ljudi treh dežel. Vsi trije avtorji so se predstavili z deli, polnimi barv, lahkotnosti in hrepenenja.

Hvala vsem, ki so vpleteni v tako lepo zgodbo povezovanja, predvsem družini Jakončič, Moro, za gostoljubnost.

AG

Elisabeth Perberger, Ingeburg Hauranek in Marijan Milanič, član Društva briških likovnih ustvarjalcev Dablo na Triangolare v Vipolžah na kmetiji pri Morotu

Ure za slikanje in branje v Hiši Alma

Zbliževanja ljudi in umetnosti

Hiša Alma v Medani je že lep čas prepoznaven pojem v kulturnem življenju Brd. S posebnimi dogodki se je bila vrasla v zavest svojih obiskovalcev, poznavalcev, ljubiteljev lepega in posebnega. Ne prireja velikih, odmevnih dogodkov, ampak drobna, žlahtna srečevanja in zbliževanja ljudi in umetnosti. Letos poleti je v goste vabila pripovedovalko pravljic Ano Duša, ilustratorko Samiro Kentrić, pesnico in slikarko Tinko Volarič, vsestranskega umetnika Antona Špacapana Vončino in pesnika Francesca Tomado. Pa še povezovalki Kajo Širok, Ano Geršak in še koga.

Fotografija: arhiv HA

Ana Duša, pripovedovalka pravljic

V julijskem večeru, ko je vročina že malo popustila, je Ana Duša na borjaču pred spominsko hišo Gradnika in Zorzuta predstavila Zgodbo zgodb, iz italijanščine prevedene pravljice za odrasle. Da je pripovedovanje pravljic morda ena najstarejših človekovih dejavnosti,

je povedala. Da so skozi pripovedi ljudje posredovali svoje življenjske izkušnje, čustva, želje, a tudi strahove in predsodke. Da je Zgodba zgodb, ki jo je v 16. stoletju napisal neapeljski pesnik, dvorjan in zbiralec pravljic Giambattista Basile, slogovni eksperiment brez kakršnega

Ure za slikanje in branje v Hiši Alma

koli moraliziranja, namenjena zgolj zabavi in smehu, v kateri se vendarle skrivajo ostre bodice družbene kritike. Je prva evropska zbirka pravljič, jezikovno bohotna, mesena, a tudi grenko začinjena z zavedanjem, da ljudje raje verjamemo v obstoj govorečih grmov kakor v smiselnost učenjakovih besed. Dve pravljičici iz zbirke je Ana, ki je tudi ena od dveh prevajalk, prebrala, posebno doživetje pa je bilo poslušanje odlomkov iz izvirnika v sočni in pojoči govorici Neapeljčanke Fiorele Temperato.

Julij je bil še vedno vroč, a dogodek, ki ga je Martina Alma poimenovala Hora picturalis (Ura za slikanje), je tekel dalje. Najprej s pogovorom in nato z razstavo sta uro dneva obogatili umetnici Samira Kentrić in Tinka Volarič, prva ilustratorka, druga pesnica in slikarka.

Samira Kentrić, ilustratorka

S poletne razstave, Samira Kentrić, Ženske

Dva meseca kasneje, sredi septembra, je Samira kot avtorica naslovnice cestnega časopisa Kralji ulice delila na spletu veselo novico, »da je časopis Kralji ulice prejel nagrado za najboljšo naslovnico cestnih časopisov, ki jo je podelilo mednarodno združenje ustvarjalcev cestnih časopisov (International Network of Street Papers) v Milanu.« Čut za različnost kultur, za vprašanja, s ka-

terimi se danes ukvarja, se je Samiri že v otroštvu izoblikoval v bošnjaški družini v Sloveniji, »ves čas v stiku z vsaj dvema kulturama«. Končala je študij vizualnih komunikacij in ga poglobila v podiplomskem študiju filozofije. S svojimi risbami, v katerih vedno ugledamo globlji pomen, je vstopila v svet politične ilustracije, o katerem pravi, da je »morda najbolj netipičen poklic za otroke bosanskih priseljencev v Sloveniji in za ženske nasploh. Je pa zagotovo dobro izhodišče za razmišljanja o tem, kaj družba je, kaj jo sestavlja, kako jo razložiti,« pove v nekem intervjuju.

Zgodba Tinke Volarič, pesnice,

Tinka Volarič, pesnica in slikarka

Tinka Volarič
Fotografija: zasebni arhiv TV

slikarke in ilustratorke, je drugačna. O sebi zapiše: »Iz kulturne antropologije sem magistrirala na temo lutkarstva. Danes delujem kot knjižna ilustratorka, včasih razgibam prste na razglašenem pianinu in s pekočo radovednostjo lovim vezi med likovnim in zvočnim. Kar se ne izrazi likovno, stoji za mojim hrbtom, in ko se ozrem, je tam pesem.« Tinkin pogled seže pod skorjo stvari, spregovori o njej kritik. »Podobno kakor Kandinski, ki je vstopil v svoj atelje in odkril, da na glavo obrnjene slike delujejo bolje, nam razkriva,

da sta milina in tišina močnejši in odmevnejši od klica sirene.« Izjemni senzibilnosti Tinke Volarič, vsestranske kulturne ustvarjalke z Mosta na Soči, je zagotovo botrovalo predvsem domače, kmečko okolje, iz katerega izhaja in od koder presoja svet.

Anton Špacapan Vončina in Francesco Tomada. Anton, umetnik, ilustrator, kipar, scenograf

Poseben svet sta razkrivala tudi Almina naslednja poletna gosta, Anton Špacapan Vončina in Francesco Tomada. Anton, umetnik, ilustrator, kipar, scenograf, ki deluje med Slovenijo in Italijo, in Francesco, njegov prijatelj, priznan italijanski pesnik, sta soavtorja knjige, katere zgodba se med italijansko fašistično okupacijo dogaja v Čepovanu na hišni številki 83. Knjiga z naslovom II figlio della lupa (Sin volkulje) je izšla v italijanščini, a se avtorja nadejata tudi slovenske izdaje.

»V pripovedi, v kateri učitelj obleče fašistično uniformo in nosi s seboj pištolo, prebivalcem pa ukažejo, naj odstranijo polkna z oken in materni jezik iz ust, se prepletajo lokalne zgodbe in legende,« opišeta vsebino. Majhna slovenska vas postane mikrokozmos, kjer niz likov oblikuje »črno« zgodbo, v katero je vpeta tudi zgodba o otroku in materi, ki se je prelevila v volkuljico. Središče zgodbe je Čepovan, svet med dvema ulicama, ki se ločita in nato ponovno srečata na cerkvenem trgu. Pravo veselje med seboj prepletenih zgodb iz časa, ko se piše leto 1930 in se duh fašizma zaleze v hiše, šolo, vaško gostilno. Pa se je svet kaj spremenil od tistih časov? »Želel bi si, da se je,« odgovarja Francesco, »a smo žal ostali na isti točki. Ravno zato je prav, da o teh zadevah govorimo, in to čedalje glasneje!«

Iva Sivec

Festival Harmonija v Medani

Celostna izkušnja glasbe, vina in briške kulinarike

Po sedmih letih, odkar se je iz Brd poslovil Festival poezije in vina, čigar idejni pobudnik in vodja je bil Aleks Klinec, se je na Aleksovo in Simonino domačijo v Medani naselil Festival Harmonija pod umetniškim okriljem priznanega slovenskega harmonikarja Marka Hatlaka, v začetku letošnjega septembra že tretjič.

Vabil in privabil je z zvenečimi imeni, harmonikarjem Markom Hatlakom in njegovo Kapobando ter vsestransko pevko Nuško Drašček, samimi prekaljenimi glasbeniki z bogatimi izkušnjami, ki so si jih pridobili v različnih projektih in žanrih. Tudi letos je na festivalu sodeloval fotograf, založnik in kulturni podpornik Iztok Zupan, ki je utrinke, ki jih je v svoj objektiv ujel na prvih dveh festivalih, postavil na ogled.

Po pariških ulicah so se najprej sprehodili obiskovalci, kamor jih je je z večno mladimi pesmimi nepozabne Edith Piaf, pevke, ki je živela po svojih pravilih in s silovitostjo »končnosti«, popeljala Nuška Drašček, ena najvidnejših slovenskih pevk. Poslušalce navdušuje s svojim glasom, odrsko prisotnostjo ter izredno širokim repertoarjem, ki sega vse od opere, samospeva, vokalno-instrumentalnih del do šansona, jazza, slovenske ljudske pesmi, popa, gospela in muzikala. Pred štirimi leti je izdala album s francoskimi šansoni, s katerimi je zaslovela Edith Piaf in s katerimi Nuška že nekaj let navdušuje na koncertnih odrih, tudi na domačiji Klinec. Ob spremeljavljavi Jake Puciharja, pianista Big Banda RTV Slovenija, je Nuška Drašček poleg šansonov zapela tudi nekaj najlepših slo-

Nuška Drašček na ovitku albuma, posvečenega Edith Piaf. Fotografija, vir, internet

tradiciij, med hudomušnimi in virtuosnimi avtorskimi skladbami. Skupaj s skupino Kapobanda, ustanovljeno pred devetimi leti, popelje Hatlak občinstvo po nepredvidljivih čustvenih toboganih raznolikih slogov, razpoložen in energičnosti skladb, ki jih lahko ustvari samo vrhunska interpretacija klasično in jazzovsko izšolanih članov zasedbe. Poleti so Hatlak & Kapobanda v okviru Mittelfesta nastopili le lučaj od Medane, v parku Bosco Romagna na italijanski strani, in tako kakor na domačiji Klinec podarili poslušalcem izjemno doživetje. »Svoje inštrumente in sebe preizkušajo z neverjetno hitrostjo prstov, pri tem pa mnogotere glasbene navdihe sijajno vračajo gledalcem, zahvaljujoč izjemne-

Marko Hatlak in Kapobanda. Fotografija: Boštjan Tacol

venskih popevk, po kratkem premoru, v katerem so obiskovalci lahko pokušali sonaravno pridelana vina gospodarja Aleksa, pa je Harmonijo nadaljeval (le kdo drug kot!) harmonikar Marko Hatlak z zasedbo Kapobanda.

Harmonikar Marko Hatlak združuje svoje bogate glasbene izkušnje v solističnem koncertu, ki je njegov temeljni kamen. Preplet raznolikih skladb v enem večeru daje njegovemu koncertu prav poseben čar, saj doživlja poslušalec harmoniko kot široko glasbilo, ki zmore splezati po loku med klasično in popularno glasbo, med glasbo svetov in

mu umetniškemu zagonu ansambla. Energija brez primere, ki omogoča, da se različni glasbeni žanri združijo na humoren način in ponujajo nepozabno glasbeno avanturo,« so takrat navdušeno zapisali sosede onkraj meje.

Navdušeni so bili tudi obiskovalci tretje Harmonije, ki so prišli od blizu in daleč, tudi iz tujine, in zadovoljni so bili domači iz hiše Klinec, da so združili vrhunske glasbene izkušnje s prav tako vrhunske vinske in kulinarične ponudbe Brd ter tako številnim obiskovalcem dogodka ponudili celostno doživetje.

Iva Sivec

Medana: XII. Festival Sanje

Iskanje upornega žarka in svobode skozi Kocbekove dnevnike

V okviru XII. Festivala Sanje v Medani smo izvedli številne zanimive in pronicljive dogodke za vse okuse in starostne skupine. Pripravili pa smo tudi festivalske knjige, ki so pletle rdečo nit, ki je povezovala festivalsko tkanino.

Kocbek: *Partizanski dnevnik* ter *Pesmi* (faksimile edicije iz leta 1944) Karla Destovnika Kajuha ob njegovi stoletnici rojstva. Knjižico *Pesmi* so obiskovalci festivala prejeli brezplačno.

Sanje v Medani smo začeli otroško razigrano 25. julija ob 16. uri, in sicer s prireditvijo Šmartno, pravljčna vas, prireditvijo za najmlajše, ki vsako poletje razveseli otroke in obiskovalce te pravljčne vasi. Priredili smo Literarne volitve - književniki so do izvoljenih vedno znova neizprosni. Ker se zaradi oblasti velikokrat počutijo poraženi, želijo zmagati na literarnih volitvah. Obiskovalci so spoznali literarne kandidatke in kandidata, ki so slišali na imena Janja Plevnik, Maja Bernik, Dragan Mitić, Nataša Skušek, Nataša Žiger, Eva Kryštofek in Polona Ješelnik. Prireditve sta povezovali Milena Mileva Blažič in Sara Špec. Ob 17. uri smo v Šmartnem nadaljevali z Muzejem zaključenih razmerij. Gre za pesniško-glasbeni performans, v katerem ustvarjalni energiji prepleteta pesnik in igralec Kristian Koželj ter eden vodilnih slovenskih harmonikarjev Jure Tori, ki poslušalca popelje po obrisih istoimenske Kristianove pesniške zbirke. Preplet pesniške in glasbene govorice dveh ustvarjalcev obeta nepozabno umetniško doživetje, ki obiskovalce vsakič znova navduši in gane.

Sklepna večerna prireditev festivala Sanje ob razglednem stolpu v Gonjačah

Sklepna večerna prireditev festivalskega sklopa Sanje v Brdih pa se je zgodila ob vznožju razglednega stolpa v Gonjačah. Ob 20. uri je nastopil Ženski pevski zbor Kombinat, ki je bil ustanovljen na dan upora, 27. aprila 2008. Kreda Kombinatke je z rdečo kreda pisati izročilo upora. Ne na stene, ampak na ušesne membrane. Z glasom želijo ohranjati spomin na glas(be)no tradicijo pokončne države. Iz spoštovanja do vseh, ki so dvignili glas in dali življenja, obujajo pesmi, ki so hrabrile duha v revolucijah in uporih širom sveta in jih prepevajo v izvirnih jezikih. Te pesmi za njih niso le uglasbene besede, marveč dragocena in pretresljiva pričevanja človekove vere v lepši svet. Za vse ljudi. Tokrat v sozvočju s rdečo nitjo Festivala Sanje: iskanje upornega žarka in svobode skozi pričevanje Kocbekovih *Partizanskih dnevnikov*.

Ob 21. uri pa sta se izročilu Georgia Gaber(ščika) s koncertom poklonila Jani Kovačič in Miran Košuta. Repertoar poslovenjenih uspešnic enega najboljših italijanskih kantavtorjev vseh časov nas je skozi vrhunske prepesnitve Janija Kovačiča in Mirana Košute ponesel skozi Gaberščikov razvoj od popevkarja do resnega kantavtorja.

Kombinatke

Giorgio Gaber(ščik) je prava legenda italijanske popularne glasbe. Začel je z rock'n'rollom v znamenitem milanskem klubu Santa Tecla, nato pa je v šestdesetih letih prejšnjega stoletja nastopal na San Remu in mnogokrat gostoval na televiziji RAI. V sedemdesetih letih se je prelevil v resnega in cenjenega izvajalca gledaliških celovečernih koncertov. Od začetnega angažiranega socialista se je prelevil v razočaranega intelektualca, a je bil v osemdesetih letih kljub temnim temam in ostrim družbenim kritikam vsak njegov projekt izjemno odmeven. Pot enega najboljših italijanskih kantavtorjev, katerega oče je bil slovenskih korenin, je hkrati zgodovina italijanske popularne glasbe.

Otroški program prireditev Šmartno

Nedeljo, 26. junija, smo obeležili z dopoldanskim otroškim programom sklopa prireditve Šmartno, pravljčna vas, ki je potekalo v sodelovanju z Mileno Milevo Blažič in Saro Špec. Ob 10.30 smo se odpravili Čez mejo po pravljčno prejo – interpretacije pravljic iz Režije, ki jih je pripovedovala Luigia Negro. Ob 11. uri je v Hiši kulture sledila Čarobna piščal, ob njeni spremljavi je čudesa Tinkara Kovač v duetu s Saro Špec prebrala, predstavila in z različnih zornih kotov osvetlila svojo pravljico, napisano po motivih Mozartove Čarobne piščali in znane pravljice bratov Grimm. Kot sklepno dejanje prireditve Šmartno, pravljčna vas pa se je ob 12. uri zgodila še predstavitev nadobudnih in nadarjenih zmagovalcev Župančičeve frulice.

Na Gradu Dobrovo Kriza človečanstva

Ob 17. uri je obiskovalce Grada Dobrovo vradostil in presvetlil Forum Sanje s svojo Krizo človečanstva. V razgreti debati so sodelovali Biserka Ilin, dr. med., Sabina Senčar, dr. med., dr. Andraž Teršek, Domen Gorenšek (odvetnik), dogodek pa je povezovala ugledna radijska voditeljica, legendarna »špikerka« Radia Študent Nada Vodušek.

Rok Zavrtanik

Fotografija: Tajda Pavletič

Piccolo Opera Festival

Brda v objemu melodij opere

Med 21. junijem in 17. julijem je na območju Furlanije - Julijske krajine potekal festival Piccolo Opera, ki ne ponuja zgolj čudovitih opernih melodij, temveč vzpostavlja tudi mednarodne vezi. Nekaj dogodkov je bilo tudi izvedenih pri nas v Brdih. Opera je odmevala v Vili Vipolže, na Gradu Dobrovo in pri vinarstvu Ščurek.

Začetki festivala segajo v leto 2007, ko je skupina petih glasbenikov ustanovila festival s ciljem oblikovanja novega občinstva in novih glasbenih strokovnjakov. Prva edicija je v programu zajemala glasbo, prozo, ples in film v štirih občinah Videmske pokrajine. S časom pa se je festival širil in zajemal edinstvene lokacije. Štiri leta po ustanovitvi festivala je na dan prišla tudi pobuda o mednarodnem sodelovanju s prvo mednarodno navezavo s College of Music Univerze v Koloradu (ZDA). Leta 2013 pa so zasnovali program posvečen rojstvu velikega skladatelja »Sempre Verdi«. Nato se je festival osredotočil le še na vokalno glasbo, opero ter komorno glasbo in se zavihtel na evropski glasbeni trg. Festival so tako začeli obiskovati glasbeniki iz Avstrije, Nemčije, Nizozemske, Luksemburga, Francije itd. Cilj na mednarodni ravni pa je tudi povezovanje med Slovenijo (Brda) in Italijo (Collio). Od leta 2020 festival spodbuja tudi deželni ART BONUS, ki v obliki davčnih olajšav pomaga sodelujočim, ki dobrodelno vlagajo v promocijo in organizacijo kulturnih dejavnosti ter ovrednotenje kulturne dediščine.

Piccolo Opera Festival letos obeležuje 14. leto družnja ljubiteljev opere s celotnega območja Alp in Jadrana ter dlje. Poleg čudovite glasbene dogodivščine pa festival ponuja mnoge druge vodene kulturne dejavnosti ter ogromno spodbudo daje tudi ponudnikom namestitev in gostincem. V okviru festivala so obiskovalci ob dobri glasbi lahko spoznavali tudi čudovite koticke vinskih kleti in prisluhnili zgodbam vinarjev, se sprehodili po graščinah, ki krasijo griče Brd in Collia, zanimivih tematskih večerih in mnogo več. Lahko bi rekli, da festival res dobro izkoristi tudi svojo lokacijo in tako poslušalcem kot nastopajočim pričara nepozabno izkušnjo, polno glasbenih, kulturnih, gastronomskih in enoloških utrinkov.

V sklopu festivala smo pri nas gostili tri dogodke, tri večere opernih melodij. Prvi dogodek se je odvijal

Pianist Eric Foster, solist Matheus Frizzo Bressan in solistka Yutong Shen

22. junija na posestvu Ščurek, kjer so večer popestrili z vinsko degustacijo. Predstavila se nam je zasedba osmih mladih in nadarjenih glasbenikov – Ensemble Trombe iz Furlanije - Julijske krajine, ustanovljen v glasbeni šoli Fundacija Sv. Cecilije iz Portogruara in deluje pod okriljem profesorja Giannija Vella. Skupino sestavljajo Stefano Boz, Isabel Crepaz, Emanuele De Marchi, Tiziano Fingolo, Marco Nonis, Raffaele Tajariol, Giovanni Vello in Matteo Zanon. Njihov repertoar obsega vse od velikih klasikov do znanih filmskih glasb Nina Rote in Ennija Morriconeja. Drugi večer se je odvijal 1. julija na dvorišču enega izmed najlepših gradov v Brdih, na Gradu Dobrovo, kjer so se v sodelovanju s Caso delle Arti (Hiša umetnosti) iz Gorice predstavili Gorizia Guitar Orchestra (Goriški orkester kitar). Na koncertu se je predstavilo kar 16 elementov orkestra. Zadnji dogodek se je 8. julija zgodil na dvorišču čudovite renesančne vile v Vipolžah. Odvijalo je se tekmovanje Gala' italijanske operne šole Fiorenze Cedolins. Šola sodeluje s prestižnimi ustanovami, kot je Teatro Comunale (Občinsko gledališče) iz Bologne. Predstavila sta se nam zmagovalca Yutong Shen in Matheus Frizzo Bressan ob spremljavi pianista Erica Fosterja.

Poleg treh čudovitih dogodkov v objemu Brd pa se je na drugi strani meje odvijalo veliko nepozabnih dogodkov, kot so opera La Contadina, Madame Butterfly, večer v spomin sopranistki Renati Tebaldi in mnogo več. Nastopajoči so poslušalce popeljali v čudovit svet opere in komorne glasbe ter ob tem ustvarili nepozabno doživetje.

Gaja Velušček

Fotografija: Damijan Simčič, ZOSO

Otroci v Riu

Novo šolsko leto začeli z igrivostjo

Na prvo nedeljo v septembru, ob začetku novega šolskega leta, se je Rio Kojsko obarval v otroški smeh in igro. Društvo za kulturo, turizem in šport Kojsko je pripravilo dogodek, posvečen samo najmlajšim. Poimenovali so ga Otroci v Riu.

Dogajanje se je začelo že zgodaj popoldne. Dogodek, ki je bil namenjen otrokom do 3. razreda osnovne šole, je potekal v Športnem parku Rio Kojsko in je zaobjel različne otroške aktivnosti. Otroci so najprej lahko uživali v poslikavi obraza in se nato po starosti razdelili v dve skupini. Zabavali so se v pestrem lovu na zaklad, ki je spodbujal tako fizične kot motorične in spretnostne aktivnosti. Z učiteljico joge za otroke Jasno Božič pa so na zelenici spoznavali različne tehnike asan in se podali v svet pravljič. S telesom so prikazovali različne živali, rastline in druge pojave.

Po zasluženih malici in sprostitvi na igralih so ustvarjali - z rokami in s prstnimi barvami so okrasili napise Otroci v Riu. Rio Kojsko je bil prežet z otroškim smehom in malimi junaki, ki so težko pričakovali glavni dogodek

Fotografija: Jessica Di Nallo

dneva. Ob 17. uri so namreč lahko rajali skupaj s pevko in igralko Damjano Golavšek, ki jih je preko plesa, petja in različnih igrivih preizkušenj popeljala v deželo domišljije in pričarala odlično vzdušje.

Celoten popoldan je bil uspešen tudi zaradi pomoči mladih prostovoljk, animatork, ki so pomagale pri izvedbi delavnic. Otroci so tako novo šolsko leto otvorili z igrivostjo in športni park napolnili z otroško energijo.

DKTŠ Kojsko

Osnovna šola Kozara Nova Gorica

Prilagojen program za predšolske otroke na Goriškem

Osnovna šola Kozara Nova Gorica z letošnjim šolskim letom odpira Vrtec pri OŠ Kozara Nova Gorica s prilagojenim programom (razvojni oddelek).

Leta prizadevanja po odprtju vrtca z razvojnimi oddelkom so obrodila sadove. 1. septembra so prag novega vrtca prestopili štirje predšolski otroci iz goriških občin.

V oddelek, ki so ga strokovne delavke poimenovala Veveričke, se bodo poleg specialne pedagoginje in vzgojiteljic predšolskih otrok vključevale še logopedinja, delovna terapevtka, pedagoginja in po potrebi fizioterapevtka.

Dela v novem vrtcu se veselimo zaposleni na OŠ Kozara Nova Gorica, prav tako pa tudi starši in otroci.

Da je bilo odprtje vrtca mogoče, se zahvaljujemo vsem občinam ustanoviteljicam: Mestni občini Nova Gorica, Občini Miren - Kostanjevica, Občini Šempeter - Vrtojba, Občini Renče - Vogrsko, Občini Brda in Občini Kanal ter ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport. Verjamemo in upamo, da bomo še naprej s skupnimi močmi slišali glas šibkejših in jim po najboljših močeh prihajali naproti.

Jerica Medvešček Vukoje,
pomočnica ravnateljca za vrtec

Balinarski klub Goriška brda

Dosegli zastavljene cilje

Balinarski klub Goriška brda je uspešno zaključil sezono 2021/2022 v drugi ligi z osvojitvijo 4. mesta. Kljub poškodbam in odsotnosti zaradi študija nekaterih ključnih igralcev smo dosegli zastavljene cilje izpred sezone. Zelo dobro sezono sta odigrala mlada igralca Ruben Kurinčič in Jure Korenjak, saj sta bila v skupnem seštevku med najboljšimi posamezniki lige. Posebno sta bles-tela v tekaških disciplinah, kjer je bil Ruben drugi najboljši v brzinskem izbijanju, skupaj z Juretom pa sta bila najboljša v štafetnem brzinskem izbijanju, kar je pohvale vredno in velika spodbuda za naprej.

Zvezdan Prinčič

Državni prvaki v četvorkah

Briški balinarji pometli s konkurenco

V Miljah pri Kranju je v nedeljo, 26. junija, potekalo finale državnega prvenstva v četvorkah za člane nad 55 let. Ekipa v postavi Lučano Koci-na, Radoš Koncut, Zdravko Gabrovec, Darko Mišigoj in Radivoj Veli-

šček je najprej premagala ekipo Huje iz Kranja, nato Jesenice, v polfinalu Trbovlje, v finalu pa še Postojno in ponovila uspeh iz leta 2014, ko smo ravno tako bili prvaki.

Zvezdan Prinčič

Balinarski turnir Društva upokojencev Dobrovo

Zmagala je domača ekipa

Po dvoletnem premoru zaradi pandemije smo 15. julija na bali-nišču v športnem parku Vipolže organizirali turnir trojk v balinanju. Udeležilo se ga je osem društev iz severnoprimske regije. Prisotne je pozdravila predsednica DU Dobrovo Vesna Filej. Zaželela je dobro počutje pri nas, veliko športnih užitkov ter da bi športne aktivnosti starejših potekale naprej normalno, kot smo bili vajeni pred korona krizo.

Po zelo zanimivih in napetih igrah je zmagala domača ekipa DU Dobrovo v postavi Darka Mišigoja, Viljena Sirka, Radivoja Veliščka in Zvezdana Prinčiča. Drugo mesto je osvojila ekipa DU Medana v posta-

vi Stojana Skočaja, Radka Pulca in Nedeljka Bužinela, Tretje mesto je osvojila ekipa DU Deskle.

Zvezdan Prinčič

Mednarodno tekmovanje

Turnir trojk v balinanju za pokal Goriških brd

Po dveletnem premoru zaradi covid omejitev smo v soboto, 20. avgusta, na bali-niščih v Športnem parku Vipolže organizirali mednarodni turnir, ki se ga je udeležilo 12 ekip iz Hrvaške, Italije in Slovenije. Zbrane ekipe je na otvoritvi pozdravil župan Občine Brda Franc Mužič ter jim zaželel lepo igro ter dobro počutje v Brdih.

Po celodnevni zanimivih in napetih igrah, ki jih je spremljalo

veliko gledalcev, je zmagala domača ekipa v postavi Lučana Koci-ne, Zar-jana Koci-ne, Žana Koci-ne in Rubna Kurinčiča. Drugo mesto je osvojila ekipa Sloge iz Ljubljane, tretje pa presenetljivo ekipa Grgarja.

Ob tej priložnosti se klub zah-valjuje vsem, ki so kakorkoli pri-pomogli pri izvedbi tega lepega dogodka.

Balinarski klub

MC Brda

Tradicionalni 31. zbor motoristov

Drugi vikend v oktobru se je v Vipolžah odvijal letošnji že 31. moto zbor. Motoristi so se zbrali v delno prenovljenih prostorih, ki so jih člani MC Brda požrtvovalno renovirali. Toplo in sončno jesensko vreme jim je bilo naklonjeno ves vikend. Nekateri udeleženci so se v Vipolže pripeljali že v petek. Prisostvovali so bikerskemu krstu, saj so ob tej priložnosti člani MC Brda medse sprejeli novega člana, nekaj pa jih na sprejem še čaka, v kolikor se bodo pod budnim očesom mentorjev izkazali kot pripravniki. Moto zbora so se udeležili predstavniki 60 moto klubov iz Slovenije, Avstrije, Hrvaške, Italije, Nemčije in Srbije.

Prelepe jesenske barve med vinogradi so kar vabile motoriste, da čim prej postavijo svoje šotorre med trte in se okrepčajo z domačim golažem, čevapčiči ali klobaso ter se, kot se za motoriste spodobi, siti odpeljejo na panoramsko vožnjo. Le-ta je tokrat potekala od kluba v Vipolžah do Medane, skozi Dobrovo v Višnjevik, od tam pa do spomenika v Gonjačah, kjer je bilo za zamudnike ter za zelo lačne in žejne poskrbljeno, saj so jih člani MC Brda pogostili z narezki in pijačo. Sledilo je nadaljevanje vožnje mimo Šmartnega skozi Kozano, nato so se vrnili v Vipolže v klub. Po panoramski vožnji ter prvih objemih in pozdravih so sledile družabne igre, nato pa zabava ob glasbi DJ Vilija ter skupine Warning, ki je potekala pozno v noč do zgodnjih jutranjih ur, manjkalo ni niti dobre hrane in pijače.

V sončno nedeljsko jutro je motoriste prebudil vonj po kavi in zajtrku. Pospravljanje šotorov in pot domov sta bila tako lažja. Za marsikaterega motorista je bil prav ta zbor zadnji moto zbor pred prihajajočo zimo.

Za MC Brda je še eno izmed do sedaj uspešnih bikerskih srečanj, kjer so vedno dobrodošli ljudje dobre volje. Za izpeljavo dogodka so zaslužni vsi člani MC Brda s podporniki. Zahvala gre tudi sosedom in sponzorjem. Ali, kot je napisal predsednik kluba: »Mislim, da smo spet zapisali delček zgodovine MC Brda in skupaj zbrali prekrasne ljudi. Hvala za ves trud, čudoviti ste!«

Aleksandra Matjac
Fotografija: Branka Demšar

POŠ Kojsko

Prvi šolski dan

Prvega. septembra smo medse sprejeli vesele korenjake. Pozdravili so jih vodja podružnice Helena Vendramin, ravnatelj Uroš Kobal, predstavnica Občine Brda Teja Jelina in policist PU Nova Gorica. Šolarji so program popestrili z glasbenimi točkami in deklamacijo. Prvošolci so v učilnici imeli pravo praznovanje ob vstopu v 1. razred ter se posladkali s torto. Prvošolcem in ostalim učencem želimo prijetnih doživetij polno šolsko leto.

34. teden malega nogometa Rio Kojsko

Tekmovalo je osem briških ekip

Turnir v malem nogometu je od 27. junija do 1. julija v športnem parku Rio Kojsko že 34. leto zapored pričaral pravo športno vzdušje za vse amaterske nogometne navdušence.

Na turnirju je letos sodelovalo osem briških ekip. Za prehodni pokal in bogate nagrade so se od ponedeljka do petka v nogometnih tekmah preizkusile ekipe **Briška mladina, Konvin, Modana, Robidni brjh, Snežatno, Strgani, Špajza in Tutto mix.**

Turnir se je v ponedeljek začel s slavnostno otvoritvijo novih otroških igral in fitnesa na prostem, zaključil pa v petek, ko so se ekipe pomerile za najboljše uvrstitve. Petkov program je popestrila tekma bodočih briških zvezd malega nogometa. Na kojsčanskem igrišču sta se namreč preizkusili ekipi mladih nogometašev pod pokroviteljstvom podjetja Nimrod.

V večernem delu je številne gledalce in navijače pozdravil župan Občine Brda, pohvalil mlade briške športnike in jim zaželel, da bi turnir v Kojskem nadaljevali s svojo dolgo in uspešno zgodbo. Skupaj s predsednikov VS Kojsko Sebastjanom Štekarjem sta podelila nagrade za najboljšega strelca turnirja, ki je šla v roke **Jakobu Kodermacu**. Najboljši vratar letošnjega turnirja je postal **Oskar Skok**. Najboljši igralec finalne tekme je bil **Rok Markočič**, najlepši gol turnirja pa je zadel **Milan Vuković**. Naslov najboljšega igralca 34. tedna v malem nogometu je prejel **Masimo Pirih**.

Prehodni pokal in prvo mesto 34. turnirja v malem nogometu Rio Kojsko si je prislužila ekipa Modana, ki je v finalu premagala ekipo Špajza. Tretje mesto si je priigrala ekipa Snežatno, na četrtem je pristala ekipa Konvin. Peto mesto je zasedla ekipa Robidni brjh, na šestem ji je sledila ekipa Briška mladina. Sedmo mesto je šlo v roke ekipi Strgani, osmo pa ekipi Tutto mix.

Organizatorji (Društvo za kulturo, turizem in šport Kojsko) vsem tekmovalcem iskreno čestitajo in se zahvaljujejo pokroviteljem.

DKTŠ Kojsko
Fotografija: Marko Koštrin

Šmartno

Špajza

Mladi nogometaši

Konvin

Modana

Alpe Adria Trail obeležuje 10 let

Rajska pohodna pot slavi

Slovenija, Furlanija - Julijska krajina in avstrijska Koroška že 10 let uspešno sodelujejo na področju oblikovanja ter povezovanja trajnostnih in privlačnih turističnih produktov višje dodane vrednosti ter njihove promocije. Alpe Adria Trail si vsekakor zasluži laskavi naziv rajske pohodne poti.

Na šest kilometrov dolgo pot so se pohodniki 5. oktobra podali iz treh izhodiščnih točk: s Koroške (Seltschach), iz Slovenije (Rateče) in iz Italije (Fusine). Na vrhu mejnega trikotnika, na Tromeji, so se srečali predstavniki vseh treh turističnih organizacij - Slovenske turistične organizacije (STO), Kärnten Werbung in PromoTurismo FVG ter ostali partnerji projekta in na prazničnem druženju obeležili pomemben mejnik.

»Hoja po rajskem vrtu« je zgodba, ki prepleta tematsko pohodniško pot ter v prispodobi opisuje raznolikost le-te (jezikovne, gastronomske, podnebne, pokrajinske, kulturne ...), hkrati pa odseva posebnosti in značilnosti vsake od vključenih destinacij. Gre za aktivne in gastronomske produkte, ki uspešno nagovarjajo turiste, ki iščejo edinstvena doživetja. Predstavniki treh destinacij so ob srečanju izrazili željo po nadaljnjem sodelovanju, z upoštevanjem odgovornega in vključujočega turizma tako za turiste, lokalno skupnost, prebivalce kot zaposlene v turizmu.

Slavnostno praznovanje ob 10. obletnici pohodniške poti se je zaokrožilo ob ubranih melodijah ansambla Saša Avsenika in pevskega zbora Grenzlandchor Arnoldstein. Kar dve etapi (od skupno 43 etap) svetovno poznane pohodniške transverzale Alpe Adria se razprostirata tudi po območju briške občine. Vodilno partnerstvo pri projektu pelje osrednja turistična organizacija na našem območju, Zavod za turizem, kulturo, mladino in šport Brda. Pri projektu sodelujejo tudi briški ponudniki nočitev, ki se nahajajo ob poti. Za urejenost poti in brezhibno označitev pa skrbijo člani Planinskega društva Brda. Dogodka na Tromeji so se udeležili tudi slednji skupaj s predstavnicama briškega zavoda, ekipo hotela San Martin in Turistične kmetije z nastanitvijo Breg.

Mateja Drnovšek, ZTKMŠ Brda
Fotografija: arhiv ZTKMŠ Brda

Ninov memorial v Vipolžah in Kojskem

Briška tradicija balinanja se nadaljuje

Eden od tradicionalnih dogodkov v Kojskem je nekoč bilo zagotovo balinanje za pršut. Iz tega je nastal Ninov memorial, ki že kar nekaj let obuja staro tradicijo. Letos so se organizatorji povezali z Balinarskim društvom Brda in turnir nekoliko obogatili.

Tekmovanje se je 28. avgusta tako začelo na balinišču v Vipolžah, zadnje, odločilne tekme pa so se odvijale v Športnem parku Rio Kojsko. Turnir, ki je potekal v dvojicah, se je zaključil v večernih urah. Prvo mesto sta osvojila Vinko Simčič in Zdravko Gabrovec. Na drugem mestu sta pristala Radoš Koncut in Tomaž Kumar. Tretje mesto pa sta si priigrala Vili Sirk in Roman Korenjak. Vsem udeležencem iskreno čestitamo.

Ninov memorial bo nadaljeval s svojo tradicijo v upanju, da se ga v prihodnjih letih udeležijo tudi mlajši amaterski balinarji.

DKTŠ Kojsko
Fotografija: Tomaž Kumar

Del skupine tekmovalcev

Ecomaraton Collio – Brda, tek brez meja

Odmevna mednarodna prireditev

Že deseta edicija čezmejnega športnega dogajanja v sklopu dogodka Ecomaraton Collio – Brda je bila na sporedu 8. in 9. oktobra. »Preživeli smo dva intenzivna in zelo zahtevna dneva, vendar ni besed, ki bi povzele srečo ob ponovnem snidenju s številnimi udeleženci in prijatelji,« je ob nedeljskem zaključku povedal predsednik organizacije ASD Maratona delle Città del Vino in organizator dogodka Manlio Balloch.

Odmevna prireditev je v našo deželo pripeljal tekaške navdušence s celotne Italije in Slovenije ter iz naših sosednjih držav, prišli so celo tekači iz Rusije. Italijanske organizatorje so tudi končne številke nekoliko pomirile. V dvodnevem dogajanju se je različnih športnih aktivnosti udeležilo nekaj več kot 1500 posameznikov. Tekalci so izbirali med rekreacijskim (Mini trail, 10 km) in tekmovalnima maratonoma (Trail, 22 km in Ecomaraton, 48 km). Poskrbljeno je bilo tudi za pohodnike. Na voljo so bile različno dolge trase (3, 7, 12 in 20 km). Ostajamo daleč od presežkov iz leta 2019, ko je bilo prijavljenih skoraj 5000 udeležencev, vendar je kljub vsemu bila ponovna vrnitev zelo zadovoljiva, ob upoštevanju težkega virusnega obdobja in posledicah, ki jih je pandemija pustila pri socializaciji ljudi.

V premagovanje briških gričev se je borbeno podala tudi Nicola Northcott, mladenka, ki svoj prosti čas s staršema preživlja v Brdicah pri Kožbani. Dela pri prenovi hiše in briški zrak ji vsekakor dajeta veliko zagona, energije in moči, saj je svojih 48 kilometrov pretekla v zavidljivem času 5 ur 23 minut 12 sekund. Nicola je dosegla 2. mesto v skupnem ženskem seštevku, premagala 1.500 m višinske razlike in skozi ciljno črto pritekla nasmejana in ponosno. Ponosno pa ji iskrene čestitke izrekamo tudi v uredništvu našega časnika.

Tudi vreme je bilo več kot naklonjeno - tople jesenske barve objete v rahlo pomladno sapico. Naša čudovita pokrajina je zasijala v vsej svoji lepoti, toplino pa so ji dahnila številni posamezniki, ki so poskrbeli, da je sloves dogodka odmeval še tedne po zaključku. 22 kilometrov dolga proga Traila in 48 kilometrska proga Ecomaraton sta obšla tudi slovenski del Brd. Za varnost udeležencev in nepozabno ter kulinarčno izkušnjo je na območju briške občine bilo zadolženih kar 46 pomagačev. Nepo-

Nicola Northcott, druga z desne

Fotografija: Adrian Northcott

Briške žene poskrbele za okrepčilo

Fotografija: Arhiv ZTKMŠ Brda

grešljivi člani Planinskega društva Brda, članice Društva briških žena in deklet, briška in goriška mladina, briški gasilci ter še nekaj posameznikov, so s svojo prisotnostjo pomagali zapeljati organizacijsko in časovno zahteven projekt. Celotna koordinacija na slovenski strani je bila pod okriljem briškega Zavoda za turizem, kulturo, mladino in šport Brda.

Proga obeh maratonov je zavila tudi v samo osrčje naše Kleti Brda. V hladu in med vinskimi sodi so nastale številne fotografije. Ob okrepčevalni točki ob izhodu iz kleti pa se navdušenja in glasnosti tekačev nikakor ni dalo prezreti. V en glas so se nam zahvaljevali za nepozabno in edinstveno doživetje, predvsem pa za gostoljubnost in prijaznost. Briška frtalja jih je dodatno okrepčala, jabolčni štrudelj pa pričaral slahek nasmeh na obraz. To so te malenkosti, ki pa ostanejo v spominu, ogrejejo srce in dajo dogodku veličino. S skupno organizacijo tovrstnih čezmejnih dogodkov dodajamo nov kamenček v mozaik dolgoletnih želja, obarvanih v barve Unescove svetovne naravne dediščine.

Mateja Drnovšček, ZTKMŠ Brda

Osnovna šola Alojza Gradnika Dobrovo

Slavnosten zaključek šolskega leta

Šolsko leto 2021/22 smo na OŠ Alojza Gradnika zaključili s slovesno prireditvijo *Tukaj sem doma*. V šolski telovadnici smo v četrtek, 23. junija, gostili predstavnika občine, starše in zunanje obiskovalce, naslednji dan pa je bila prireditev namenjena našim učencem in učenkam ter zaposlenim.

V mimohodu so se skozi slavolok iz triglavskega rož, ki simbolizirajo našo domovino, sprehodili posamezni razredi skupaj s svojimi razredniki. Otroški pevski zbor in učiteljica glasbene umetnosti Valentina Bevčar Stanič ob klavirju sta spremljala pevke in pevce soliste Leo Koršič, Ameli Jelinčič, Lano Velušček, Angelo Simčič, raperko Zojo Cernatič, Nejo Marušič Črv, Alana Peršolja, Stello Jakončič, Lariso Maiti, Ajdo Šturm in Anayo Peršolja, ki so izvedli skladbe z domovinsko temo. Naslovno pesem *Tukaj sem doma* avtorjev Andreja Babiča in Ferija Lainščka je zapela osmošolka Ešli Peršolja. Poleg njih so za pester kulturni program poskrbeli plesalke in plesalci iz plesnega kluba Los Pravilos, recitatorja Špela Kumar in Mark Hren, akrobata Martin Reja in Tibor Rusjan, violončelist Arthur Sluga in Žana Rusjan, čarovnik Klemen Jankovec, plesalki twirlinga Eva Ribolica in Sara Mavrič, plesalka Ula Koncut ter ritmične plesalke s trakovi iz drugih razredov, za katere je koreografijo pripravila učiteljica športa Nena Štendler. Premierno smo si ogledali odlomek iz muzikala *Kekec*, ki so ga izvedli učenci in učenke istoimenskega krožka, ki ga vodi učiteljica Veronika Šuligoj. Obiskovalce je nagovoril ravnatelj šole Uroš Kobal, ki je dogodek opisal kot spoj žamezne modrosti na eni in mladostniške brezmejnosti na drugi strani, ki sta tudi v tem šolskem letu našli skupno pot. Skupaj z voditeljem in idejnim vodjo dogodka, učiteljem slovenščine Miho Hledetom, sta učencem podelila priznanja za posebne dosežke. Interpretacijo svoje pesmi je prispevala tudi učiteljica Sara Remžgar, prisluhnili pa smo še pevskega zboru učenk prvih razredov pod vodstvom učiteljice Mateje Čendak. Čudovito vizualno podobo in dekoracijo so ustvarili naši učenci pod mentorstvom učiteljice likovne umetnosti Lidije Vodopivec, za uspešno organizacijo v zaodruju je skrbela učiteljica zgodovine Tereza Peršolja, tehnični vodji prireditve pa sta bila Aljaž Maffi in Matej Srebrnič. Gostje so si lahko v četrtek popoldne ogledali tudi prenovljeno gospodinjsko učilnico in se posladkali s slaščicami, ki so jih pekli učenci pod mentorstvom učiteljice Vojke Gregorič Mozetič. Ravnatelj in pomočnica ravnatelja Tanja Slapernik Tominec sta se sodelujočim učiteljem poklonila s cvetjem. Med nastopi so si prisotni lahko ogledali videopo-

snetke, s katerimi smo predstavili uspešne projekte preteklega šolskega leta.

Radi bi se zahvalili prav vsakemu, ki je s svojim delom in idejami doprinesel k čudovitemu dogodku, s katerim smo želeli pokazati, kako raznolike in inovativne dejavnosti izvajamo na šoli ter koliko talentiranih posameznikov je med našimi učenci in učenkami.

Osnovna šola Alojza Gradnika Dobrovo

Prvi šolski dan

Prvega septembra je skozi vrata centralne šole na Dobrovem vstopilo 48 prvošolcev. Polni pričakovanj so skupaj s starši prisluhnili kulturnemu programu, ki so ga pripravili starejši učenci. V nagovoru ravnatelja, predstavnice občine in policista je bilo čutiti ponos, upanje ter iskreno dobrodošlico vsem novepečenim šolarjem. Mali nadobudneži so prejeli rutke, po ogledu razreda pa so se posladkali s slastno torto. Vsi navdušeni so povedali, da komaj čakajo, da se pravo učenje začne. Srečno vsem!

Literarni večer Mlade oči v pesmih pomladi

V okviru nacionalnega projekta UNESCO z naslovom Mlade oči v pesmih pomladi smo na OŠ Alojza Gradnika Dobrovo organizirali literarni natečaj. Povabili smo mlade ustvarjalce slovenskih osnovnih in srednjih šol, ki so prispevali avtorsko poezijo na eno izmed treh tem – prijateljstvo, ljubezen in pomlad. Na natečaj so se odzvali mladi iz vse Slovenije z več kot 70 avtorskimi pesmimi.

Strokovna komisija je prispela pesniška dela uvrstila v dve kategoriji – osnovnošolsko in srednješolsko – in jih ovrednotila. Izbrala je pet zmagovalnih pesmi iz osnovnošolske kategorije in tri, ki so bile po njenem mnenju najboljše med srednješolci.

Strokovno komisijo so sestavljali: Sara Remžgar, prof. anglistike in hispanistike, pesnica ter vodja projekta UNESCO na OŠ Alojza Gradnika Dobrovo, Ana Cukjati, mag. prof. slovenistike, lektorica in prevajalka, ter Miha Hlede, mag. prof. geografije in slovenistike ter učitelj slovenščine na OŠ Alojza Gradnika Dobrovo.

V četrtek, 5. maja 2022, smo v Vili Vipolže z literar-

nim dogodkom slovesno zaključili literarni natečaj Mlade oči v pesmih pomladi, na katerem so sodelovali mlade pesnice in pesniki s slovenskih osnovnih ter srednjih šol. Naši učenci so na prireditvi interpretirali pesniška dela osmih nagrajencev, med katerimi so nekateri priznanja in nagrade prejeli iz rok članov kluba UNESCO.

Ob tej priložnosti se želimo zahvaliti: ZTKMŠ Brda za podporo in pomoč pri organizaciji, Cvetličarni Nataša za cvetlice, Gaji Velušček za literarno in likovno izkušnjo ter vsem sodelavcem in učencem za razumevanje, podporo ter pomoč pri izvedbi literarnega večera.

90-letnica Štefanija Gravnar

S Štajerske preko Ljubljane do Goriških brd

Štefka se je rodila 4. avgusta 1932 v Mariboru. Zgodnja otroška leta je preživljala pri starih starših, ki so živeli v Framu. Tam je tudi obiskovala osnovno šolo do 3. razreda. Potem so se stari starši preselili v Jurij ob Pesnici, ki leži tik ob avstrijski meji, in tam je šolanje že pod nemško okupacijo nadaljevala v nemškem jeziku.

Po vojni so se morali vsi prebivalci izseliti iz 100-metrskega mejnega pasu, zato so se stari starši preselili na Kočevsko. Štefanija je skupaj z domačinko še nekaj časa ostala na kmetiji, da je skrbela za živino. Pa je začela razmišljati o svoji boljši prihodnosti, zato se je odpravila k sorodnikom v Maribor. Tam se je zaposlila v tovarni sukanca Tezno. Obenem se je izobraževala v večerni šoli in na raznih tečajih. Kot vestna delavka je leta

1966 prejela medaljo dela od Josipa Broza Tita, predsednika tedanje SFRJ.

Leta 1950 se je poročila s Ferdinom Terčičem, doma iz Podsabotina. Rodil se jima je sin Miran. Leta 1966 je postala vdova. Čez dvanajst let se je poročila s Stankom Gravnarjem in se preselila v Ljubljano. Leta 1978 sta se naselila v Kojskem. Tu je Štefka dobila zaposlitev na UNZ Nova Gorica in leta 1987 prejela plaketo. Nekaj časa je bila zaposlena tudi

v anhovski cementarni kot kuharica.

Po upokojitvi se je skupaj z možem posvetila domu in delu na vrtu. Pogosto sta jima družbo delali vnukinji Teja in Anja, ki sta radi prihajali v Kojsko. Sedaj pa ima Štefka še štiri pravnukinje. Mož Stanko je umrl leta 2014 in tako je ostala sama. Iz zdravstvenih razlogov se je pred dvema letoma nastanila v domu upokojencev v Podsabotinu. Tu pa ne miruje. Udeležuje se raznih dejavnosti in pomaga v jedilnici pri pospravljanju posode. Rada priskoči na pomoč tudi sstanovalcem. Na balkonu svoje sobe goji lončnice, da se počuti bolj domače. Z oskrbo je zadovoljna, pogreša več urejenih zunanjih površin. Vodstvu predlaga izboljšave, da bi se stanovalci čim bolje počutili. 90. rojstni dan je v domu praznovala 4. avgusta s sstanovalci pritličja in osebjem. V družinskem krogu so slavili v soboto, 27. avgusta, v Briški hiši na Humu.

Iz uredništva Briškega časnika pošiljamo Štefki iskrene čestitke za visok jubilej in ji želimo še veliko srečnih, zdravih in zadovoljnih let.

Milena Beguš

Fotografija: družinski arhiv

Na Dednem je 90. jubilej slavil Bruno Nikolavčič

Njegov topel pogled je povedal več kot tisoč besed

V začetku oktobra je na Humu praznoval 90. rojstni dan Bruno Nikolavčič. Ob tej priložnosti so mu prijatelji in sovaščani pred hišo postavili velik in pisan slavolok ter z baloni okrasili okolico hiše. Poleg stiska rok in iskreno izrečenih dobrih želja so mu izročili arhivsko kopijo izvoda časopisa Slovenski narod, ki je bil izdan prav na dan nje-

govega rojstva, 4. 10. 1932. Njegov topel pogled je povedal več kot tisoč besed. Bil je presrečen.

Ob tej priložnosti mu še enkrat izrekamo iskrene čestitke in mu želimo še veliko srečnih in veselih let, ki jih bo preživel v družbi ljudi, ki mu narišejo nasmeh na obraz.

Vse najboljše, dragi naš Bruno!

Ne zavrzi življenja

Te duhovne misli pišem v tednu za življenje, ki pri nas poteka že 31 let v prvem tednu oktobra. Geslo letošnjega tedna je Ne zavrzi življenja. Naslov so izbrali z mislijo na grožnje človeškemu življenju tako ob spočetju in pred rojstvom, kot tudi v mladosti ter v bolezni in starosti. Dogajanje smo lahko spremljali tudi na spletu, kot je bilo objavljeno v naših oznanilih. Osrednji dogodek se je odvil na Teološki fakulteti Univerze v Ljubljani v četrtek, 6. oktobra, na okrogli mizi Klic po smrt ali klic po pomoči? o vprašanih evtanazije.

Podpredsednica Društva Gibanje za življenje dr. Mojca Tuto je v pogovoru za katoliški tednik Družina poudarila, da so imeli pri izbiri gesla letošnjega tedna za življenje v mislih predvsem dragocenost človeškega življenja. Danes potrebujemo veliko duha razločevanja, skupaj z lastno angažiranostjo, da iščemo prave informacije, resnico, ki nas pomirja in posega v temeljne pravice slehernega človeka.

Življenje je še vedno velika skrivnost. Znanost je sicer prodrla daleč v razumevanje življenja, a še vedno se sooča z vprašanjem, kaj v bistvu življenje je. Ne more ga ustvariti. Lahko pa seveda eksperimentira z obstoječim življenjem. Naš moralni teolog dr. Gabrijel Kavčič pojasnjuje, kako se Katoliška cerkev mnogokrat znajde na nasprotnih bregovih z današnjo zahodno družbo oziroma njenimi ne-vrednotami. Naš odgovor je vedno enak: človeško življenje je nosilec posebnega, od Boga zagotovljenega in hotenega dostojanstva - in to ne glede na okoliščine. Vsako življenje izhaja iz Boga, zato pa si zasluži absolutno zaščito. Meje znanosti so tam, kjer človek poseže v Božjo avtoriteto in si vzame pravice, ki mu ne gredo. Ko posega po svetih rečeh, kot je človekovo življenje, uvaža v to sveto področje mišljenja, da je dovoljeno vse, kar zmore in kar ni neposredno kaznivo. Katoliški moralni nauk izhaja iz razumskih in znanstvenih argumentov. Človeškega življenja ne gre uničevati. Bog nam je dal razum, da o zadevah znanstveno razmislimo, in takrat nam je jasno, da imamo od spočetja naprej pred seboj človeka v svoji polnosti, pa čeprav v zelo zgodnji fazi. Če lahko v imenu zgodnje faze odločimo, da človeka lahko ubijemo, potem ni daleč stran čas, ko se bo to odločalo tudi v primeru kakšne druge faze življenja.

Danes se taka druga faza v slovenski družbi že pojavlja s čedalje večjo intenzivnostjo ob vprašanju evtanazije, ki se jo uvaža pod pretvezo usmiljenja in sočutja do trpečih in umirajočih. Predsednik Slovenske medicinske akademije dr. Pavel Poredoš je v izjavi za Družino dejal: »Če bomo uredili paliativno oskrbo, ne bo potrebe po evtanaziji.« Ljudje ne bodo čutili potrebe po evtanaziji, kadar bodo ob sebi imeli nekoga, ki jih bo razumel; ko bo človeško življenje vrednota in o bolnih ljudeh ne bomo govorili

kot o tistih, ki so družbi odveč. V hiši hospica imajo zapisano: »Mi ne pomagamo umreti, ampak pomagamo živeti do konca.« Strokovnjaki, ki se pri nas ukvarjajo s paliativo, zelo naglašajo, kako dragocen je ta čas poslavljanja s tega sveta. Ne le bolnik, tudi svojci se morajo soočiti z resnico o končnosti našega življenja. A kakor človeka to soočenje zaboli, ga tudi osvobodi. Postavi si nove cilje, kaj želi še doživeti v preostalem življenju, katere zanj pomembne stvari urediti, dokončati, čemu dati prednost, kaj opustiti. Pomembno je, da živi človek dostojno življenje do konca. Nikoli mu ne bi smeli povsem odvzeti upanja, tudi kratkoročnega upanja, da bo po terapiji bolečina popustila, da bo trpljenje znosno, da ne bo sam. S sodobnimi farmakološkimi sredstvi se da večino bolezenskih stanj relativno dobro urediti, a ne vedno povsem. Kako pomemben je »pobot«, ki ga mora umirajoči pred smrtjo skleniti z življenjem. Da uzre svoje dosedanje življenje kot vredno, smiselno in dobro. Da je to, kar se dogaja zdaj, po neki nedoumljivi logiki vendarle najbolj prav in se s tem sprijazni. Kot je zapisal že sv. Pavel: »Dober boj sem dobojeval, tek dokončal.« K tej spravi s svetom lahko največ doprinesejo svojci, ki ne bežijo proč od umirajočega, ampak ga obdajajo z ljubeznijo, varnostjo, z njim molijo, ali preprosto samo v tišini bivajo z njim. Tudi obisk duhovnika na bolnike deluje zelo blagodejno in pomirjujoče.

Že papež Janez Pavel II. je ob sklepu svoje okrožnice Evangelij življenja zapisal: Vprašanje življenja in njegove obrambe in pospeševanje nista posebna pravica kristjanov. Čeprav ta pravica prejema izredno moč in luč iz vere, pripada vsaki človeški vesti, ki teži za resnico in je pozorna in zaskrbljena za usodo človeštva. Ko Cerkev izjavlja, da je brezpogojno spoštovanje pravice do življenja vsake nedolžne osebe – od spočetja do njene naravne smrti –, eden od stebrov, na katerih sloni vsaka civilna družba, tedaj preprosto hoče pospeševati humano državo. Državo, ki prizna kot svojo prvo dolžnost obrambo temeljnih pravic človeške osebe, zlasti najslabotnejše. Ni namreč mogoče graditi skupnega blagra brez priznavanja in varovanja pravice do življenja, na kateri temeljijo in se razvijajo vse druge neodtujljive pravice človeškega bitja. Ne more imeti trdnih temeljev družba, ki je – medtem ko razglaša vrednote, kot so dostojanstvo človeka, pravičnost in mir – radikalna v protislovju s sprejemanjem in dopuščanjem najrazličnejših oblik nespoštovanja in kršitve človeškega življenja, predvsem, če je slabotno in potisnjeno na rob. Edinole spoštovanje življenja lahko utemljuje in zagotavlja najdragocenejše in najpotrebnejše dobrine družbe, kot sta demokracija in mir. Ni namreč mogoča resnična demokracija, če se ne prizna dostojanstva vsake osebe in se ne spoštuje njene pravice.

Emil Kramar

PREVERJENA RABLJENA VOZILA

Preverjena
zgodovina vozil

Kredit ali leasing

Do 12 mesečno
jamstvo

Pregled po 140
kontrolnih točkah

stavanja
Preverjena rabljena vozila

Nova Gorica t: 05 33 84 590 · Tolmin t: 05 38 00 550
www.stavanja.si

KIA - TOTALNA ODPRODAJA

Omejena zaloga vozil modelnega leta 2022 na voljo takoj - odpeljite zdaj!
SAMO DO ODPRODAJE ZALOGI

DO **6.500 €** POPUSTA
na vsako vozilo

Mas avto d.o.o.,
Industrijska cesta 4f, Kromberk, Nova Gorica. 05 33 30 303, masavto.kia.si

GEO - Matjaž Filej s.p.

Geodetske storitve

Rejčeva ulica 5, Nova Gorica
Tel: 05/3029231 Gsm: 031/663330
Email: info@geostoritve.si

- * SPREMEMBA BONITETE
- * GEODETSKI NAČRTI
- * KATASTER STAVB
- * UREDITEV MEJE
- * ETAŽNI NAČRTI
- * PARCELACIJE
- * ZAKOLIČBE

**UGODNE
CENE**

GENERALNI ZASTOPNIK ZNAMK LAMBORGHINI IN PASQUALI V SLOVENIJI

pasquali

040 855 299

Lamborghini
TRATTORI

carrarospray

CARRAROSPRAY
by GLE

 NI-MA int d. o. o., PE Vipava, Goriška cesta 13,
PE ZREČE, Ul. Jurija Vodovnika 27, www.nimaint.si

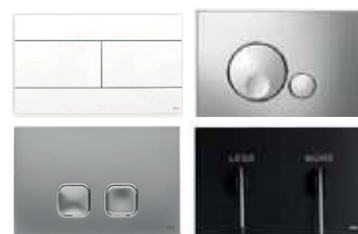

V BOLJŠIH GRADBENIH,
TEHNIČNIH IN KMETIJSKIH
TRGOVINAH TER NA
www.kapriol.si

www.kapriol.si - 05/36-43-897 - www.apia.si

OLI

APIA

TITRO BAZENI

PRODAJNO RAZSTAVNI SALON
TITRO Bazení d.o.o., Bilje 92C, 5292 Renče

TOPLINA / KAMINA

Kamini na bioetanol

www.toplina-kamina.si

www.titro.si

www.bazenska-trgovina.si

Bazeni vseh vrst, kompleti za samogradnjo,
whirlpooli-masažni bazeni, savne in wellness oprema,
dodatki in oprema, servis in vzdrževanja.